

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อ
ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการ
ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**A study of management model and Social impacts on population
in Nakhon Si-Thammaraj Province from implementation
of the fund of village and nation urban community**

โดย

ผศ.สมบูรณ์ บุญฤทธิ์
นายสุชาติ ปิยะกาญจน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๔๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978 – 974 – 364 – 633 - 1

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อ
ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการ
ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

**A study of management model and Social impacts on population
in Nakhon Si-Thammaraj Province from implementation
of the fund of village and nation urban community**

โดย

ผศ.สมบุรณ์ บัญญัติ
นายสุชาติ ปิยะกาญจน์

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๔๓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978 – 974 – 364 – 633 - 1

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

**A study of management model and Social impacts on population
in Nakhon Si-Thammaraj Province from implementation
of the fund of village and nation urban community**

by

Asst.prof. Somboon Boonrit

Mr. Suchat Piyakanjana

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si-Thammaraj Campus

B.E. 2547

Research Project Supported by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ISBN 978 - 974 - 364 - 633 - 1

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

- ชื่อรายงานการวิจัย :** การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อ
ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตามโครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ผู้วิจัย :** ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ นายสุชาติ ปิยะกาญจน์
- ส่วนงาน :** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
- ปีงบประมาณ :** ๒๕๔๗
- ทุนอุดหนุนการวิจัย :** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อ
ประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

๑. เพื่อศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ใน
ด้านวิธีการจัดตั้งกองทุน และด้านการบริหารจัดการกองทุน

๒. เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเกิดจากการ
ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านสังคม ด้านคุณธรรม และ
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

๓. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย
โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน ๒๑๘
ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๒๗ ตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมดจำนวน ๕๔๕ ตัวอย่าง การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม
โดยให้ผู้ช่วยนักวิจัยจำนวน ๕ คน เก็บข้อมูลในพื้นที่ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ มีภาพรวมของระดับในการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับมาก

๒. ผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พบว่ามีผลกระทบทางสังคม ดังนี้

๒.๑ ผลกระทบด้านสังคม พบว่า มีภาพรวมของผลกระทบต่อประชากรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบในด้านบวก คือ มีส่วนทำให้เกิดภาวะผู้นำในชุมชน มีส่วนทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนได้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น ส่วนผลกระทบในด้านลบ คือ มีส่วนทำให้ประชาชนมีการระงับในการหาเงินใช้หนี้มากขึ้น มีส่วนทำให้ประชาชนมีการรอคอยโครงการช่วยเหลืออื่นๆ จากรัฐบาลมากขึ้น และมีส่วนทำให้นักการเมืองระดับประเทศมีโอกาสสร้างคะแนนนิยมให้แก่ตนเองและพรรคมากขึ้น

๒.๒ ผลกระทบด้านคุณธรรม พบว่า มีภาพรวมของผลกระทบต่อประชากร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบในด้านบวก คือ มีส่วนทำให้ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อชุมชนมากขึ้น มีส่วนทำให้ประชาชนมีสำนึกจะมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมมากขึ้น ส่วนผลกระทบในด้านลบ คือ มีส่วนทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น มีส่วนทำให้ประชาชนขาดวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนมีการทะเลาะเบาะแว้งกันมากขึ้น

๒.๓ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและอาชีพ พบว่า มีภาพรวมของผลกระทบต่อประชากรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบในด้านบวกคือ มีส่วนทำให้ประชาชนมีช่องทางในการประกอบอาชีพมากขึ้น มีส่วนทำให้ประชาชนมีความคล่องตัวในการประกอบอาชีพมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ส่วนผลกระทบในด้านลบ คือ มีส่วนทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น มีส่วนทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนต้องทำงานหนักมากขึ้น

๓. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า มีปัญหาอุปสรรคสำคัญคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการที่เป็นระบบการจัดทำ และการตรวจสอบบัญชี ไม่มีสถานที่ทำการกองทุนที่เป็นศูนย์กลางและเป็นเอกเทศ และขาดการให้คำปรึกษาแนะนำจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ประชาชนไม่เข้าใจหลักการและวัตถุประสงค์

ของโครงการ ขาดความรับผิดชอบในการชำระคืนเงินกู้แก่กองทุน ไม่นำเงินกู้ไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และชุมชนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามโครงการ ส่วนข้อเสนอแนะในการดำเนินการ คือ ควรมีการอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องการ ควรจัดหาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการให้เพียงพอ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ควรมีการจัดอบรมอาชีพเสริมแก่ประชาชน รัฐควรเข้ามาส่งเสริมอาชีพและหาตลาดรองรับผลผลิตที่เกิดจากการนำเงินกู้จากกองทุนไปดำเนินการ รัฐควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มเพื่อการผลิต ควรมีการเตรียมความพร้อมของชุมชนก่อนการจัดสรรเงินกองทุนให้ ควรมีการระดมทุนเพิ่มจากสมาชิกโดยนำหลักการของกองทุนสัจจะออมทรัพย์มาใช้ ควรมีการกระจายเงินกองทุนให้ทั่วถึง และควรมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่ผิดสัญญาชำระคืนเงินกู้แก่กองทุนและไม่นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์

Research Title : A Study of Management Model and Social Impacts on Population in Nakhon Si Thammarat Province from Implementation of the fund Project for the Villages and Urban Community

Researchers : Asst. Prof. Somboon Boonrit Mr. Suchat Piyakanjana

Department : Nakhon Si Thammarat Campus

Fiscal Year : 2547 / 2004

Research Scholarship Sponsor : Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This Research project was to study model management and social impacts on population in Nakhon Si Thammarat province from implementation of found project for the villages and urban community. This research was conducting in light of study of management model and social impact on the population in Nakhon Si Thammarat province from implementation of the found project for the villages and urban community. The major objectives of this research were as the following:

1. to study model management from some of the implementation of the fund project for the villagers and urban community.
2. to study of its impacts on the population in Nakhon Si Thammarat resulted fund project of the villagers and urban community on society, morality, economics and occupations.
3. to study of its problems and suggestions undertaking into villagers fund project and urban community in Nakhon Si Thammarat

Methods of research project:

The researcher has been provided for the form of interviews and questionnaires as a tool for this research work, sample groups of people conducting as a committee to look after the fund of villages and urban about 218 persons, and sample population groups in villages undertaking to the fund of villages and urban committee in Nakhon Si Thammarat about 372 cases. The total of the samples were about five hundred and forty five cases. The researcher

collected all data form of the filed work with the helping of some of assistant researcher about five persons who will be collected data in the due fields.

Data analysis: the researcher has to use primary statistics in order to analyses e.g. percentage, average and standard deviation.

The consequences of research project can be found as follows:

1. The fund project for the villages and urban community in Nakhon Si Thammarat largely used a management model in order to carry on the funds n the course of project providing for handbook and an obligation derived it from the office of the prime minister pertaining for the fund project of the villagers and urban committee in 2001; and according to the rules and regulations of the office of the prime minister in–terms of constituting and exciting for the fund of the villagers urban community in 2001. Its committee worked together at the level of the fund’s management according to its project in high level.

2. Its social impacts on the population in Nakhon Si Thammarat was causing from undertaking the fund project urban community. The project can be seen in societies as above mentioned.

2.1 The impact in society: this can be largely seen form its impacts towards the population relating to the medium level as a positive side, e.g. this aims at promoting to community’s leaderships, standard of living of the people to be better than before in general. And then, people also took part n working and coordinating together according to their activities for more benefits in societies.

For the negative side, it has raised upon the people’s duty to earn more in order to pay back on their more indebtedness. People will have to wait for the other helping project form the government more and more. It can also then took part in making for the home politicians taking a stage to rise in their favorable votes of themselves and their parties as well.

2.2 The impact on morality: This can be seen the there has been found all its effects in relating to population on the medium level. For the positive side, e.g. it is a great part towards people who are taking part in their responsibility for them and community. It also took part in more promises, self reliance and society respectively. For the negative side, this can also made people to more extravagances more untruly expenditure and more bickering to one another

2.3 The impacts on the economics and occupations: This can also be seen that they have been fund for the project which impacted toward the population at the medium level. For the positive side, its was a great part relating to people who has experience in a way in order to proceed to their occupation with more energetic towards their occupation, more employment. For the negative side, it also was made the people to have consumed n their expenditures, more expends on their comfortable living and harder working.

3. Problems, obstacles and suggestions: we found the great problems and obstacles have been relating to the committee lacking of knowledge and understanding upon management as systematically. Moreover, the management and balance check, there has no centre to be its own, and waning for advice form the government concern. By and large, people do not understand any principle and project's target, taking o paying full attention to repay on the fund. They could not buy because they have to spend their money according to their objectives, lacking of preparedness proceeding to the project.

For any suggestion, they should offer a course for training which the villager of community and provide for a place and facilities and more adequate purposes. They should be publicized some of information disseminated in order to now and understanding onwards. Raining and added occupation must be provided for people. And the government should encourage any promotion, occupation search toward tot the market with regard to except people's products, preparedness by contributing its fund. The capital's mobilization must be increased in its members to bring about favorable savings. The contribution of the fund project should be provided for all members. And measurement should be coerced or punished for those who violent.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา เป็นอย่างยิ่ง ไคร่ขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเทพโสภณ อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้ให้โอกาสและสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในครั้งนี้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ พระเทพปัญญาสุธี รองอธิการบดี วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ที่ได้ให้กำลังใจ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณ พระมหาไสว โชติโก ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พระมหาเถลี ลกขณญาโณ รักษาการหัวหน้าฝ่ายวางแผนและส่งเสริมการวิจัย ตลอดจนเจ้าหน้าที่สำนักวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการพิจารณาทุนอุดหนุนการวิจัยแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.จันทงค์ อดิวัฒน์สิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่ได้ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและติดตามผลการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจที่จะทำการวิจัยจนสำเร็จ

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัญญา เลิศไกร ที่ปรึกษาโครงการวิจัย อาจารย์สงศรี ชมภูวงษ์ อาจารย์สมพร พันธุ์พิทย์แพทย์ นายดี แก้วดวงงาม ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ และบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ได้ให้กำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ ในการทำการวิจัยจนผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยได้สำเร็จผล

ขอขอบคุณ อาจารย์เพชร สมักรกิจ อาจารย์สำเร็จ แก้วเรืองฤทธิ์ นายเกียรติศักดิ์ แซ่จิ๋ว นายณรงค์ ศรีวารินทร์ และนายพิระพล สงสาป ที่กรุณาช่วยเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยความตั้งใจจนสามารถรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้ทุกกลุ่มตัวอย่าง

ขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม จนทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการทำการวิจัย

ขอขอบคุณพระมหาปรีดา บัวเมือง และ Miss. Ruth L. Renthlci ที่ให้ความช่วยเหลือในการแปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ และขอขอบคุณ นางสาวสุรรัตน์ บุญฤทธิ์ ที่ได้ช่วยวิเคราะห์

ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS For Windows จนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยทักษิณ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหาข้อมูลจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ของหอสมุด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันจะพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในการนำข้อมูลจากผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามโครงการต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ และคณะ

กันยายน ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ	๔
๒.๒ เอกสารที่เกี่ยวกับการนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการไปปฏิบัติ	๖
๒.๓ เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารองค์กรในรูปคณะกรรมการ	๑๐
๒.๔ เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ	๑๔
๒.๕ เอกสารที่เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการ	๒๓
๒.๖ เอกสารที่เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนา	๒๕
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๗
๒.๘ ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดของการวิจัย	๓๒
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๓๓
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๓
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๕

๓.๓	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๖
๓.๔	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๗
๓.๕	การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
๓.๖	เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม	๔๐
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	๔๑
๔.๒	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๐
๔.๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๒
๔.๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๕
๔.๕	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๓
๔.๖	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	๗๓
บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๖
๕.๑	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๗๖
๕.๒	วิธีดำเนินการวิจัย	๗๗
๕.๓	สรุปผลการวิจัย	๗๗
๕.๔	อภิปรายผลการวิจัย	๘๔
๕.๕	ข้อเสนอแนะ	๙๓
บรรณานุกรม		๙๗
ภาคผนวก		๑๐๑
	ผนวก ก (สำเนา) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔	๑๐๒
	(สำเนา) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔	๑๐๗

(สำเนา) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔	๑๒๓
ผนวก ข รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	๑๒๕
ผนวก ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	๑๓๑
ประวัติผู้วิจัย และคณะ	๑๕๓

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า	
๓.๑	แสดงจำนวนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	๓๔
๓.๒	แสดงการแบ่งพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม	๓๘
๓.๓	แสดงจำนวนเครื่องมือที่รวบรวมได้	๓๙
๓.๔	เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม	๔๐
๔.๑	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๔๒
๔.๒	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๔๕
๔.๓	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๐
๔.๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของโครงการตามความเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๓
๔.๕	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามความคาดหวังของโครงการของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๔
๔.๖	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๖
๔.๗	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๐
๔.๘	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๔

ตารางที่	หน้า	
๔.๕	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบ ทางด้านคุณธรรมที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๗
๔.๑๐	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบ ทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๐

สารบัญแนกมูม

แผนภูมิที่	หน้า
๒.๑ แสดงตัวแบบที่ชี้คหลักเหตุผล	๓
๒.๒ แสดงตัวแบบด้านการจัดการ	๘
๒.๓ แสดง ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์การ	๕
๒.๔ แสดงตัวแบบด้านกระบวนการของระบบราชการ	๑๐
๒.๕ แสดง โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	๑๔
๒.๖ แสดง ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม โครงการพัฒนา	๒๖
๒.๗ กรอบแนวความคิด ของการวิจัย	๓๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาลปัจจุบัน เป็นนโยบายที่สำคัญและถือเป็นนโยบายเร่งด่วนในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ ปัญหาความยากจนดังกล่าว คือ การไม่มีเงินทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลจึงได้กำหนดให้นโยบายนี้เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

ในการดำเนินการรัฐบาลได้จัดสรรเงินกองทุนให้เป็นกองทุนของหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ ๑ ล้านบาท โดยให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนได้บริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง รูปแบบในการบริหารจัดการเงินกองทุนจึงย่อมจะมีความแตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน บางหมู่บ้านอาจจะมีรูปแบบในการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดปัญหากระทบต่อประชาชนและต่อสังคมในหมู่บ้าน บางหมู่บ้านอาจจะมีวิธีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพสามารถจัดการกับกองทุนของตนเองได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน การศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนที่เหมาะสม เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากนั้น การจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อาจจะทำให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม คุณธรรมที่มีอยู่ ตลอดจนผลกระทบด้านเศรษฐกิจและ อาชีพของประชาชนในพื้นที่ที่ทั้งผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในด้านบวก และผลกระทบในด้านลบ การศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม โครงการดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงข้อมูล ในส่วนของผลกระทบที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินการตามโครงการ และจะสามารถหาวิธีใน การแก้ปัญหาหรือลดผลกระทบในทางลบให้น้อยลง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ เพื่อหาข้อสรุปถึงรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ที่สุดในการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล นอกจากนี้การศึกษถึงผลกระทบที่มีต่อ ประชาชนจากการดำเนินการตามโครงการนี้ จะทำให้ทราบถึงข้อมูลผลกระทบทั้งในด้านบวกและ ด้านลบ อันจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบ ในด้านลบให้น้อยลงต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ใน ด้านวิธีการจัดตั้งกองทุน และด้านการบริหารจัดการกองทุน

๒. เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเกิดจากการ ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านสังคม ด้านคุณธรรม และด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

๓. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ ตลอดจนผลกระทบทางสังคมที่จะได้รับจากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยจะศึกษาเฉพาะในจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่านั้น

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อันจะเป็นข้อสรุปในการหารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการดำเนินการ

๒. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงผลกระทบของการดำเนินการตามโครงการ ทั้งที่เป็นผลกระทบในด้านบวกและผลกระทบในด้านลบที่เกิดกับประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านสังคม ด้านคุณธรรม และด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และจะทำให้สามารถพัฒนาการดำเนินการตามโครงการให้เกิดผลกระทบในด้านลบให้น้อยลงต่อไป

๓. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะของการแก้ปัญหาในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อันจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบในการบริหารจัดการ หมายถึง วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการในการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

ผลกระทบทางสังคม หมายถึง ผลที่ได้รับ หรือเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอาจจะมีผลในทางที่ดีขึ้น (ด้านบวก) หรือมีผลในทางที่ไม่ดี (ด้านลบ) ก็ได้

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยมีการจัดสรรเงินจากรัฐบาลให้เป็นเงินกองทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนฯ ละ ๑ ล้านบาท

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในหมู่บ้านที่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

กองทุนชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในชุมชนเมือง ที่อยู่ในเขตปกครองท้องที่พิเศษ หรืออยู่ในเขตเทศบาล

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

๑. เอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ
๒. เอกสารที่เกี่ยวกับการนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการไปปฏิบัติ
๓. เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารองค์กรในรูปคณะกรรมการ
๔. เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
๕. เอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบของโครงการพัฒนา
๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบาย

ศุภชัย ขาวะประกาย^๑ กล่าวว่า นโยบาย (policy) หมายถึง หลักหรือแนวทางการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อใช้ชี้นำให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรถือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ถ้าความหมายดังกล่าวเป็นทิศทางและแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลแล้ว จะเรียกว่านโยบาย หรือ นโยบายสาธารณะ (public policy)

^๑ ศุภชัย ขาวะประกาย, นโยบายสาธารณะ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๓.

ริชาร์ด ทิทมัสส์^๑ (Richard Titmuss) ได้กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง

๑. นโยบายเป็นสิ่งที่บอกถึงหนทางที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการว่าจะกระทำได้อย่างไร

๒. นโยบายต้องเป็นสิ่งที่มาจากพื้นฐานความเชื่อว่า สิ่งที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แก้ไขได้ หรือทำให้มีสถานะที่ดีขึ้นได้

๓. นโยบายเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจ ตลอดจนอุดมการณ์ที่ต้องการกระทำในสิ่งที่เป็นหนทางแก้ไขปัญหา เป็นการสะท้อนให้เห็นความรับผิดชอบของผู้ที่ตั้งใจจะแก้ปัญหา

ความหมายของนโยบายสาธารณะ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์^๒ ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึงกิจกรรมที่รัฐเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เป็นการใช้อำนาจในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก

ไอรา ชาร์แคนสกี (Ira Sharkansky)^๓ ได้ให้คำนิยามคำว่า นโยบายสาธารณะว่า หมายถึง กิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาลซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล รวมทั้งข้อกำหนดและระเบียบในการควบคุมและกำกับการดำเนินกิจกรรมของปัจเจกบุคคล และนิติบุคคลทั้งหมด ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ

เดวิส อีสตัน (Davis Easton.)^๔ ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึงการจัดสรรประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าระหว่างปัจเจกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในระบบสังคมการเมือง

เจมส์ แอนเดอร์สัน (James Anderson.)^๕ ให้ความหมาย นโยบายสาธารณะว่า เป็นแนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง คือ แนวทางที่รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหานั้นเอง

^๑ Richard Titmuss, อ้างใน กิติพัฒน์ นนทปัทมะกุล, นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔) หน้า ๑.

^๒ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, นโยบายสาธารณะ : แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ, (กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๑.) หน้า ๒๑.

^๓ Ira Sharkansky, ใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, เล่มเดียวกัน, หน้า ๕.

^๔ Davis Easton. ใน ศุภชัย ขาวะประกายม, นโยบายสาธารณะ, หน้า ๓.

^๕ James Anderson. ในศุภชัย ขาวะประกาย, เล่มเดียวกัน, หน้า ๓.

จากแนวความคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ความหมายของนโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ถ้ากิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำ ต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก รวมทั้งต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคมเป็นกิจกรรมที่รัฐบาลต้องสานต่ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของนโยบายสาธารณะที่กล่าวมาผู้วิจัยสรุปได้ว่าการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ นับเป็นการดำเนินการภายใต้ นโยบายสาธารณะในรัฐบาลปัจจุบัน ของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญ และได้รับการตอบรับจากประชาชนส่วนใหญ่เป็นอย่างดี การดำเนินการโครงการดังกล่าวเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ ดังที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้กล่าวสรุปถึงแนวความคิด และแนวทางในการดำเนินงานไว้อย่างน่าสนใจ ในคราวเปิดโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ณ ศูนย์ประชุมอิมแพคเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ว่า “...การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการแก้ไขปัญหาความยากจน รัฐบาลได้เลือกที่จะสร้างชีวิตคนที่จะแก้ปัญหาที่รากฐานของประเทศมากกว่าที่จะสร้างวัตถุที่มากเกินไป เศรษฐกิจของชาติมาจากเศรษฐกิจของประชาชน มาจากเศรษฐกิจของครอบครัว มาจากเศรษฐกิจของชุมชนถึงจะรวมกันเป็นชาติ นโยบายของรัฐบาลนี้มุ่งการให้โอกาสแก่ภาคประชาชน ที่จะมีโอกาสเข้าแหล่งเงิน เข้าหาแหล่งความรู้ มีโอกาสที่ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อสร้างพลังชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น คนจนขอแต่เพียงโอกาส เมื่อได้โอกาสแล้วจะใช้เวลาอดสาเห ใช้ภูมิปัญญา ความรักความสามัคคีที่มีต่อกันนั้น สร้างฐานะของตัวเองด้วยความภาคภูมิใจ...”^๑

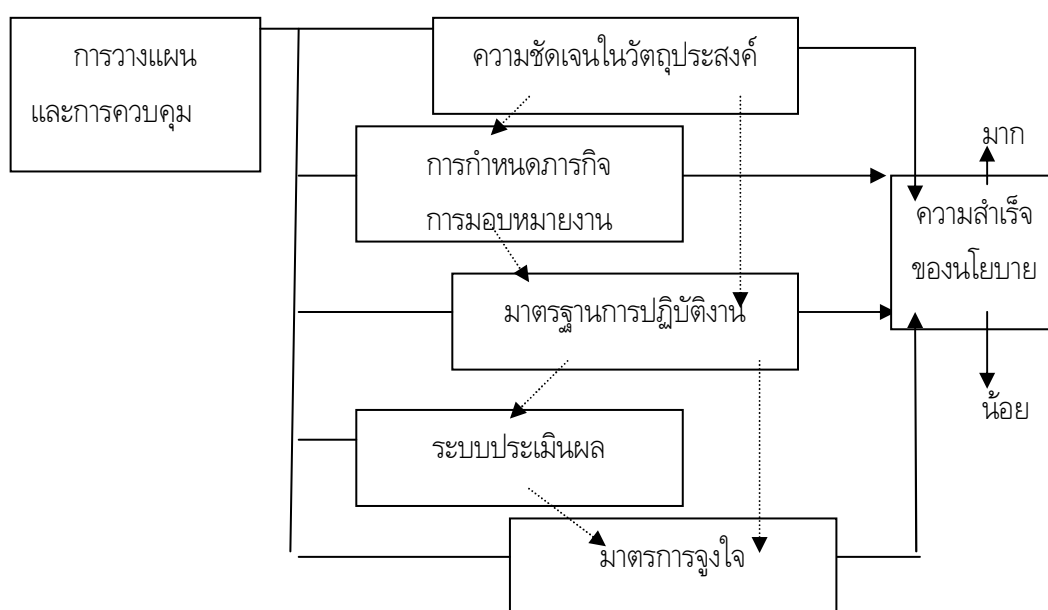
๒.๒ เอกสารที่เกี่ยวกับการนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ไปปฏิบัติ

การนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ไปสู่การปฏิบัติจะต้องมีปัจจัยตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ทั้งนี้ นโยบายเท่าที่มีการกำหนด หรืออนุมัติให้เป็นนโยบายอาจเป็น

^๑ กรมการพัฒนาชุมชน, คู่มือการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน, (กรุงเทพฯ : ธันวาคม ๒๕๔๔)

นโยบายที่ดีในสายตาของคนทั่วไป แต่ในการปฏิบัติจริงอาจมีปัจจัยบางอย่างที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จก็ได้ ซึ่งตัวแบบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีดังนี้^๑

๑. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (rational model) ตัวแบบนี้มีพื้นฐานแนวคิดว่าการใช้หลักการด้านเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่จะวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย ในการนำนโยบายสังคม หรือแผนทางสังคมไปสู่การปฏิบัตินั้น องค์กรหรือหน่วยงานที่ปฏิบัตินั้นต้องมีค่านิยมแบบยึดหลักเหตุและผลเป็นสำคัญ ในการตัดสินใจดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ต้องถือว่าหลักเหตุผลเป็นสิ่งที่ต้องขยายผลให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางที่สุด นโยบาย แผนงาน และโครงการที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และการกิจอย่างชัดเจน มีการมอบหมายงาน การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีระบบการวัดและประเมินผล ตลอดจนมีมาตรการจูงใจแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน โดยหลักการที่มีเหตุชัดเจน

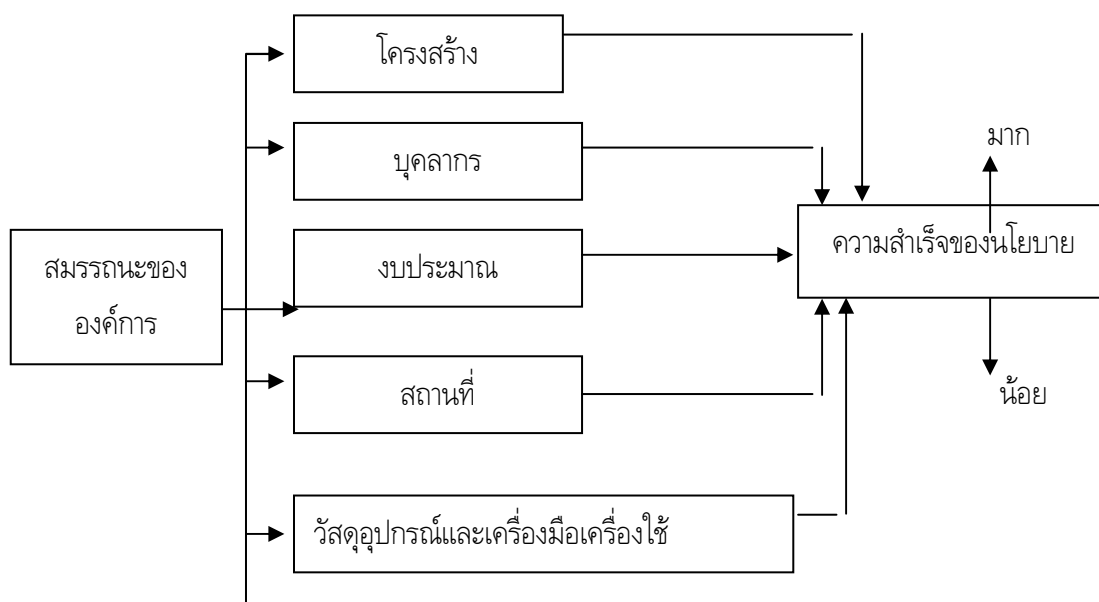

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล

๒. ตัวแบบด้านการจัดการ (management model) ตัวแบบนี้มิได้ให้ความสำคัญกับเรื่องเป้าหมายของนโยบายและการวางแผนควบคุมของหน่วยงาน แต่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะขององค์กร โดยถือว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของหน่วยงานเพียงใดนั้น องค์กรจำเป็นต้องมีโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสม มีบุคลากรที่มีความรู้

^๑ อ่างแก้ว, กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุณ, นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม, หน้า ๑๘-๒๒.

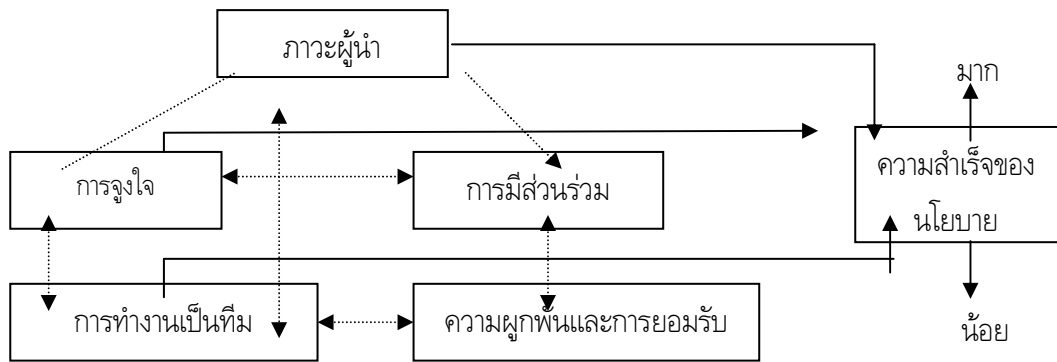
ความสามารถทั้งทางการบริหารและทางเทคนิคอย่างเพียงพอ ต้องมีการวางแผน เตรียมการ หรือมีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ

แผนภูมิที่ ๒.๒ แสดงตัวแบบด้านการจัดการ

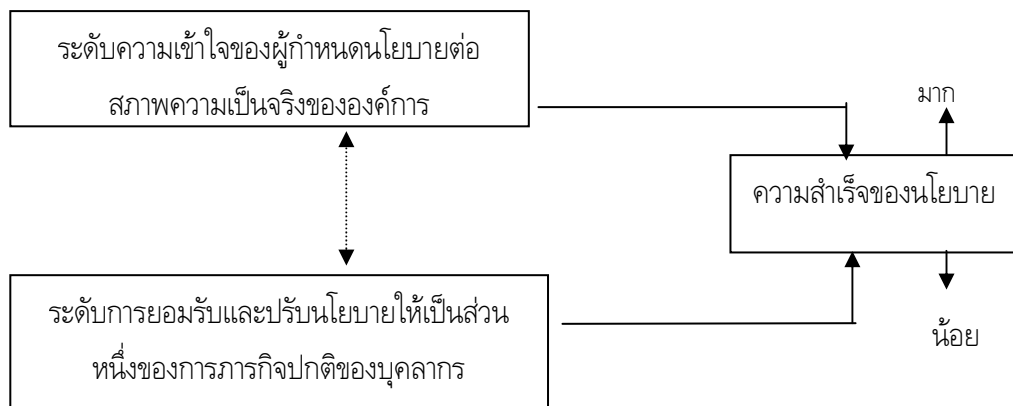
๓. ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร (organization development model) ตัวแบบนี้มุ่งที่ความพร้อมขององค์กรโดยทั่วไป ซึ่งอาจพบว่า เฉพาะหน่วยงานที่มีการจัดการความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เท่านั้น จึงจะปฏิบัติตามนโยบายได้เป็นผลสำเร็จ ส่วนตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กรมีความแตกต่างออกไป โดยมุ่งเน้นเฉพาะบุคลากรในหน่วยงานเป็นสำคัญ พื้นฐานแนวความคิดของตัวแบบถือว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์กร ตัวแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร โดยถือว่า การทำงานเป็นทีมเป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมจำเป็นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากร คำนึงถึงการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม การสร้างความรู้สึกรักผูกพันกับองค์กร การยอมรับการพัฒนาทีมงานมากกว่าการใช้อำนาจในการบังคับบัญชาควบคุมตัวแบบนี้เห็นความสำคัญของกระบวนการสื่อสารสองทาง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการสร้างความตระหนักและความผูกพันกับนโยบาย ขณะที่การให้ผู้บริหารหรือนักวิชาการระดับสูงเป็นผู้กำหนดนโยบายแต่ลำพัง จะเป็นผลเสียและไม่สอดคล้องกับคติการพัฒนาองค์กรของตัวแบบนี้ ความสำเร็จของนโยบายตามตัวแบบนี้ คือ

ความสำเร็จของผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

แผนภูมิที่ ๒.๓ แสดง ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร

๔. ตัวแบบด้านกระบวนการของระบบราชการ (bureaucratic processes model) ตัวแบบนี้เป็นแนวความคิดทางสังคมวิทยาที่อธิบายถึงองค์การขนาดใหญ่ว่า เป็นสภาพความเป็นจริงของสังคม องค์การขนาดใหญ่มีกฎระเบียบ ขั้นตอนค่อนข้างมาก มีแบบแผนความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ และมีการกำหนดระบบคุณธรรม (merit system) เอาไว้อย่างแน่นอนตายตัว อย่างไรก็ตาม ภายใต้ใต้องค์การขนาดใหญ่นั้น ก็มีแบบแผนความสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นทางการ (informal relationships) ปรางูอยู่ค่อนข้างสูง อำนาจขององค์การจริงๆ แล้วไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งที่เป็นทางการ (รูปนัย) อำนาจขององค์การกระจายตัวไปทั่วในองค์การไม่เฉพาะตัวหัวหน้าหรือผู้บริหารเท่านั้น แต่เป็นข้าราชการระดับล่างทั้งสิ้น ข้าราชการระดับล่างนี้ เป็นผู้ติดต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิด บุคลากรเหล่านี้ใช้วิจารณญาณของตนในการตัดสินใจให้บริการประชาชนทั้งสิ้น ผู้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสจะติดตามไปควบคุมบัญชาการอยู่ตลอดเวลาได้ ตัวแบบนี้เป็นข้ออุทาหรณ์เป็นอย่างดีสำหรับผู้บริหารที่ยึดเขียนนโยบายใหม่ๆ สบายหูโดยมิได้คำนึงถึงปัญหา ข้อจำกัด และสภาพที่แท้จริงขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพร้อมและความเป็นไปได้ที่บุคลากรจะนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างกว้างขวางหรืออย่างเอาจริงเอาจัง ยิ่งไปกว่านั้น หากนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความพร้อมของประชาชน ดังนั้นการกำหนดนโยบายและกระบวนการทางนโยบาย ก็จะมีลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย และผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย

แผนภูมิที่ ๒.๔ แสดงตัวแบบด้านกระบวนการของระบบราชการ

จากตัวแบบผลการนำโครงการไปปฏิบัติทั้ง ๔ แบบที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวความคิดในการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผลมาใช้ในการศึกษาการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจของโครงการ ตัวแบบด้านการจัดการและตัวแบบด้านกระบวนการของระบบราชการ มาใช้ในการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชาชนจากการดำเนินการของโครงการ ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร มาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒.๓ เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารองค์กรในรูปคณะกรรมการ

ธงชัย สันติวงษ์^๑ ให้ความหมาย คณะกรรมการ (committee) ว่า หมายถึง กลุ่มของคน ที่เข้ามารวมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆ ภายในองค์กร กลุ่มของคณะกรรมการนี้อาจรวมกันขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมักจะมีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเพื่อรวมเอาบุคคลจากฝ่ายต่าง ๆ มาช่วยพิจารณา และแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างหรือปัญหาทั่วไปภายในองค์กร คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมักจะมีลักษณะต่าง ๆ

^๑ ธงชัย สันติวงษ์, องค์กรและการบริหาร : การศึกษาการจัดการแผนใหม่, (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕) หน้า ๓๓๑.

กัน ในบางครั้งอาจจะมีการตั้งคณะกรรมการถาวรเพื่อใช้สำหรับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระยะยาวหรือที่จะต้องปฏิบัติสม่ำเสมอแต่ในบางครั้งคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น อาจจะถูกจัดตั้งขึ้นในลักษณะกรรมการชั่วคราว เพื่อใช้สำหรับแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องหรือทำงานเป็นครั้งคราวเท่านั้น

นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีคณะกรรมการในการทำงานไว้ว่า คณะกรรมการมีความสำคัญดังต่อไปนี้^๑

๑. เพื่อที่จะได้มีการตัดสินใจที่ดี โดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่ม ในกรณีที่จะต้องทำการแก้ไขปัญหาคำคัญหรือยุ่งยาก บางครั้งอาจเป็นเรื่องเกินความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรึกษาขอคำแนะนำหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อที่จะให้สามารถตัดสินใจปัญหานั้นได้อย่างถูกต้อง

๒. การใช้คณะกรรมการยังสามารถป้องกันมิให้มีการตัดสินใจปัญหาคำคัญก่อนไปตามความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพราะเมื่อเกิดมีคณะกรรมการขึ้นมา ก่อนที่จะตัดสินใจปัญหาใดได้นั้น จะต้องมีการถกเถียงด้วยเหตุผลโดยละเอียดเสียก่อน การใช้คณะกรรมการยังมีประโยชน์อีกประการหนึ่งคือช่วยให้สามารถนำสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยให้ข้อคิดเห็น และร่วมตัดสินใจในปัญหาต่างๆ

๓. เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือประสานงานเนื่องจากเหตุผลที่ว่า องค์การที่มีขนาดใหญ่จะมีการแบ่งแยกแรงงานกันทำตามความถนัด แต่ในบางครั้งในขณะที่ทำงานในหน้าที่ต่างๆ อาจจะต้องเกี่ยวข้องกับฝ่ายอื่นอยู่เสมอ ดังนั้นความจำเป็นของการที่จะร่วมมือประสานงานกันจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้

๔. การใช้คณะกรรมการ จะช่วยให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจระหว่างกันได้ ทั้งนี้เพราะถ้าหากขาดสื่อดังกล่าว ก็อาจจะทำให้ฝ่ายหนึ่งไม่มีโอกาสได้รู้หรือเข้าใจปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายอื่นๆ ได้

๕. ช่วยให้การปฏิบัติงานเข้ากันได้เป็นอย่างดี ในการปฏิบัติงานตามแผนงาน หรือนโยบายต่างๆ มักจะมีปัญหาทางด้านการบริหารอย่างหนึ่ง คือความไม่เข้าใจกันระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ถ้าหากปราศจากคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ก็จะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือความต้องการของตนให้บุคคลอื่นทราบได้ ดังนั้นการมีคณะกรรมการย่อมจะช่วยให้ฝ่ายต่างๆ มีโอกาสซักซ้อมความเข้าใจ ถามหรือตอบปัญหาที่ยังสงสัยอยู่ได้ และนอกจากนี้การมีคณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้

^๑ อ่างแก้ว, ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร : การศึกษาการจัดการแผนใหม่, หน้า ๓๓๒ -

ผู้บริหารใช้กลยุทธ์ที่จะหาทางประนีประนอม หรือลดข้อขัดแย้งให้น้อยลงได้อีกด้วย ประโยชน์ดังกล่าวนี้เอง ที่จะช่วยให้มีความร่วมมือในระหว่างปฏิบัติงานได้

๖. เพื่อประโยชน์สำหรับฝึกฝนตัวบุคคล ในปัจจุบันเห็นได้ว่า การพัฒนาตัวบุคคลสำหรับงานบริหารในระดับต่างๆ เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารชั้นสูง การใช้คณะกรรมการนี้เองเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ เข้ามามีโอกาสฝึกฝนและหาประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่าการบริหารองค์กรในรูปคณะกรรมการจะมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การบริหารองค์กรในรูปแบบนี้ยังมีข้อเสียและปัญหายุ่งยากในการบริหารพอจะสรุปได้ดังนี้^๑

๑. เป็นการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่าย ผลเสียประการหนึ่งของการใช้คณะกรรมการก็คือ การใช้คณะกรรมการจะเป็นการสิ้นเปลืองเวลาของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะในการถกเถียงปัญหาสำคัญกว่าจะตัดสินใจปัญหาใด ๆ ได้จะต้องมีการเสียเวลาในการดำเนินการถกเถียงโดยฝ่ายต่าง ๆ และบางครั้งก็อาจจะต้องมีการประชุมเป็นจำนวนหลายครั้ง จะเห็นได้ว่า การใช้คณะกรรมการเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดการเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในระหว่างกระบวนการเป็นอย่างมาก

๒. อาจจะมีอันตรายเนื่องจากการตัดสินใจปัญหาที่เป็นไปในลักษณะที่พยายามประนีประนอมกันมากกว่าด้วยเหตุผล ข้อเสียที่สำคัญประการหนึ่งของการใช้คณะกรรมการก็คือ การตัดสินใจข้อยุติด้วยการประนีประนอมกัน ปัญหาดังกล่าวมักจะเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกภายในกลุ่มขาดความตั้งใจจริงที่จะได้แย้งกันด้วยเหตุผล

๓. เป็นการยากที่จะกำหนดความรับผิดชอบได้ การใช้คณะกรรมการอาจก่อให้เกิดปัญหาสำคัญที่ว่า การตัดสินใจปัญหาใด ๆ นั้น จะไม่สามารถกำหนดความรับผิดชอบไว้กับผู้หนึ่งผู้ใด ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการมีลักษณะเป็นกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดังนั้นความรับผิดชอบจึงกระจายไปภายในกลุ่ม และยากที่จะกำหนดว่าใครจะต้องรับผิดชอบในเรื่องใด และจะต้องรับผิดชอบมากกว่าคนอื่นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะเหตุผลที่ว่า การตัดสินใจเพื่อหาข้อยุติภายในคณะกรรมการจะต้องเป็นไปตามเสียงข้างมากตามที่กำหนดขึ้นในกลุ่ม

๔. ก่อให้เกิดความล่าช้าและไม่สามารถหาข้อยุติได้ เนื่องมาจากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลามาก ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ อาจจะทำให้ล่าช้าหรือไม่มีข้อยุติก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า บุคคลที่เป็นสมาชิกของ

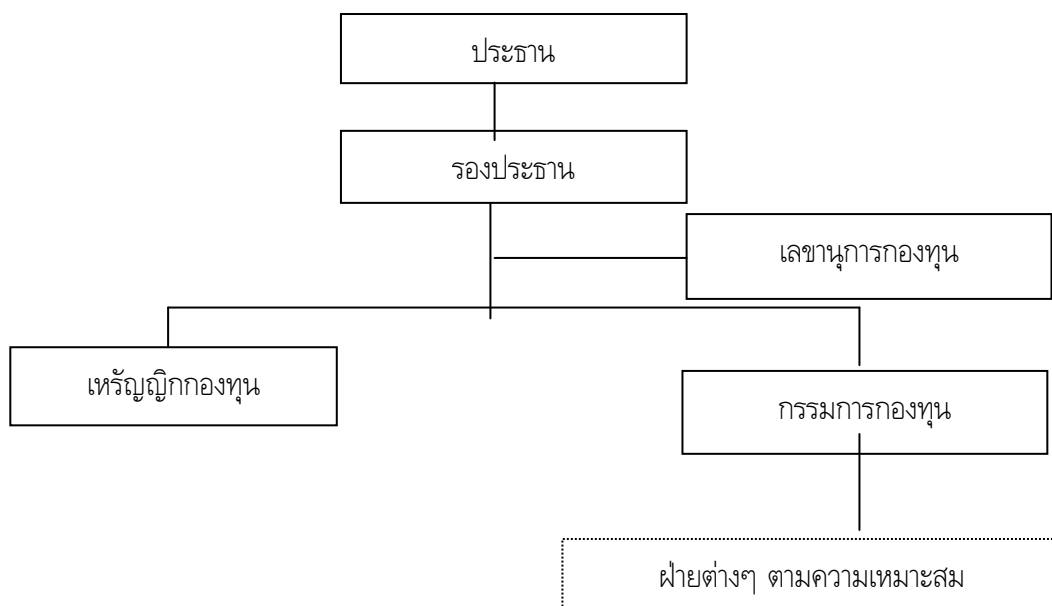
^๑ อ่างแล้ว, ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร : การศึกษาการจัดการแผนใหม่, หน้า ๓๓๓ - ๓๓๔.

คณะกรรมการมักจะมีภาระส่วนตัวมากอยู่แล้ว และไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการอำนวยความสะดวกให้มีการประชุมบ่อยครั้งหรือประชุมนานๆ ความล่าช้าดังกล่าวนี้ จะเป็นผลเสียประการสำคัญขององค์กร

๕. อาจถูกรอบคลุมโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งบ่อยครั้งที่การทำงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการเป็นไปโดยมีอุปสรรคอันเนื่องมาจากมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าไปก่อกวนหรือทำลายบรรยากาศในที่ประชุมของคณะกรรมการ ถ้าหากผู้นำประชุมคณะกรรมการนั้นไม่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหานี้ก็ยิ่งจะทำให้การประชุมไม่เกิดผลดีแต่อย่างใด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการและการบริหารองค์กรในรูปแบบของคณะกรรมการดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติก็มีรูปแบบของการบริหารโครงการในลักษณะที่ใช้คณะกรรมการมาเป็นคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการ กล่าวคือมีคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) และคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ และที่สำคัญที่สุดคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นคณะกรรมการระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง อันเป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนในระดับหมู่บ้านและชุมชน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีโครงสร้างของคณะกรรมการประกอบด้วย ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เภรัญญิกกองทุน กรรมการกองทุน และเลขานุการกองทุน รวมคณะกรรมการทั้งหมดจำนวน ๕ - ๑๕ คน โครงสร้างคณะกรรมการดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๒.๕ แสดง โครงสร้างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒.๔ เอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นไปตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยมีเป้าประสงค์ที่สำคัญคือให้เป็นแหล่งเงินทุนในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และเพื่อความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแก่ประชาชนในหมู่บ้าน รวมถึงการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง เสริมสร้างความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้านและชุมชนเมือง^๑

^๑ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, (กรุงเทพฯ : ศูนย์กลางคพวิว, ๒๕๔๔) หน้า คำนำ.

ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้^๑

๑. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

๒. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

๓. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

๔. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาคม

๕. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว มีดังต่อไปนี้^๒

๑. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

๒. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

๓. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๔. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

๕. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในด้านหลักการ โครงการดังกล่าวมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้^๓

๑. รัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุน ให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ ๑ ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

^๑ อ่างแล้ว, สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, หน้า ๒.

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๓.

^๓ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานสำหรับอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, (กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔) หน้า ๑.

๒. เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่ได้เป็นเงินให้เปล่า แต่เป็นเงินที่ให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียน

๓. กองทุนหมู่บ้านมีลักษณะเป็นแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน เมื่อสมาชิกกู้เงินไปเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพแล้วจะต้องคืนเงินกู้คืนให้แก่กองทุน

๔. แนวทางและหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน คือ ให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยภาคราชการจะมีหน้าที่เป็นเพียงผู้วางกรอบ นโยบาย หลักเกณฑ์สำคัญ รวมทั้งให้คำปรึกษาและคำแนะนำทางวิชาการเท่านั้น

๕. กองทุนหมู่บ้านตั้งขึ้น โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการผลิตในชุมชน

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยหลักการ ๔ ประการ ดังต่อไปนี้^๑

๑. ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคน และครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเอง ตลอดจนประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ

๒. การบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้านจากกองทุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น เป็นต้น มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

๓. การปฏิรูประบบราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้าน และชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและจัดการกองทุน

๔. การติดตามประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ

ในส่วนของการบริหารจัดการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินั้น ได้กำหนดให้มีกลไกในการบริหารจัดการโดยมีคณะกรรมการ จำนวน ๓ ระดับใหญ่ ๆ คือ^๒

^๑ อ่างแล้ว, สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานสำหรับอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, หน้า ๑ - ๒.

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๓ - ๔.

๑. ระดับชาติ ประกอบด้วย

๑.๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน

๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

๑.๓ คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนแห่งชาติประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และตัวแทนประชาชน เป็นองค์ประกอบ มีหน้าที่ในการปฏิรูประบบราชการ บูรณาการ ทำงานร่วมกันเพื่อการสนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

๒. ระดับจังหวัด

มีคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติระดับจังหวัด ทำหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ และสนับสนุนการเตรียมความพร้อม ติดตาม ตรวจสอบ สนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

๓. ระดับหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับหมู่บ้านและชุมชนประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มองค์กรประชาชน และประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ซึ่งได้มาโดยการเปิดเวทีชาวบ้าน เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนกันเอง จำนวน ๕ - ๑๕ คน ซึ่งเป็นไปตามคู่มือการดำเนินงานสำหรับอนุกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการเปิดเวทีชาวบ้านให้มีการดำเนินการเลือกสรรคณะกรรมการกองทุน โดยให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและอำเภอ ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจน

สนับสนุนในการเลือกสรรให้ดำเนินไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม พร้อมทั้งติดตามสังเกตการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามขั้นตอนดังนี้^๑

๑. ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละ ๑ คน เพื่อเปิดเวที ชาวบ้านคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม

๒. ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนให้การเลือกสรรกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

๓. ที่ประชุมชาวบ้านเป็นผู้กำหนดวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการระดับอำเภอ สนับสนุนให้การเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

๔. ส่วนชุมชนเมือง ให้ประธานคณะกรรมการระดับอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่แทน ผู้ใหญ่บ้านตามความข้อที่ ๑

๕. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อ คณะกรรมการกองทุนแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกองทุนแห่งชาติ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายใน ๕๐ วัน หลังจากได้รับเลือก

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๑. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี
๒. บรรลุนิติภาวะ อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์
๓. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา รับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วม ไม่คิดการพัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด ไม่มีประวัติเสียหายด้านการเงิน ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
๔. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
๕. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท

^๑ อ่างแล้ว, สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงาน สำหรับอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, หน้า ๖.

๖. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

๗. ไม่เคยถูกปลดออก ไล่ออกจากราชการ

๘. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรค ๒

๙. ไม่เป็นผู้พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดย

๙.๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

๙.๒ ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนน ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ดังต่อไปนี้^๑

๑. บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

๒. ออกแบบ ชี้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน ที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

๓. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

๔. สำรวจและจัดทำข้อมูล เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

๕. พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

๖. ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

๗. จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

^๑ อ่างแล้ว, สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการดำเนินงานสำหรับอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, หน้า ๑๘ - ๑๙.

๘. จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการ คืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนแห่งชาติมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนไม่เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

๙. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ในส่วนของการกู้ยืมเงินของสมาชิกกองทุนนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกไว้ ๕ ประการ คือ^๑

๑. ให้พิจารณาประวัติและอุปนิสัย เป็นคนซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร ไม่เคยมีประวัติเสียหายด้านการเงิน มีความรู้และมีประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ

๒. ให้พิจารณาหลักประกัน บุคคลที่ค้ำประกัน ควรมีฐานะทางการเงินดีพอที่สามารถชำระหนี้แทนได้ หรือต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ น่าเชื่อถือ หรือถ้าเป็นหลักทรัพย์ต้องมีสภาพคล่องสูง

๓. ให้พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ โดยพิจารณาจากรายได้

๔. ให้พิจารณาเงินทุนของผู้กู้ ผู้ขอกู้ควรมีเงินลงทุนของตนเองจำนวนหนึ่ง ที่เตรียมสะสมไว้สำหรับประกอบธุรกิจ ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนเงินลงทุนทั้งหมด ที่ต้องใช้ในการทำธุรกิจ

๕. ให้พิจารณาถึงเหตุการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีปัจจัยหลายอย่างที่คุณประกอบการไม่อาจควบคุมได้ ซึ่งอาจส่งผลต่อการชำระหนี้

นอกจากนั้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ยังได้แนะนำแนวทางการดำเนินงานแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน หลังจากการให้สมาชิกกู้ยืมแล้ว โดยกำหนดขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการไว้ดังนี้^๒

๑. การตรวจสอบการใช้เงินกู้ เพื่อควบคุมสมาชิกกองทุน ให้ใช้เงินกู้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหนังสือกู้เงินหรือคำขอกู้เงิน รู้ปัญหาในการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาผ่อนหรือเรียกคืนเงินกู้ การพิจารณาให้กู้ครั้งต่อไป

^๑ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, (กรุงเทพฯ : **คุรุสภาลาดพร้าว**, ๒๕๔๕) หน้า ๓ - ๔.

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๑๖.

แนวทางในการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการกำหนดระยะเวลา ในการออกตรวจสอบ การใช้เงินกู้ให้เหมาะสมกับสภาพการผลิต และมอบหมายให้กรรมการไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ ของสมาชิกว่ามีการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และรายงานให้คณะกรรมการทราบ เพื่อกำหนดมาตรการในการแก้ไขกรณีใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องหรือมีปัญหาในการผลิตต่อไป

๒. การแจ้งและเร่งรัดหนี้สินเงินกู้ เพื่อเป็นการเตือนให้สมาชิกของกองทุนทราบ ล่วงหน้าว่า ต้องเตรียมเงินชำระหนี้เมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือกู้เงินเป็นจำนวนเท่าไร และ ต้องนำไปชำระภายในวันที่เท่าใด

แนวทางในการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการกำหนดรูปแบบ วิธีการแจ้งชำระหนี้และ ระยะเวลาในการเร่งรัดหนี้เงินกู้ โดยมอบหมายให้กรรมการดำเนินการและรายงานผลให้ คณะกรรมการทราบต่อไป

๓. การติดตามหนี้เงินกู้ เมื่อสมาชิกกองทุนชำระหนี้ไม่ได้ตามที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้ เงิน ต้องมีการติดตามสมาชิกกองทุน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ว่าเกิดจาก สาเหตุใด และกำหนดมาตรการในการดำเนินการกับสมาชิกกองทุนรายนั้นต่อไป

แนวทางในการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการมอบหมายให้กรรมการ ไปติดตามหนี้ เงินกู้ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและกำหนดเวลาที่จะชำระคืนได้ และรายงานผลให้คณะกรรมการ ทราบเพื่อพิจารณา ผัดผ่อน เรียกคืนเงิน เร่งรัดผู้ค้าประกัน ดำเนินคดีตามเหตุแห่งการค้างชำระ ต่อไป

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะประสบความสำเร็จหรือไม่ นั้น สามารถดูได้จากดัชนีชี้วัดความสำเร็จจากลักษณะต่างๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๑.๑ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานกลุ่ม องค์กร หรือ กองทุน

๑.๒ มีการพัฒนาตนเอง ฝึกอบรม ดูแลแลกเปลี่ยนประสบการณ์อยู่เสมอ

๑.๓ มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

๑.๔ มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนและติดตามงานอย่างเป็นระบบ

๑.๕ มีการสร้างเครือข่าย

๑.๖ มีการแสวงหาทรัพยากรภายนอก

๑.๗ มีการหมุนเวียนกรรมการ และมีผู้นำใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้นทุกปี

๒. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒.๑ สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสูง

- ๒.๒ สมาชิกมีเงินทุนประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น
- ๒.๓ สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ๒.๔ สมาชิกมีเงินออมเพิ่มขึ้น
- ๒.๕ สมาชิกมีความเอื้ออาทร แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น
- ๒.๖ สมาชิกมีความสามัคคีมากขึ้น
- ๒.๗ มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเป็นเวทีแห่งการเรียนรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน
- ๒.๘ มีจิตวิญญาณและมีความเป็นเจ้าของกองทุนฯ สูง
- ๒.๙ มีปราชญ์ชาวบ้าน/บุคคลตัวอย่างในการเป็นผู้นำด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น

๓. เงินทุนหมุนเวียน

- ๓.๑ มีเงินทุนในกองทุนเพิ่มขึ้น
- ๓.๒ มีทรัพย์สินในกองทุนเพิ่มขึ้น
- ๓.๓ มีการหมุนเวียนเงิน ให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนอย่างทั่วถึงหลายรอบ

๔. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

- ๔.๑ มีการบูรณาการแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
- ๔.๒ มีการดำเนินงานแบบพหุภาคี
- ๔.๓ มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ
- ๔.๔ มีโครงการ/กิจกรรม ดีเด่นเป็นตัวอย่างได้
- ๔.๕ มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างสม่ำเสมอ
- ๔.๖ มีการสรุปผลงาน/บทเรียนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ในเอกสารคู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ให้ข้อสังเกตว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะประสบความสำเร็จได้หากมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง^๑

- ๑. ชาวบ้านมีจิตสำนึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน
- ๒. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง รวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน

^๑ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, (กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕) หน้า ๑๕.

๓. มีคณะกรรมการกองทุนที่เป็นคนดี มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเสียสละ และมีความรับผิดชอบ

๔. มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน ติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม

๕. มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส

๖. มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมกันในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ส่วนประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการดำเนินการตามโครงการนี้ รัฐบาลได้คาดหวังว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการนี้ดังต่อไปนี้

๑. กองทุนหมู่บ้านเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

๒. ก่อให้เกิดรายได้เป็นการกระจายรายได้ อันเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม

๓. ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ

๔. ก่อให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง

๕. ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

๖. ก่อให้เกิดการสร้างและพัฒนาความคิดประชาธิปไตยในชุมชน

๗. ก่อให้เกิดการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศ

๘. ช่วยเหลือสังคมชุมชนหมู่บ้านดีขึ้น ลดปัญหาเสียดายระดับคุณภาพชีวิต

๙. ช่วยเหลือคนในสังคมชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น สร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๕ เอกสารที่เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการ

รองศาสตราจารย์ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ^๑ กล่าวถึงการติดตามและประเมินโครงการพัฒนา สรุปได้ว่า การติดตามงาน เป็นกิจกรรมเชิงการบริหาร ที่ผู้บริหารทุกระดับ รับผิดชอบในการกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนทั้งในเรื่องทรัพยากร กระบวนการดำเนินงานและกิจกรรม ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ

การติดตามงานจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานของโครงการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการให้ข้อมูลทั้งข้อดี ข้อเสียแก่ฝ่ายบริหารโครงการทุกระดับ

^๑ ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๓) หน้า ๓๔๕.

ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานและหามาตรการแก้ไขได้ทันเวลา หากเกิดผิดพลาดหรือข้อขัดข้องใดๆ ขึ้น

ส่วนการประเมินผลโครงการพัฒนา นั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ซึ่ง รองศาสตราจารย์ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ^๑ ได้รวบรวมไว้ในเอกสาร “กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา” ดังต่อไปนี้

สมพร แสงชัย ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ สรุปได้ว่าการประเมินผลจะมีความหมายดังต่อไปนี้

๑. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ตั้งไว้
๒. การควบคุมและเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน
๓. การศึกษาปัญหาในทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
๔. การศึกษาแผนงานที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว เพื่อให้ทราบว่า ตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาที่มีอยู่อย่างไร

๕. การศึกษาผลกระทบทางตรงและทางอ้อมที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุของการวางแผนโครงการต่อไปอีก หรือเป็นข้อมูลสำหรับช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร

การประเมินผลจึงเป็นการศึกษาหรือตรวจสอบโครงการในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ (concurrent evaluation) หรือภายหลังจากที่โครงการได้สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้ว (Expost evaluation)

เขาวดี วิบูลย์ศรี ได้กล่าวถึงการประเมินผลโครงการไว้ว่า การประเมินผลโครงการเป็นการหาแนวทางตัดสินใจ (Decision making) และจะมุ่งไปสู่การค้นหาลู่ทางที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้ว สิ่งใดที่ควรจะทำต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาว่าระหว่างดำเนินโครงการนั้น มีปัญหาใดบ้างที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ ดังนั้น การประเมินผลโครงการจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณค่าและข้อตกลงต่างๆ ของโครงการอย่างดีก่อนที่จะดำเนินโครงการจริง ในการประเมินผลโครงการจึงต้องมีการวางแผนการประเมินผลอย่างมีระบบให้สอดคล้องกับแผนโครงการ และได้ดำเนินการตั้งแต่เริ่มกำหนดโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า เป็นการวัดผลของโครงการ โดยเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากโครงการกับเป้าหมาย ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางใน

^๑ อ่างแล้ว, ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา, หน้า ๓๕๐ - ๓๕๓.

การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและการปรับปรุงโครงการในอนาคต การประเมินผลโครงการ โดยทั่วไป มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. การวัดผล (Effect) ซึ่งหมายถึงระเบียบวิธีที่ใช้
๒. “ผล” ซึ่งหมายถึง ผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการมากกว่าประสิทธิภาพ ความซื่อสัตย์ ขวัญ หรือการยึดมั่นตามมาตรฐานและกฎระเบียบ
๓. การเปรียบเทียบผลกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจว่าโครงการดำเนินไปด้วยดีหรือไม่อย่างไร

๔. การประเมินผลมีผลต่อการตัดสินใจ และต่อการปรับปรุงโครงการในอนาคต

สำหรับ ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า ในความหมายดั้งเดิมหมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย/แผนงาน/โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ และระดับใด ซึ่งในปัจจุบันการมุ่งตอบคำถามเช่นที่กล่าว จัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินผลรอบยอด การประเมินผลควรหมายรวมถึงการประเมินสภาวะแวดล้อม การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ แล้วยังเป็นการนำระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการวิจัยประเมินผลด้วย

จากความหมายของการติดตามและประเมินผลโครงการที่ยกมากล่าวไว้นั้น สรุปได้ว่าโครงการต่างๆ ที่มีการดำเนินการควรจะได้มีการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทั้งในระหว่างดำเนินการและเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามโครงการ ข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้การตัดสินใจในการปรับปรุงการดำเนินการ และเปรียบเทียบผลการดำเนินการกับวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่วางไว้ว่ามีผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนั้นการติดตามและประเมินผลโครงการโดยเฉพาะ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนาดังกล่าวทั้งที่เป็นผลกระทบในด้านบวกและด้านลบ

๒.๖ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนา

การประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนา เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการประเมินโครงการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนา พอสังเขปดังต่อไปนี้

การประเมินผลกระทบ คือ การประเมินว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีนัยว่า มีการกำหนดเป้าหมายทางการปฏิบัติและเกณฑ์ที่บ่งชี้ความสำเร็จไว้ล่วงหน้า

การประเมินผลกระทบเป็นการประเมินว่า การดำเนินงานได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอะไรบ้าง ผลกระทบเป็นผลดีหรือผลเสีย เพื่อหาแนวทางปรับปรุง

การประเมินผลกระทบหรือผลข้างเคียง (Impact or Side Effect Program Evaluation) พิจารณาได้ใน ๓ ลักษณะ คือ^๑

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย
๒. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดผลติดตามมาทั้งด้านบวกและด้านลบ
๓. ผลกระทบของโครงการทำให้เกิดผลแก่กลุ่มอื่นๆ ที่มีใช้กลุ่มเป้าหมาย

อาจกล่าวได้ว่า ผลกระทบคือ ผลที่โครงการมีส่วนทำให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปได้ทั้งผลที่คาดไว้หรือไม่ได้คาดไว้ ทั้งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา

	ผลกระทบ	
	ที่พึงปรารถนา	ที่ไม่พึงปรารถนา
ผลกระทบที่คาดไว้		
ผลกระทบที่ไม่ได้คาดไว้		

แผนภูมิที่ ๒.๖ แสดง ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม โครงการพัฒนา

ที่มา : ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (๒๕๔๓ : ๓๖๘)

คำอธิบายเกี่ยวกับผลกระทบดังกล่าว ช่วยให้เข้าใจได้ว่าการเปลี่ยนแปลงใด ๆ แม้ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้อย่างดีแล้ว อาจก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนาได้เสมอ ดังนั้นการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานจึงเป็นการการดำเนินการที่ทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญต่อการตัดสินใจและคาดการณ์ถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาบางโครงการ

^๑ รัตนะ บัวสนธิ์, ใน ปารีชาติ วลัยเสถียร, กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา, หน้า ๓๖๘-๓๖๙.

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมจากการดำเนินการตาม โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมมา สรุปได้ดังนี้

กรมการพัฒนาชุมชน^๑ ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงาน โครงการสารภี ตำบลชัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแกนหลักของโครงการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้ประโยชน์และผู้เข้าร่วมโครงการมีลักษณะสำคัญ คือ มีอายุมากกว่าอายุน้อย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีการศึกษาสูงมากกว่าการมีการศึกษาน้อย มีรายได้สูงมากกว่ามีรายได้ต่ำ สมรสแล้วมากกว่าเป็น โสด และส่วนมากอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า ๒๐ ปี

กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ไม่ประสบความสำเร็จ และสมาชิกกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ จะมีปัจจัยทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน โดยมีความแตกต่างกันในด้านระดับรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในหลักการวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน ในส่วนที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านอายุ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

กองวิจัยและประเมินผล และกองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน^๓ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการพัฒนาชนบท ในงานพัฒนาเศรษฐกิจชนบท ซึ่งมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแกนหลัก ในกลุ่มงานพัฒนาเศรษฐกิจชนบทนี้ พบว่า งานพัฒนาเศรษฐกิจชนบทที่ดำเนินการโดยกรมการพัฒนาชุมชน ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในเกณฑ์ค่อนข้างสูงในด้านการสร้างความพึงพอใจแก่ราษฎรในชนบท ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาชนบท และการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่สำคัญคือ ความพร้อมในการจัดตั้งกลุ่มในระยะเริ่มต้น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์แก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกลุ่มอาชีพ

^๑ กรมการพัฒนาชุมชน, รายงานการวิจัยโครงการสารภีตำบลชัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๕) หน้า ๖๐ - ๕๐.

^๒ กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน, การประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการพัฒนาชนบท : งานพัฒนาเศรษฐกิจชนบท, (กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๒๘) หน้า ๔.

^๓ เล่มเดียวกัน, หน้า บทคัดย่อ.

กิ่งแก้ว อินหว่าง และวีรศักดิ์ อนันตมงคล^๑ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับการพัฒนาชนบท พบว่า สิ่งที่ผลักดันให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตประสบความสำเร็จได้แก่ การมีผู้นำกลุ่มที่ได้รับการยอมรับและมีความสามารถ มีคณะกรรมการบริหารที่เลือกตั้งโดยสมาชิกที่มีความสามารถ ราษฎรในท้องถิ่นมีอาชีพและรายได้ดี มีความเข้าใจในระเบียบของกลุ่ม และสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านค่อนข้างดี นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนทางด้านวิชาการจากเจ้าหน้าที่ มีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทางราชการเป็นอย่างดี

บัวพันธ์ พรรถเทิง สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และสุชีลา ตันชัยนันท์^๒ ได้ศึกษาการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้านเพื่อความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา หรือเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมในการพัฒนาของชาวบ้าน ในเขตตำบลวังม้า อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า

๑. พฤติกรรมการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาชาวบ้าน ส่วนใหญ่เข้าร่วมในระดับปานกลางและในระดับต่ำทั้งในโครงการของรัฐและโครงการของชาวบ้าน โดยเฉพาะโครงการของรัฐบาล ชาวบ้านโดยทั่วไปจะเข้าไปร่วมเพียงบางขั้นตอนเพราะมีความรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของทางราชการ ส่วนในกรณีการเข้าร่วมในโครงการของชาวบ้านนั้น พบว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลจำนวนน้อย รวมทั้งถูกจำกัดด้วยปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น งบประมาณและระยะเวลา เป็นต้น

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา พบว่า ลักษณะทางด้านบุคคลหลายอย่าง มีความสัมพันธ์ในกระบวนการพัฒนา ซึ่งได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และความคิดเห็นต่าง ๆ ในขณะที่ลักษณะทางภาวะนิสัย เช่น ระดับการพัฒนาของชุมชน ระดับรายได้ และแบบแผนการถือครองที่ดิน และลักษณะทางอัตวิสัยของชาวบ้าน เช่น ความคาดหวังในการดำรงชีวิต ความรู้สึกมีอิทธิพลและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ล้วนมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาแทบทั้งสิ้น

^๑ กิ่งแก้ว อินหว่าง และวีรศักดิ์ อนันตมงคล, รายงานการวิจัยการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, (กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๓๒) หน้า ๑.

^๒ บัวพันธ์ พรรถเทิง สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และสุชีลา ตันชัยนันท์, การพัฒนาชนบท : การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้าน, (กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒) หน้า ๘๔ - ๘๖.

นพพร หนูเพชร^๑ ได้ศึกษาเรื่องการติดตามผลการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยศึกษาปัญหามูลเหตุหรือปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำนวน ๖ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ด้านการออกระเบียบข้อบังคับ ด้านการรับสมาชิกและทำทะเบียนสมาชิก ด้านการสำรวจและจัดทำข้อมูล ด้านการพิจารณาให้กู้เงิน และด้านการทำนิติกรรมสัญญา

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสงขลา ในกลุ่มพื้นที่ที่ ๒ (พื้นที่อำเภอสติงพระ สิงหนคร กระแสสินธุ์ และระโนด) และกลุ่มพื้นที่ที่ ๔ (พื้นที่อำเภอจะนะ เทพา สะเดา นาทวี และ สะบ้าย้อย) ให้ความสำคัญต่ออำนาจหน้าที่ในทุกด้านในระดับที่สูงกว่าพื้นที่ที่ ๑ (พื้นที่อำเภอเมือง และหาดใหญ่) และกลุ่มพื้นที่ที่ ๓ (พื้นที่อำเภอควนเนียง บางกล่ำ นาหม่อม รัตภูมิ และคลองหอยโข่ง) และมีความสนใจในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับสูง ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นที่หลากหลายในการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสงขลา ในทุก ๆ ด้าน

อ่ำไพวรรณ ศรีวิริยะไพบุลย์^๒ ได้ศึกษาเรื่องประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อทราบความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินจากโครงการที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

^๑ นพพร หนูเพชร, การติดตามผลการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษากรณีจังหวัดสงขลา, (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๔) หน้า บทคัดย่อ.

^๒ อ่ำไพวรรณ ศรีวิริยะไพบุลย์, การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๕) หน้า ๑๓๖.

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการอยู่ในระดับมาก ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และอาชีพต่างกัน การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน สำหรับรายได้ต่างกัน การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน

ระดับความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงินจากโครงการ ที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามตัวแปรเพศต่างกัน ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน สำหรับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการอบรมคณะกรรมการเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงระเบียบการบางข้อให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น คณะกรรมการต้องติดตามการชำระหนี้เงินกู้และตรวจสอบสมาชิกผู้กู้เงินไปใช้ให้ถูกต้องประสงค์ และต้องการให้รัฐช่วยเหลือในเรื่องที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน วัสดุอุปกรณ์ พร้อมทั้งให้ความรู้ทางด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก

รัตติกาล หมานสะยะ^๑ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปราง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงกระบวนการดำเนินงานของกองทุน เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมและขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคของการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานของกองทุน ผลการศึกษาพบว่า กองทุนหมู่บ้านท่ามะปราง มีการดำเนินการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการจำนวน ๑๕ คน การบริหารจัดการกองทุนมีปัญหาในด้านสมาชิกกู้เงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ จึงไม่เกิดผลตอบแทนในการประกอบอาชีพ ตรงกันข้ามกลับทำให้เกิดภาวะหนี้สินตามมา คณะกรรมการขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ มีเพียงรองประธานและเหรัญญิกเท่านั้นที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นการประจำ ผลการศึกษายังพบว่า การมีกองทุนหมู่บ้านก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการติดต่อประสานงานระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐมากขึ้นเพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับกองทุน การอบรมความรู้ในด้านต่าง ๆ แก่สมาชิก เป็นต้น

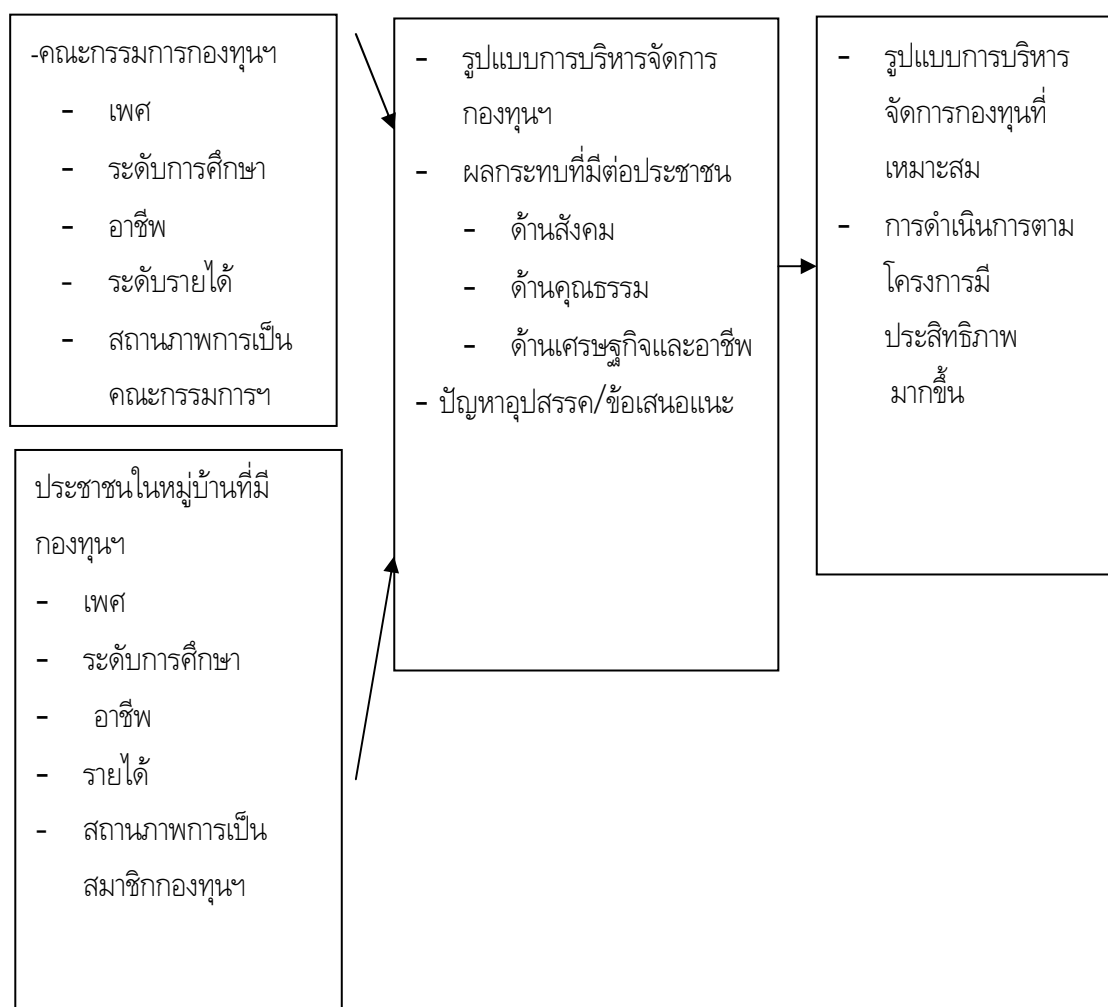
^๑ รัตติกาล หมานสะยะ, การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปราง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา, (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, ๒๕๔๕) หน้า บทคัดย่อ.

ปิยะ ปิจน้า^๑ ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้กู้เงินต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของผู้กู้เงิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๒๖๑ คน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนมากมีลักษณะส่วนบุคคลเป็นเพศชาย มีอายุ ๕๑ - ๖๐ ปี ประกอบอาชีพค้าขาย/เจ้าของกิจการ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีรายได้ของครอบครัว ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลา ๖ - ๑๐ ปี และกู้เงินเป็นจำนวน ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท ผู้กู้เงินส่วนมากมีความคิดเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับสูง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และได้รับการสนับสนุนในระดับปานกลาง สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้กู้เงินต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในเขตพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ของครอบครัว และจำนวนเงินกู้ ปัจจัยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้กู้เงิน และปัจจัยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

^๑ ปิยะ ปิจน้า, ความคิดเห็นของผู้กู้เงินต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖) หน้า บทคัดย่อ.

๒.๘ ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ และผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไว้ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๒.๘ กรอบแนวคิด ของการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบของการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีวิธีการในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประชาชนในหมู่บ้านที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๔ - ๒๕๔๗ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๒๒ หมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๒๑๘ กลุ่มตัวอย่าง และมาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในหมู่บ้านที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๒๗ กลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ๕๔๕ กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

๑. สุ่มหมู่บ้านและชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling)^๑ โดยกำหนดสัดส่วนของการสุ่มหมู่บ้านและชุมชนที่ดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจากอำเภอ/กิ่งอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราช เท่ากับร้อยละ ๗ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งหมด ได้หมู่บ้านและชุมชนที่

^๑ วันทนีย์ ชูศิลป์, สถิติและการวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๕) หน้า ๑๓๒.

ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ทั้งหมด ๑๐๘ กองทุน

๒. สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้าน/ชุมชนละ ๒ คน โดยการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๑๘ ตัวอย่าง

๓. สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้าน/ชุมชนละ ๓ คน โดยการสุ่มแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒๗ กลุ่มตัวอย่าง ผลของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังกล่าว ปรากฏดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑

แสดงจำนวนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนทั้งหมด			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			จำนวน เครื่องมือ ที่ใช้เก็บ ข้อมูล
		กองทุน หมู่บ้าน	กองทุน ชุมชน เมือง	รวม	กองทุน หมู่บ้าน	กองทุน ชุมชน เมือง	รวม	
๑	เมืองนครศรีธรรมราช	๑๑๐	๒๕	๑๓๕	๓	๓	๑๐	๕๐
๒	พรหมคีรี	๓๕		๓๕	๓		๓	๑๕
๓	ลานสกา	๔๑		๔๑	๓		๓	๑๕
๔	ฉวาง	๘๓		๘๓	๖		๖	๓๐
๕	พิปูน	๔๑		๔๑	๓		๓	๑๕
๖	เชียรใหญ่	๕๓		๕๓	๓		๓	๓๕
๗	ชะอวด	๘๑		๘๑	๖		๖	๓๐
๘	ท่าศาลา	๑๐๓		๑๐๓	๓		๓	๓๕
๙	ทุ่งสง	๑๐๕	๑๓	๑๒๖	๘	๒	๑๐	๕๐
๑๐	นาบอน	๓๒		๓๒	๒		๒	๑๐
๑๑	ทุ่งใหญ่	๖๐		๖๐	๔		๔	๒๐
๑๒	ปากพนัง	๑๓๖	๑๐	๑๔๖	๑๐	๒	๑๒	๖๐
๑๓	ร่อนพิบูลย์	๕๔		๕๔	๔		๔	๒๐
๑๔	สิชล	๑๐๒		๑๐๒	๓		๓	๓๕
๑๕	ขนอม	๓๔		๓๔	๒		๒	๑๐
๑๖	หัวไทร	๕๘		๕๘	๓		๓	๓๕
๑๗	บางขัน	๕๕		๕๕	๔		๔	๒๐

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

๑๘	ถ้าพรรณา	๒๕		๒๕	๒		๒	๑๐
๑๙	จุฬารักษ์	๒๕		๒๕	๒		๒	๑๐
๒๐	พระพรหม	๓๕		๓๕	๒		๒	๑๐
๒๑	เฉลิมพระเกียรติ	๓๕		๓๕	๒		๒	๑๐
๒๒	กิ่งอำเภอนบพิตำ	๓๒		๓๒	๒		๒	๑๐
๒๓	กิ่งอำเภอช้างกลาง	๓๑		๓๑	๒		๒	๑๐
	รวม	๑๔๖๖	๕๖	๑๕๒๒	๑๐๒	๓	๑๐๕	๕๔๕

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการดำเนินการของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว เครื่องมือดังกล่าวมีจำนวน ๒ ชุด เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์และสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ๑ ชุด และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์และสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดำเนินการโครงการดังกล่าวอีก ๑ ชุด

รายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง ๒ ชุด มีดังนี้

๑. แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เครื่องมือ มีจำนวน ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนของหมู่บ้านและชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) จำนวน ๒๐ ข้อคำถาม

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไข

**๒. แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่
ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช**

เครื่องมือ มีจำนวน ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพ การเป็นสมาชิกกองทุนและความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการดำเนินการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) จำแนกเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน ๒๐ ข้อคำถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จำนวน ๑๕ ข้อคำถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรม จำนวน ๑๕ ข้อคำถาม และแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางด้าน เศรษฐกิจ/อาชีพ จำนวน ๑๕ ข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น ๖๕ ข้อคำถาม

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไข

๓.๓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ดังนี้

๑. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบ แนวคิดในการวิจัย

๒. ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ผลกระทบทางสังคม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น

๓. ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษา โครงการวิจัยตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องตรงประเด็นในเรื่องที่จะศึกษาวิจัย รวมทั้งพิจารณาสำนวนภาษา ความชัดเจนของ ข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์

ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

๑) ผศ.ปัญญา เลิศไกร ศศ.ม.อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะที่ปรึกษาโครงการวิจัย

๒) อ.สงศรี ชมภูวงษ์ อ.ม. อดีต หัวหน้าภาควิชาวัดผลและประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ บรรยายรายวิชาเกี่ยวกับการวิจัยใน สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

๓) นายสุชาติ ปียกาญจน์ ศศ.ม. นักวิชาการศึกษา ๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๓ ในฐานะผู้ร่วมวิจัย

๔) นายสมพร พันธุ์พิทย์แพทย์ ค.บ. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ๑ และประธานกองทุนหมู่บ้านคอนไพร อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ในฐานะผู้ดำเนินการ ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๕) นายดี แก้วดวงงาม ม. ๖ เลขานุการกองทุนบ้านคอนไพร อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ในฐานะผู้ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๔. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับกลุ่มคณะกรรมการกองทุน และประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านที่ดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนกลุ่มละ ๒๐ คน จากนั้นนำเครื่องมือมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ เครื่องมือชุดที่ ๑ เท่ากับ ๐.๘๓๑๒ และเครื่องมือชุดที่ ๒ เท่ากับ ๐.๘๘๒๕ ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือทั้ง ๒ ชุดมีความเชื่อถือได้ และสามารถนำมาใช้วิจัยในครั้งนี้ได้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยให้ผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน ๕ คน เก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการชี้แจงถึงวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่และมอบหมายให้ผู้ช่วยนักวิจัยทั้ง ๕ คนเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่กำหนด โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒
แสดงการแบ่งพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนกองทุน (แห่ง)	จำนวน แบบสอบถาม (ชุด)	ผู้เก็บข้อมูล
๑	เมืองนครศรีธรรมราช	๑๐	๕๐	นายเพชร สัมกรกิจ
	ปากพนัง	๑๒	๖๐	
	พระพรหม	๒	๑๐	
	รวม	๒๔	๑๒๐	
๒	พรหมคีรี	๓	๑๕	นายเกียรติศักดิ์ แซ่จิว
	ท่าศาลา	๓	๓๕	
	นบพิตำ	๒	๑๐	
	สิชล	๓	๓๕	
	ขนอม	๒	๑๐	
	รวม	๒๑	๑๐๕	
๓	ลานสกา	๓	๑๕	นายสำเร็จ แก้วเรืองฤทธิ์
	ฉวาง	๖	๓๐	
	พิปูน	๓	๑๕	
	ถ้ำพรรณรา	๒	๑๐	
	กิ่งอำเภอช้างกลาง	๒	๑๐	
	ทุ่งใหญ่	๔	๒๐	
	รวม	๒๐	๑๐๐	
๔	ร่อนพิบูลย์	๔	๒๐	นายณรงค์ ศรีวารินทร์
	ทุ่งสง	๑๐	๕๐	
	นาบอน	๒	๑๐	
	บางขัน	๔	๒๐	
	รวม	๒๒	๑๐๐	
๕	จุฬาภรณ์	๒	๑๐	นายพีระพล สงค์สาป
	ชะอวด	๖	๓๐	
	เชียรใหญ่	๓	๓๕	
	หัวไทร	๓	๓๕	
	รวม	๒๒	๑๐๐	
	รวมทั้งสิ้น	๑๐๕	๕๔๕	

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ปรากฏดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑
แสดงจำนวนเครื่องมือที่รวบรวมได้

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนเครื่องมือ ที่ใช้เก็บข้อมูล	จำนวน เครื่องมือที่รวบรวมได้	ร้อยละ
๑	เมืองนครศรีธรรมราช	๕๐	๕๐	๑๐๐
๒	พรหมคีรี	๑๕	๑๕	๑๐๐
๓	ลานสกา	๑๕	๑๕	๑๐๐
๔	ฉวาง	๓๐	๓๐	๑๐๐
๕	พิปูน	๑๕	๑๕	๑๐๐
๖	เชียรใหญ่	๓๕	๓๕	๑๐๐
๗	ชะอวด	๓๐	๓๐	๑๐๐
๘	ท่าศาลา	๓๕	๓๕	๑๐๐
๙	ทุ่งสง	๕๐	๕๐	๑๐๐
๑๐	นาบอน	๑๐	๑๐	๑๐๐
๑๑	ทุ่งใหญ่	๒๐	๒๐	๑๐๐
๑๒	ปากพนัง	๖๐	๖๐	๑๐๐
๑๓	ร่อนพิบูลย์	๒๐	๒๐	๑๐๐
๑๔	สิชล	๓๕	๓๕	๑๐๐
๑๕	ขนอม	๑๐	๑๐	๑๐๐
๑๖	หัวไทร	๓๕	๓๕	๑๐๐
๑๗	บางขัน	๒๐	๒๐	๑๐๐
๑๘	กำแพงนครนิคม	๑๐	๑๐	๑๐๐
๑๙	จุฬาภรณ์	๑๐	๑๐	๑๐๐
๒๐	พระพรหม	๑๐	๑๐	๑๐๐
๒๑	เฉลิมพระเกียรติ	๑๐	๑๐	๑๐๐
๒๒	กิ่งอำเภอนบพิตำ	๑๐	๑๐	๑๐๐
๒๓	กิ่งอำเภอช้างกลาง	๑๐	๑๐	๑๐๐
	รวม	๕๔๕	๕๔๕	๑๐๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows v.๑๑ เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

๑. หาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานภาพของผู้ตอบจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

๒. หาค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

๓.๖ เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ได้กำหนดการให้คะแนนไว้ดังต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้	๕	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	ให้	๔	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้	๓	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	ให้	๒	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินเกี่ยวกับการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเป็น ๕ ระดับ^๑ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๔

เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม

ระดับ	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	๔.๕๐ - ๕.๐๐
มาก	๓.๕๐ - ๔.๔๕
ปานกลาง	๒.๕๐ - ๓.๔๕
น้อย	๑.๕๐ - ๒.๔๕
น้อยที่สุด	๑.๐๐ - ๑.๔๕

^๑John W. Best. **Research in Education**, (New jersey : Englewood Clifts Prentice-Hall, ๑๙๗๐) pp. ๑๗๔.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้ง และรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช
๕. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช
๖. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑	เพศ	๒๑๘	๑๐๐
	ชาย	๑๓๘	๖๓.๓
	หญิง	๘๐	๓๖.๗
๒	ระดับการศึกษา	๒๑๘	๑๐๐
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๕๕	๕๑.๓
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๖๓	๒๘.๗
๓	อาชีพ	๒๑๘	๑๐๐
	เกษตร/รับจ้าง,กรรมกร	๑๖๑	๗๓.๕
	ธุรกิจ	๓๓	๑๕.๑
	รับราชการ	๗	๓.๒
	อื่นๆ	๑๖	๗.๕
๔	ระดับรายได้ต่อเดือน	๒๑๘	๑๐๐
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๘๒	๓๗.๖
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๒	๕๑.๔
	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๔	๑๑.๐
๕	สถานภาพการเป็นคณะกรรมการกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	ประธานคณะกรรมการ	๒๖	๑๑.๕
	รองประธาน	๕	๒.๓
	เหรัญญิก	๒๔	๑๑.๐
	เลขานุการ	๒๑	๙.๖
	กรรมการ	๑๓๒	๖๐.๖
	อื่นๆ	๖	๒.๘
๖	การได้รับการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน	๒๑๘	๑๐๐
	ไม่เคยได้รับการอบรม	๓	๑.๔
	น้อยกว่า ๓ ครั้ง	๑๔๓	๖๕.๖
	๓ - ๕ ครั้ง	๖๔	๒๙.๔
	มากกว่า ๕ ครั้ง	๘	๓.๖

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๓	ความภาคภูมิใจที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ	๒๑๘	๑๐๐
	ภูมิใจมาก	๑๖๕	๗๗.๕
	เฉย ๆ	๔๔	๒๐.๒
	ไม่ภูมิใจ	๕	๒.๓
๔	การยินดีรับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ ในวาระต่อไป	๒๑๘	๑๐๐
	ยินดีรับ	๑๕๒	๘๘.๑
	ไม่รับ	๒๖	๑๑.๙

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๘ ตัวอย่าง ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๓.๓) เป็นเพศชาย และเป็นเพศหญิงร้อยละ ๓๖.๗
๒. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๑.๓) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๘.๗
๓. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๓.๕) มีอาชีพทำการเกษตร/รับจ้าง, กรรมการรองลงมามีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๑๕.๑ อาชีพอื่นๆ ได้แก่ ร้อยละ ๗.๘ และอาชีพรับราชการ ร้อยละ ๓.๒
๔. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๑.๔) มีระดับรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ร้อยละ ๓๗.๖ และมีรายได้มากกว่า ๑๐,๐๐๐ ต่อเดือน ร้อยละ ๑๑.๐
๕. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๐.๖) มีสถานภาพการเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกรรมการฯ รองลงมาเป็นประธานคณะกรรมการฯ ร้อยละ ๑๑.๕ เป็นเหรียญก ร้อยละ ๑๑.๐ เป็นเลขานุการ ร้อยละ ๕.๖ เป็นรองประธานกรรมการฯ ร้อยละ ๔.๑ และมีตำแหน่งอื่นๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ ร้อยละ ๒.๘
๖. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๕.๖) ได้รับการอบรม หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านจำนวน ๑ - ๓ ครั้ง รองลงมาได้รับการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน ๓ - ๕ ครั้ง ร้อยละ ๒๕.๔ มากกว่า ๕ ครั้ง ร้อยละ ๓.๗ และไม่ได้รับการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านเลย ร้อยละ ๑.๔

๗. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๗.๕) มีความภาคภูมิใจที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รู้สึกเฉย ๆ ร้อยละ ๒๐.๒ และไม่รู้สึกภาคภูมิใจ ร้อยละ ๒.๓

๘. กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๘.๑) มีความยินดีที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในวาระต่อไป และไม่ยินดีรับเป็นคณะกรรมการฯ ในวาระต่อไป ร้อยละ ๑๑.๙

๔.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัด นครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัด นครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่
ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑	เพศ	๓๒๗	๑๐๐
	ชาย	๑๕๖	๔๖.๘
	หญิง	๑๗๑	๕๓.๒
๒	ระดับการศึกษา	๓๒๗	๑๐๐
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๑๐	๙๔.๘
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๗	๕.๒
๓	อาชีพ	๓๒๗	๑๐๐
	เกษตร/รับจ้าง,กรรมกร	๒๖๔	๘๐.๓
	ธุรกิจ	๓๕	๑๐.๗
	รับราชการ	๖	๑.๘
	อื่นๆ	๑๘	๕.๕
	ระดับรายได้ต่อเดือน	๓๒๗	๑๐๐
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๘๑	๕๕.๔
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๒๘	๓๙.๑
	มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๘	๕.๕
	๕	สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุน	๓๒๗
เป็นสมาชิกกองทุน		๓๐๔	๙๓.๐
ไม่เป็นสมาชิกกองทุน		๒๓	๗.๐
๖	สถานภาพการเป็นลูกหนี้กองทุน	๓๒๗	๑๐๐
	เป็นหนี้กองทุน	๒๘๕	๘๗.๒
	ไม่เป็นหนี้กองทุน	๔๒	๑๒.๘
๗	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินจากกองทุน	๒๘๕	๑๐๐
	๑. เพื่อการเกษตรกรรม	๒๓๓	๘๑.๘
	๒. เพื่อการลงทุนทำธุรกิจ	๓๘	๑๓.๓
	๓. อื่นๆ	๑๔	๔.๙
๘	การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการกู้	๒๘๕	๑๐๐
	ไม่ตอบข้อนี้	๑	๐.๔
	ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้	๒๘๖	๘๙.๖

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	ไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้	๒๘	๕.๘
	- นำไปชำระหนี้อื่น	๑๕	๖๗.๕
	- นำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (อาหาร การกิน ฯลฯ)	๒	๗.๑
	- นำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค (เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)	๓	๑๐.๗
	- อื่นๆ	๘	๑๔.๓
๕	การมีหนี้สินอื่นนอกจากเป็นหนี้กองทุนฯ	๒๘๕	๑๐๐
	หนี้เงินกู้เอกชน (นอกระบบ)	๔๐	๑๒.๒
	หนี้เงินกู้ ธกส.	๑๒๓	๓๗.๖
	หนี้เงินกู้ธนาคารออมสิน	๘	๒.๘
	หนี้เงินกู้อื่นๆ	๓๑	๕.๕
	ไม่มีหนี้อื่น	๕๘	๓๐.๐
๑๐	การมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากกู้เงินกองทุน ๖ เดือน- ๑ ปี	๒๘๕	๑๐๐
	มีรายได้เพิ่มขึ้น	๒๐๘	๗๓.๐
	ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น	๗๖	๒๖.๗
	ไม่ตอบ	๑	๐.๓
๑๑	สถานภาพการเป็นหนี้หลังจากกู้เงินกองทุน ๖ เดือน - ๑ ปี	๒๘๕	๑๐๐
	หนี้สินลดลง	๑๖๘	๕๙.๐
	หนี้สินไม่ลดลง	๕๕	๑๙.๓
	หนี้สินเพิ่มขึ้นกว่าเดิม	๑๓	๔.๖
	ไม่มีหนี้เหลือ	๘	๒.๘
	ไม่ตอบ	๑	๐.๓
๑๒	ฐานะการดำรงชีพหลังการกู้ยืมเงินจากกองทุน	๒๘๕	๑๐๐
	ดีขึ้น	๑๖๓	๕๗.๒
	เหมือนเดิม	๖๕	๒๒.๒
	ไม่ดีขึ้น	๑๖	๕.๕
	ไม่ตอบ	๓๗	๑๓.๑

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑๓	ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้แก่กองทุนเมื่อครบกำหนดชำระ	๒๘๕	๑๐๐
	สามารถคืนเงินกองทุนได้	๒๐๕	๗๑.๕
	ไม่สามารถคืนเงินกองทุนได้	๑๕	๕.๒
	ไม่แน่ใจว่าจะคืนเงินกองทุนได้	๒๘	๙.๘
	ไม่ตอบ	๓๗	๑๓.๑
๑๔	ความวิตกหรือหนัใจในการหาเงินชำระคืนกองทุน	๒๘๕	๑๐๐
	วิตก/หนักใจ	๑๑๑	๓๘.๐
	ไม่วิตก/หนักใจ	๑๗๓	๖๐.๗
	ไม่ตอบ	๑	๐.๓
๑๕	แหล่งเงินที่จะนำไปชำระคืนกองทุนฯ	๒๘๕	๑๐๐
	จากรายได้ที่เกิดจากการกู้เงินกองทุนฯ	๑๕๘	๖๕.๕
	จากเงินกู้แหล่งอื่นๆ	๔๕	๑๕.๘
	จากรายได้อื่นๆ	๗	๒.๕
	ยังไม่ทราบ	๓๐	๑๐.๕
	ไม่ตอบ	๕	๑.๗
๑๖	ความเห็นเกี่ยวกับการมีโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ	๓๒๗	๑๐๐
	เป็นสิ่งที่ดี	๒๗๘	๘๕.๐
	เป็นสิ่งที่ไม่ดี	๓๖	๑๑.๐
	ไม่ตอบ	๑๓	๔.๐

จากตารางที่ ๔.๒ แสดงให้เห็นเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในหมู่บ้านที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒๗ ตัวอย่าง ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๓.๒) เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๖.๘
๒. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๙๔.๘) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๕.๒
๓. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๐.๓) มีอาชีพทำการเกษตร/รับจ้าง, กรรมการรองลงนามมีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๑๒.๐ อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๕.๕ และมีอาชีพรับราชการ ร้อยละ ๑.๘

๔. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๕.๔) มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๓๕.๑ และมีรายได้มากกว่า ๑๐,๐๐๐ ต่อเดือน ร้อยละ ๕.๕

๕. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๓.๐) มีสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุน และไม่เป็นสมาชิกกองทุน ร้อยละ ๓.๐

๖. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๗.๒) มีสถานภาพการเป็นลูกหนี้กองทุนฯ และไม่ เป็นลูกหนี้กองทุนฯ ร้อยละ ๑๒.๘

๗. กลุ่มตัวอย่างที่กู้เงินจากกองทุนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๑.๘) มีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินจากกองทุนเพื่อการทำการเกษตร, รองลงมาเพื่อกู้เพื่อลงทุนทำธุรกิจ ร้อยละ ๑๓.๓ และกู้เพื่อ อื่นๆ ร้อยละ ๔.๙

๘. กลุ่มตัวอย่างที่กู้เงินจากกองทุนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๘) ได้ดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงิน และไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงิน ร้อยละ ๙.๘ เมื่อพิจารณา ถึงสมาชิกที่ขอกู้เงินจากกองทุนและไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ พบว่า สมาชิกได้ นำเงินที่กู้ได้ไปชำระหนี้อื่นถึงร้อยละ ๖๗.๙ นำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค ร้อยละ ๑๐.๗ นำไปใช้ จ่ายอื่นๆ เช่น ต่อเติม ซ่อมแซมบ้าน ร้อยละ ๑๔.๓ และนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ร้อยละ ๗.๑

๙. กลุ่มตัวอย่างนอกจากจะมีหนี้ที่เกิดจากการกู้กองทุนฯ แล้ว ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๗.๖) ยังมีหนี้อื่น คือ หนี้เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาเป็นหนี้เงินกู้ เอกชน (นอกระบบ) ร้อยละ ๑๒.๒ หนี้เงินกู้อื่นๆ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนสัจจะออม ทรัพย์ฯ ร้อยละ ๙.๕ เป็นหนี้เงินกู้จากธนาคารออมสิน ร้อยละ ๒.๔ และมีร้อยละ ๓๐.๐ ที่ไม่มีหนี้ อื่นนอกจากหนี้จากกองทุนฯ

๑๐. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๓.๐) มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากกู้เงินจากกองทุนฯ มาดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๖.๗ และกลุ่ม ตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๐.๓

๑๑. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๕.๐) มีหนี้สินลดลงหลังจากกู้เงินจากกองทุนฯ มาดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี หนี้สินไม่ลดลง ร้อยละ ๓๔.๗ มีหนี้สินเพิ่มขึ้น กว่าเดิม ร้อยละ ๔.๖ ไม่มีหนี้สินเลย ร้อยละ ๑.๔ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๐.๓

๑๒. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๗.๒) มีฐานะการดำรงชีพหลังกู้เงินมาแล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี ดีขึ้น, เหมือนเดิม ร้อยละ ๒๔.๒, ไม่ดีขึ้น ร้อยละ ๕.๕ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ คำถามข้อนี้ ร้อยละ ๑๓.๑

๑๓. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๑.๕) สามารถคืนเงินกองทุนได้เมื่อครบกำหนดชำระ ไม่แน่ใจว่าจะคืนเงินได้ ร้อยละ ๕.๘ ไม่สามารถคืนเงินกองทุนได้ ร้อยละ ๕.๒ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๑๓.๑

๑๔. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๐.๗) ไม่มีความวิตก/หนักใจในการหาเงินคืนชำระกองทุน มีความวิตก/หนักใจ ร้อยละ ๓๕.๐ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๐.๓

๑๕. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๕.๕) คิดว่าจะสามารถชำระหนี้คืนกองทุนได้จากรายได้ที่เกิดจากการกู้เงินกองทุน จากเงินกู้แหล่งอื่น ๆ ร้อยละ ๑๕.๘ ยังไม่ทราบ ร้อยละ ๑๐.๕ จากเงินได้อื่น ๆ ร้อยละ ๒.๕ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๑.๗

๑๖. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๕.๐) เห็นว่าการมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นสิ่งที่ดี, เห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ร้อยละ ๑๑.๐ และกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๔.๐

เมื่อพิจารณาถึงความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่ว่า การมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นสิ่งที่ดี มีเหตุผลสนับสนุนในข้อนี้ คือ เห็นว่าประชาชนสามารถจะกู้เงินได้ง่าย ดอกเบี้ยถูก มีเงินลงทุนและเงินหมุนเวียนเพื่อทำธุรกิจ ไม่ต้องไปขอกู้จากบุคคลอื่น ทำให้มีงานทำในหมู่บ้านและชุมชน ส่วนเหตุผลที่สนับสนุนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี คือ ทำให้ประชาชนเป็นหนี้ได้ง่าย ทำให้มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน ขาดความสามัคคี มีการเล่นพรรคเล่นพวก ประชาชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผลดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้ง และรูปแบบการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ที่มาของคณะกรรมการกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๒๑๘	๑๐๐
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	-	-
๒	จำนวนของคณะกรรมการกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๒๑๘	๑๐๐
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	-	-
๓	ตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๒๑๘	๑๐๐
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	-	-
๔	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๒๑๘	๑๐๐
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	-	-
๕	ระเบียบการเป็นสมาชิกกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๒๑๘	๑๐๐
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	-	-
๖	ระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๑๐๔	๔๗.๗
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	๑๑๔	๕๒.๓
๗	ระเบียบการส่งเงินคืนกองทุน	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๑๐๔	๔๗.๗
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	๑๑๔	๕๒.๓

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๘	อัตราดอกเบี้ย	๒๑๘	๑๐๐
	เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด	๕๔	๒๔.๘
	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง	๑๖๔	๗๕.๒
๙	คุณลักษณะเฉพาะตัวที่ต้องการของคณะกรรมการกองทุน	๒๑๒	๑๐๐
	มีความรู้ดี	๖๐	๒๗.๕
	มีความเสียสละ	๔๑	๑๙.๘
	มีความซื่อสัตย์	๕๗	๒๖.๑
	มีความเป็นผู้นำ	๓๕	๑๖.๕
	มีความคิดริเริ่ม	๑๕	๖.๕
	ไม่ตอบ	๖	๒.๗

จากตารางที่ ๔.๓ แสดงให้เห็นถึงวิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า วิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการที่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ

๑. ที่มาของคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๑๐๐

๒. จำนวนของคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๑๐๐

๓. ตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๑๐๐

๔. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๑๐๐

๕. ระเบียบการเป็นสมาชิกกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๑๐๐

๖. ระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๔๗.๗ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง ร้อยละ ๕๒.๓

๗. ระเบียบการส่งคืนกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๔๗.๗ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง ร้อยละ ๕๒.๓

๘. อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินกองทุน เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ร้อยละ ๒๔.๘ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง ร้อยละ ๗๕.๒

๙. ความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการกองทุน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่ารูปแบบที่เป็นอยู่มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว แต่ควรมีการนำเอาหลักการของกองทุนสัจจะออมทรัพย์ที่มีอยู่มาใช้ร่วมด้วย

๑๐. สำหรับคุณลักษณะเฉพาะตัวของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรจะมีคุณลักษณะเฉพาะตัว เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ควรเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ควรเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ และควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม (ร้อยละ ๒๗.๕, ๒๖.๒, ๑๘.๘, ๑๗.๕, และ ๖.๕ ตามลำดับ และมีกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบคำถามข้อนี้ ร้อยละ ๒.๗)

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความคาดหวังว่าจะมีลักษณะต่อไปนี้เกิดขึ้นกับประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนที่ดำเนินการตามโครงการนี้ คือ^๑

๑. ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน

๒. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้

^๑ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, (กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔) หน้า ๑๕.

๓. มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ

๔. มีความสามัคคี มีความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส

๕. มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้ และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น จากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของโครงการตามความเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของโครงการตามความเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อยที่สุด จำนวน %	
๑	ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน	๑๕ ๖.๕	๑๑๖ ๕๓.๒	๖๖ ๓๐.๓	๑๕ ๘.๖	๑ ๐.๕	๓.๖๐ ๐.๘๕ มาก
๒	ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาและเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้	๒๒ ๑๐.๑	๑๐๓ ๔๕.๑	๖๕ ๓๑.๓	๑๕ ๖.๕	๓ ๑.๔	๓.๖๕ ๐.๕๖ มาก
๓	มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ	๒๖ ๑๑.๕	๑๐๒ ๔๖.๘	๖๕ ๓๑.๔	๑๒ ๕.๕	๑ ๐.๕	๓.๖๐ ๐.๕๓ มาก
๔	มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส	๒๓ ๑๐.๖	๕๕ ๒๕.๔	๘๘ ๔๐.๔	๓ ๑.๒	๑ ๐.๕	๓.๖๒ ๐.๖๔ มาก
๕	มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้ และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	๒๒ ๑๐.๑	๖๕ ๓๑.๔	๘๔ ๓๘.๕	๒๘ ๑๒.๘	๔ ๑.๘	๓.๕๒ ๑.๒๓ มาก

จากตารางที่ ๔.๔ แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเห็นต่อความคาดหวังที่ควรเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินั้น ผลจากการดำเนินการในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีลักษณะที่คาดหวังด้านการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำและรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๐$) รองลงมาคือ ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้, มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส, ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน และมีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ($\bar{X} = ๓.๖๕, ๓.๖๒, ๓.๖๐$ และ ๓.๕๒ ตามลำดับ)

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินี้ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของโครงการ ตามความเห็นของประชาชนในหมู่บ้านที่ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ปรากฏดังตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินี้ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามความคาดหวังจากโครงการของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อยที่สุด จำนวน %	
๑	ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน	๑๓ ๕.๒	๑๔๘ ๔๕.๓	๑๑๓ ๓๔.๖	๔๒ ๑๒.๘	๓ ๒.๑	๓.๕๑ ๑.๐๕ มาก
๒	ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาและเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้	๒๔ ๗.๓	๑๔๘ ๔๔.๖	๑๐๑ ๓๐.๕	๕๓ ๑๖.๒	๓ ๐.๕	๓.๔๖ ๐.๕๖ มาก
๓	มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ	๒๐ ๖.๑	๑๒๘ ๓๗.๖	๑๓๑ ๔๐.๑	๔๖ ๑๔.๑	๓ ๒.๑	๓.๔๕ ๑.๑๔ มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

๔	มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส	๓๐ ๕.๒	๑๑๕ ๓๖.๔	๑๓๗ ๔๑.๕	๓๑ ๕.๕	๑๐ ๓.๑	๓.๖๑ ๑.๒๑ มาก
๕	มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	๒๑ ๖.๔	๑๐๔ ๓๑.๘	๑๓๓ ๔๐.๗	๕๐ ๑๕.๓	๑๕ ๕.๘	๓.๕๒ ๑.๔๓ มาก

จากตารางที่ ๔.๕ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเห็นว่า คุณลักษณะที่ควรเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินั้น ผลจากการดำเนินการในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีคุณลักษณะด้านมีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส มากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๖๑$) รองลงมาคือ มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน, มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำและรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม, และมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้, ($\bar{X} = ๓.๕๒, ๓.๕๑, ๓.๔๕$ และ ๓.๔๖ ตามลำดับ)

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑	ท่านเห็นว่าระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆของกองทุนฯที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้มีความเหมาะสมในระดับใด	๑ ๐.๕	๑๘ ๘.๓	๑๐๕ ๕๐.๐	๘๔ ๓๘.๕	๖ ๒.๘	๓.๖๓ ๐.๓๖ มาก
๒	ท่านเห็นว่าแต่ละกองทุนฯ ควรมีการออกระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ ใ้เองไม่จำเป็นต้องใช้ระเบียบข้อปฏิบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	๒๓ ๑๐.๖	๕๕ ๔๕.๔	๖๔ ๒๕.๔	๒๓ ๑๐.๖	๕ ๔.๒	๓.๕๑ ๑.๐๒ มาก
๓	ท่านเห็นว่าวิธีการคัดเลือกบุคคลมาเป็นคณะกรรมการกองทุนฯมีความเหมาะสมในระดับใด	๒๖ ๑๑.๕	๑๐๒ ๔๖.๘	๘๐ ๓๖.๓	๘ ๓.๐	๒ ๑.๐	๓.๖๕ ๐.๘๓ มาก
๔	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯที่ได้รับ การเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถเหมาะสมในระดับใด	๒๒ ๑๐.๑	๘๓ ๓๘.๑	๕๓ ๔๔.๕	๑๓ ๖.๐	๓ ๑.๔	๓.๕๓ ๐.๘๓ มาก
๕	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีแผนดำเนินงานของกองทุนเหมาะสมในระดับใด	๑๕ ๘.๓	๕๒ ๔๒.๒	๕๐ ๔๑.๓	๑๕ ๖.๕	๒ ๑.๐	๓.๕๕ ๐.๘๕ มาก
๖	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนได้มีการติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ได้ในระดับใด	๒๑ ๕.๖	๓๖ ๓๔.๕	๘๘ ๔๐.๔	๒๖ ๑๑.๕	๓ ๓.๓	๓.๓๕ ๐.๕๕ ปานกลาง
๗	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯได้ให้สมาชิกกองทุนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ในระดับใด	๔๓ ๑๕.๓	๕๘ ๔๕.๐	๕๕ ๒๕.๒	๑๕ ๖.๕	๓ ๓.๓	๓.๓๕ ๑.๐๑ มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๘	ท่านเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนฯ ได้บริหารเงินกองทุนด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ก่อให้เกิดความเชื่อ ถือไว้วางใจจากสมาชิกกองทุนได้ในระดับใด	๕๖ ๒๕.๓	๕๗ ๔๔.๕	๕๘ ๒๖.๖	๓ ๑.๔	๔ ๑.๕	๓.๕๔ ๐.๕๐ มาก
๙	ท่านเห็นว่า การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกองทุนฯ มีความเหมาะสมในระดับใด	๒๕ ๑๓.๓	๕๕ ๔๓.๖	๘๐ ๓๖.๗	๑๑ ๕.๐	๓ ๑.๔	๓.๖๖ ๐.๘๕ มาก
๑๐	ท่านเห็นว่า การกำหนดจำนวนเงินกู้ให้แก่สมาชิกมีความเหมาะสมในระดับใด	๓๑ ๑๔.๒	๕๔ ๔๓.๑	๗๔ ๓๓.๕	๑๗ ๗.๘	๒ ๑.๐	๓.๖๖ ๐.๕๑ มาก
๑๑	ท่านเห็นว่า การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความเหมาะสมในระดับใด	๓๕ ๑๖.๑	๘๑ ๓๗.๒	๗๘ ๓๕.๘	๑๕ ๗.๑	๕ ๒.๓	๓.๖๓ ๑.๐๔ มาก
๑๒	ท่านเห็นว่า การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้แก่กองทุนฯ มีความเหมาะสมในระดับใด	๒๔ ๑๑.๐	๘๔ ๓๘.๕	๗๔ ๓๓.๕	๒๕ ๑๑.๕	๑๑ ๒.๓	๓.๔๓ ๑.๐๖ มาก
๑๓	ท่านเห็นว่า สมาชิกกองทุนฯ สามารถใช้เงินที่กู้จากกองทุนฯ ไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการกู้ได้ในระดับใด	๑๔ ๖.๔	๖๗ ๓๐.๗	๑๐๐ ๔๕.๕	๒๘ ๑๒.๘	๕ ๒.๒	๓.๒๖ ๐.๕๕ ปานกลาง
๑๔	ท่านเห็นว่า สมาชิกกองทุนฯ สามารถคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้แก่กองทุนฯ ได้ในระดับใด	๒๖ ๑๑.๕	๕๕ ๔๕.๔	๗๐ ๓๒.๑	๑๘ ๘.๑	๕ ๒.๓	๓.๖๐ ๐.๕๕ มาก
๑๕	ท่านเห็นว่า สมาชิกของกองทุนฯ ยอมรับและได้ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนได้ในระดับใด	๓๔ ๑๕.๖	๕๘ ๔๕.๐	๖๔ ๒๙.๔	๒๐ ๙.๒	๒ ๑.๐	๓.๖๕ ๐.๕๔ มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑๖	ท่านเห็นว่าการขอู้เงินกองทุนมีขั้นตอนการดำเนินการและการพิจารณาเหมาะสมในระดับใด	๔๕ ๒๐.๖	๕๘ ๔๕.๐	๖๑ ๒๘.๐	๑๓ ๖.๐	๑ ๐.๕	๓.๘๓ ๐.๕๐ มาก
๑๗	ท่านเห็นว่าสมาชิกของกองทุนฯ ได้รับความเป็นธรรมในการขอู้เงินกองทุนในระดับใด	๔๕ ๒๐.๖	๑๐๗ ๔๕.๑	๖๐ ๒๗.๕	๓ ๑.๔	๓ ๑.๔	๓.๕๐ ๐.๘๕ มาก
๑๘	ท่านเห็นว่าสมาชิกของกองทุนฯ ได้รับความประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกองทุนในระดับใด	๓๒ ๑๔.๗	๕๘ ๔๕.๐	๗๕ ๓๖.๒	๗ ๓.๒	๒ ๑.๐	๓.๗๓ ๐.๘๕ มาก
๑๙	ท่านเห็นว่าประชาชนในหมู่บ้านมีความมั่นใจในการบริหารจัดการกองทุนฯ ในระดับใด	๒๘ ๑๒.๘	๑๐๕ ๔๘.๒	๗๔ ๓๓.๕	๗ ๓.๒	๔ ๑.๕	๓.๗๑ ๐.๘๗ มาก
๒๐	ท่านเห็นว่ารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนที่ดำเนินการอยู่มีความเหมาะสมในระดับใด	๒๘ ๑๒.๘	๕๗ ๔๔.๕	๘๒ ๓๗.๖	๗ ๓.๒	๔ ๑.๕	๓.๖๗ ๐.๘๗ มาก
เฉลี่ยด้านการบริหารจัดการ		$\bar{X} = ๓.๖๔$		S.D. = ๐.๕๒		ระดับ = มาก	

จากตารางที่ ๔.๖ แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าเป็นภาพรวมของการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๔$) เมื่อพิจารณารายละเอียดของการบริหารจัดการในแต่ละข้อคำถาม พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีระดับความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มากที่สุดคือ ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯ ได้บริหารเงินกองทุนด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ก่อให้เกิดความเชื่อถือไว้วางใจจากสมาชิกกองทุน รองลงมาคือ เห็นว่าสมาชิกของกองทุนได้รับความเป็นธรรมในการขอู้เงินจากกองทุน และ เห็นว่าการขอู้เงินกองทุนมีขั้นตอนการดำเนินการและการพิจารณาที่เหมาะสม ($\bar{X} = ๓.๕๔, ๓.๕๐$ และ ๓.๘๓ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่คณะกรรมการ

กองทุนเห็นว่า มีระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในระดับน้อยที่สุด ๓ อันดับหลัง คือ เห็นว่าสมาชิกกองทุนสามารถใช้เงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คณะกรรมการกองทุนได้มีการติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และ ความเหมาะสมของการกำหนดระยะเวลาคืนเงินผู้แก่กองทุน ($\bar{X} = ๓.๒๖, ๓.๓๕$ และ ๓.๔๓ ตามลำดับ)

ในข้อคำถามความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยังพบว่า ทุกข้อคำถามมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับมากเกือบทุกข้อคำถาม ยกเว้น การติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และ สมาชิกสามารถใช้เงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ ที่พบว่า มีระดับการบริหารจัดการในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชยอมรับว่าไม่สามารถจะบริหารจัดการให้สมาชิกนำเงินที่กู้ได้จากโครงการไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และไม่สามารถติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินจากโครงการให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ได้

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑	ท่านเห็นว่าระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของกองทุนฯที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้มีความเหมาะสมในระดับใด	๓๖ ๑๑.๐	๑๖๕ ๕๐.๕	๑๑๐ ๓๓.๖	๑๕ ๔.๖	๑ ๐.๓	๓.๖๗ ๐.๗๔ มาก
๒	ท่านเห็นว่าแต่ละกองทุนฯ ควรมีการออกระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ใ้เองไม่จำเป็นต้องใช้ระเบียบข้อปฏิบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	๒๕ ๗.๕	๑๕๗ ๔๘.๐	๑๐๔ ๓๑.๘	๓๐ ๙.๒	๗ ๒.๑	๓.๕๒ ๐.๘๖ มาก
๓	ท่านเห็นว่าวิธีการคัดเลือกบุคคลมาเป็นคณะกรรมการกองทุนฯมีความเหมาะสมในระดับใด	๔๑ ๑๒.๕	๑๖๓ ๔๙.๘	๑๐๔ ๓๑.๘	๑๕ ๔.๘	- -	๓.๖๕ ๐.๗๖ มาก
๔	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯที่ได้รับการเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถเหมาะสมในระดับใด	๓๐ ๙.๒	๑๓๖ ๔๑.๖	๑๓๕ ๔๑.๓	๒๒ ๖.๗	๔ ๑.๒	๓.๕๑ ๐.๘๐ มาก
๕	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีแผนดำเนินงานของกองทุนเหมาะสมในระดับใด	๒๖ ๘.๐	๑๕๓ ๔๖.๘	๑๒๓ ๓๗.๖	๒๓ ๗.๐	๒ ๐.๖	๓.๕๔ ๐.๗๗ มาก
๖	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯได้มีการติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ได้ในระดับใด	๓๒ ๙.๘	๑๒๒ ๓๗.๓	๑๒๒ ๓๗.๓	๔๔ ๑๓.๕	๗ ๒.๑	๓.๓๕ ๐.๕๑ ปานกลาง
๗	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯได้ให้สมาชิกกองทุนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ในระดับใด	๔๘ ๑๔.๗	๑๔๗ ๔๕.๐	๑๐๑ ๓๐.๕	๒๖ ๘.๐	๕ ๑.๕	๓.๖๓ ๐.๘๘ มาก

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๘	ท่านเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนฯ ได้บริหารเงินกองทุนด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ก่อให้เกิดความเชื่อถือไว้วางใจจากสมาชิกกองทุนได้ในระดับใด	๔๕ ๑๓.๘	๑๔๗ ๔๕.๐	๑๐๖ ๓๒.๔	๒๖ ๘.๐	๓ ๐.๘	๓.๖๕ ๐.๘๕ มาก
๙	ท่านเห็นว่า การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมในระดับใด	๒๗ ๘.๓	๑๔๔ ๔๔.๐	๑๓๐ ๓๘.๘	๒๔ ๗.๓	๒ ๐.๖	๓.๕๔ ๐.๘๒ มาก
๑๐	ท่านเห็นว่า การกำหนดจำนวนเงินกู้ให้แก่สมาชิกมีความเหมาะสมในระดับใด	๔๐ ๑๒.๒	๑๑๖ ๓๕.๕	๑๓๑ ๔๐.๑	๓๔ ๑๐.๔	๖ ๑.๘	๓.๔๘ ๐.๘๔ มาก
๑๑	ท่านเห็นว่า การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความเหมาะสมในระดับใด	๔๔ ๑๓.๕	๑๑๗ ๓๕.๘	๑๑๕ ๓๖.๔	๓๕ ๑๑.๕	๘ ๒.๔	๓.๔๘ ๐.๘๕ มาก
๑๒	ท่านเห็นว่า การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้แก่กองทุนมีความเหมาะสมในระดับใด	๓๐ ๙.๒	๑๓๖ ๔๑.๖	๙๔ ๒๘.๗	๕๓ ๑๖.๒	๑๔ ๔.๓	๓.๓๘ ๑.๐๔ ปานกลาง
๑๓	ท่านเห็นว่า สมาชิกกองทุนสามารถใช้เงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการกู้ได้ในระดับใด	๓๓ ๑๐.๑	๙๘ ๓๐.๐	๑๓๑ ๔๐.๑	๕๗ ๑๗.๔	๘ ๒.๔	๓.๓๐ ๐.๘๕ ปานกลาง
๑๔	ท่านเห็นว่า สมาชิกกองทุนสามารถคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้แก่กองทุนได้ในระดับใด	๒๗ ๘.๓	๑๓๔ ๔๑.๐	๑๑๖ ๓๕.๕	๔๕ ๑๓.๘	๕ ๑.๕	๓.๔๓ ๐.๘๒ มาก
๑๕	ท่านเห็นว่า สมาชิกของกองทุนยอมรับและได้ปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนได้ในระดับใด	๓๖ ๑๑.๐	๑๔๒ ๔๓.๔	๑๑๑ ๓๓.๘	๓๖ ๑๑.๐	๒ ๐.๖	๓.๕๖ ๐.๘๕ มาก

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑๖	ท่านเห็นว่าการขอู้เงินกองทุนมีขั้นตอน การดำเนินการและการพิจารณาเหมาะสม ในระดับใด	๓๕ ๑๐.๓	๑๕๑ ๔๖.๒	๑๒๖ ๓๘.๕	๑๒ ๓.๗	๓ ๐.๙	๓.๖๕ ๐.๘๐ มาก
๑๗	ท่านเห็นว่าสมาชิกของกองทุนได้รับความ เป็นธรรมในการขอู้เงินกองทุนในระดับ ใด	๓๙ ๑๑.๙	๑๕๙ ๔๘.๖	๑๐๘ ๓๓.๐	๑๗ ๕.๒	๔ ๑.๒	๓.๖๗ ๐.๘๔ มาก
๑๘	ท่านเห็นว่าสมาชิกของกองทุนได้รับ ประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกองทุนใน ระดับใด	๓๒ ๙.๘	๑๕๓ ๔๖.๘	๑๑๐ ๓๓.๖	๓๐ ๙.๒	๒ ๐.๖	๓.๕๘ ๐.๘๖ มาก
๑๙	ท่านเห็นว่าประชาชนในหมู่บ้านมีความ มั่นใจในการบริหารจัดการกองทุนในระดับ ใด	๓๒ ๙.๘	๑๔๗ ๔๕.๐	๑๑๘ ๓๖.๑	๒๖ ๘.๐	๔ ๑.๒	๓.๕๗ ๐.๘๗ มาก
๒๐	ท่านเห็นว่ารูปแบบในการบริหารจัดการ กองทุนที่ดำเนินการอยู่มีความเหมาะสมใน ระดับใด	๓๗ ๑๑.๓	๑๕๓ ๔๖.๘	๑๐๕ ๓๒.๑	๓๑ ๙.๕	๑ ๐.๓	๓.๖๒ ๐.๘๖ มาก
รวมเฉลี่ยด้านการบริหารจัดการ		$\bar{X} = ๓.๕๔$		S.D. = ๐.๖๒		ระดับ = มาก	

จากตารางที่ ๔.๗ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชว่ามีภาพรวมของการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$)
เมื่อพิจารณารายละเอียดของการบริหารจัดการในแต่ละข้อคำถาม พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มี
การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระดับความเห็นต่อการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มากที่สุดคือ ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าวิธีการคัดเลือก
บุคคลมาเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ มีความเหมาะสม รองลงมา เห็นว่าระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ
ของกองทุนฯ ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้มีความเหมาะสม
และ เห็นว่าสมาชิกของกองทุนฯ ได้รับความเป็นธรรมในการขอู้เงิน ($\bar{X} = ๓.๖๙, ๓.๖๗$) และ

๓.๖๗ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับต่ำสุด ๓ อันดับหลัง คือ เห็นว่าสมาชิกกองทุนสามารถใช้เงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการกู้ ความเหมาะสมของการกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้แก่กองทุน และการติดตามควบคุมสมาชิกผู้ขอกู้เงินให้ใช้ตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ ($\bar{X} = ๓.๓๐, ๓.๓๘$ และ ๓.๓๘ ตามลำดับ)

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๕.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชปรากฏดังตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	๒๓ ๗.๐	๑๓๗ ๔๑.๕	๑๓๔ ๔๑.๐	๒๕ ๘.๕	๔ ๑.๒	๓.๔๗ ๐.๘๕ มาก
๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีสิ่งของเครื่องใช้อำนวยความสะดวกมากขึ้น	๒๐ ๖.๑	๑๒๑ ๓๗.๐	๑๔๕ ๔๕.๖	๓๓ ๑๐.๑	๔ ๑.๒	๓.๓๕ ๐.๘๔ ปาน กลาง
๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีโอกาสทางสังคมมากขึ้น	๒๖ ๘.๐	๑๓๐ ๓๕.๘	๑๓๐ ๓๕.๘	๓๗ ๑๑.๓	๗ ๑.๒	๓.๔๔ ๐.๘๘ มาก
๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น	๒๕ ๗.๖	๑๒๐ ๓๖.๗	๑๒๐ ๓๖.๗	๕๔ ๑๖.๕	๘ ๒.๔	๓.๓๓ ๐.๕๖ ปาน กลาง
๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความสามารถในการส่งบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น	๒๖ ๘.๐	๑๑๓ ๓๔.๖	๑๓๕ ๔๑.๓	๔๘ ๑๔.๗	๕ ๑.๕	๓.๓๕ ๐.๕๒ ปาน กลาง
๖	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการเดินทางเพื่อไปทำงานทำนอกพื้นที่น้อยลง	๑๓ ๔.๐	๖๘ ๒๐.๘	๑๓๕ ๔๒.๕	๕๓ ๑๖.๔	๑๔ ๔.๓	๒.๕๔ ๐.๕๖ ปาน กลาง

ตารางที่ ๔.๘ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๗	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความอบอุ่นในครอบครัวมาก ขึ้น	๔๐ ๑๒.๒	๑๐๓ ๓๑.๕	๑๓๕ ๔๑.๓	๔๔ ๑๓.๕	๕ ๑.๕	๓.๔๒ ๐.๕๖ มาก
๘	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม ทางสังคมมากขึ้น	๒๐ ๖.๑	๑๓๗ ๔๑.๕	๑๓๘ ๔๒. ๒	๒๔ ๗.๓	๘ ๒.๔	๓.๔๔ ๐.๘๖ มาก
๙	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้เกิดภาวะผู้นำใน ชุมชนมากขึ้น	๒๔ ๗.๓	๑๔๘ ๔๕.๓	๑๒๓ ๓๗.๖	๒๕ ๘.๕	๓ ๐.๕	๓.๕๒ ๐.๘๔ มาก
๑๐	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการระดมเงินใช้หนี้มาก ขึ้น	๓๑ ๙.๕	๑๒๒ ๓๗.๓	๑๑๐ ๓๓.๖	๖๐ ๑๘.๓	๔ ๑.๒	๓.๓๘ ๐.๕๗ ปาน กลาง
๑๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการรอคอยโครงการช่วยเหลือ จากรัฐบาลมากขึ้น	๓๔ ๑๐.๔	๑๑๓ ๓๔.๖	๑๐๖ ๓๒.๔	๖๕ ๒๑.๑	๕ ๑.๕	๓.๓๔ ๑.๐๑ ปาน กลาง
๑๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้สมาชิกในครัวเรือน ของประชาชนมีการทะเลาะเบาะแว้งมากขึ้น	๑๔ ๔.๓	๔๒ ๑๒.๘	๑๑๐ ๓๓.๖	๑๒๓ ๓๗.๖	๓๘ ๑๑.๖	๒.๖๓ ๑.๐๕ ปานกลาง
๑๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ผู้นำชุมชนมีโอกาส สร้างอิทธิพลมากขึ้น	๑๖ ๔.๕	๔๐ ๑๒.๒	๑๐๕ ๓๒.๑	๑๑๘ ๓๖.๑	๔๘ ๑๔.๔	๒.๕๕ ๑.๑๐ น้อย

ตารางที่ ๔.๘ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อยที่สุด จำนวน %	
๑๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมีโอกาสสร้างคะแนนนิยมมากขึ้น	๒๑ ๖.๔	๕๓ ๑๖.๒	๑๑๑ ๓๓.๕	๑๑๒ ๓๔.๓	๓๐ ๙.๒	๒.๗๕ ๑.๐๕ ปานกลาง
๑๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้นักการเมืองระดับประเทศมีโอกาสสร้างคะแนนนิยมแก่ตนเองและพรรคมากขึ้น	๓๐ ๙.๒	๕๖ ๑๗.๑	๑๑๒ ๓๔.๓	๕๕ ๑๗.๑	๓๔ ๑๐.๔	๒.๘๘ ๑.๑๕ ปานกลาง
รวมเฉลี่ยผลกระทบทางด้านสังคม		$\bar{X} = ๓.๑๕$		S.D.= ๐.๖๒		ระดับ = ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๘ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านสังคมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีภาพรวมของผลกระทบทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๕$) เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลกระทบทางด้านสังคมในด้านบวก พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระดับความคิดเห็นว่าผลกระทบทางด้านสังคมในด้านบวกมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้เกิดภาวะผู้นำในชุมชน รongลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น ($\bar{X} = ๓.๕๒, ๓.๔๗$ และ ๓.๔๔ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีผลกระทบทางด้านสังคมในด้านลบมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการระโงงการเงินใช้หนี้มากขึ้น รongลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรอกอยโครงการช่วยเหลือจากรัฐบาลมากขึ้น และ มีส่วนทำให้นักการเมือง

ระดับประเทศมีโอกาสสร้างคะแนนนิยมแก่ตนเองและพรรคมากขึ้น ($\bar{X} = ๓.๓๘, ๓.๓๔$ และ ๒.๘๘ ตามลำดับ)

๔.๕.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรมที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความรักใคร่สามัคคีกันมากขึ้น	๑๕ ๕.๘	๑๑๘ ๓๖.๑	๑๕๗ ๔๘	๒๗ ๘.๓	๖ ๑.๘	๓.๓๘ ๐.๘๔ ปานกลาง
๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการตรงต่อเวลามากขึ้น	๑๕ ๕.๘	๑๓๖ ๔๑.๖	๑๓๘ ๔๒.๒	๒๕ ๗.๖	๕ ๒.๗	๓.๔๓ ๐.๘๗ มาก
๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีสัจจะมากขึ้น	๑๘ ๕.๕	๑๕๑ ๔๖.๒	๑๒๑ ๓๗.๐	๓๕ ๑๐.๗	๒ ๐.๖	๓.๔๘ ๐.๘๓ มาก
๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความขยันขันแข็งมากขึ้น	๑๕ ๔.๖	๑๓๕ ๔๒.๕	๑๒๕ ๓๕.๔	๔๑ ๑๒.๕	๓ ๐.๕	๓.๔๐ ๐.๘๔ ปานกลาง
๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น	๒๘ ๘.๖	๑๕๐ ๔๕.๕	๑๐๒ ๓๑.๒	๔๔ ๑๓.๕	๓ ๐.๕	๓.๕๐ ๐.๕๑ มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๖	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและ สังคมมากขึ้น	๑๘ ๕.๕	๑๔๖ ๔๔.๖	๑๑๘ ๓๖.๑	๔๒ ๑๒.๘	๓ ๐.๙	๓.๔๓ ๐.๘๖ มาก
๗	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความประหยัดคอออมมากขึ้น	๒๒ ๖.๗	๑๒๕ ๓๘.๒	๑๓๖ ๔๑.๖	๔๐ ๑๒.๒	๔ ๑.๒	๓.๓๙ ๐.๘๘ ปานกลาง
๘	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมากขึ้น	๒๐ ๖.๑	๑๑๒ ๓๔.๓	๑๔๕ ๔๔.๓	๔๐ ๑๒.๒	๑๐ ๓.๑	๓.๓๑ ๐.๙๒ ปานกลาง
๙	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการทะเลาะเบาะแว้งกันมากขึ้น	๒๐ ๖.๑	๔๕ ๑๓.๘	๑๐๗ ๓๒.๗	๑๑๔ ๓๔.๙	๔๑ ๑๒.๕	๒.๖๙ ๑.๑๑ ปานกลาง
๑๐	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการแตกแยกเป็นกลุ่มพวกมาก ขึ้น	๑๕ ๔.๖	๕๔ ๑๖.๕	๙๖ ๒๙.๔	๑๑๗ ๓๕.๘	๔๕ ๑๓.๘	๒.๖๕ ๑.๑๑ ปานกลาง
๑๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น	๘ ๒.๔	๕๙ ๑๘.๐	๑๒๙ ๓๙.๔	๑๐๔ ๓๑.๘	๒๗ ๘.๓	๒.๗๗ ๐.๙๙ ปานกลาง
๑๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการเห็นแก่ตัวแก่พวกพ้องมาก ขึ้น	๑๒ ๓.๗	๔๙ ๑๕.๐	๑๑๑ ๓๓.๙	๑๑๙ ๓๖.๔	๓๖ ๑๑.๐	๒.๖๖ ๑.๐๔ ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุข มากขึ้น	๑๔ ๔.๓	๒๕ ๘.๕	๑๐๐ ๓๐.๖	๑๓๔ ๔๑.๐	๕๐ ๑๕.๐	๒.๔๘ ๑.๐๖ น้อย
๑๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมมากขึ้น	๑๒ ๓.๖	๓๐ ๑๑.๔	๑๐๓ ๓๑.๕	๑๐๘ ๓๓.๐	๓๔ ๑๐.๔	๒.๖๗ ๑.๐๘ ปานกลาง
๑๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนขาดวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น	๑๒ ๓.๖	๕๑ ๑๕.๖	๑๒๒ ๓๗.๓	๑๑๐ ๓๓.๖	๓๒ ๙.๘	๒.๖๒ ๑.๐๓ ปานกลาง
	รวมเฉลี่ยผลกระทบด้านคุณธรรม	$\bar{X} = ๓.๐๗$		S.D.= ๐.๖๐		ระดับ = ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๕ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านคุณธรรมจากการ
ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามี
ภาพรวมของผลกระทบทางด้านคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๗$) เมื่อพิจารณา
รายละเอียดของผลกระทบทางด้านคุณธรรมในด้านบวก พบว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีการ
ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระดับความคิดเห็นว่าผลกระทบ
ทางด้านคุณธรรมในด้านบวกมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ
มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น
รองลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
มีศีลจะมากขึ้น และ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและ
สังคมมากขึ้น ($\bar{X} = ๓.๕๐, ๓.๔๘$ และ ๓.๔๓ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มี
การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีผลกระทบทางด้าน
คุณธรรมในด้านลบมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำ

ให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้นรองลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนขาดวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการทะเลาะเบาะแว้งกันมากขึ้น ($\bar{X} = 2.77$, 2.72 และ 2.65 ตามลำดับ)

๔.๕.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพ จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพ ที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อยที่สุด จำนวน %	
๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีช่องทางในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น	20 6.1	168 51.4	120 36.7	17 5.2	2 0.6	3.62 0.80 มาก
๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น	15 4.6	145 45.6	132 40.4	28 8.6	3 0.9	3.45 0.85 มาก
๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	14 4.3	146 44.6	122 37.3	41 12.5	4 1.2	3.43 0.80 มาก
๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีเงินเก็บออมมากขึ้น	12 3.7	104 31.8	145 44.3	55 16.8	11 3.4	3.20 0.86 ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๐ (ต่อ)

ที่-	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปานกลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีเงินลงทุนมากขึ้น	๑๕ ๕.๘	๑๕๐ ๔๕.๕	๑๐๑ ๓๐.๕	๕๑ ๑๕.๖	๖ ๑.๘	๓.๔๓ ๐.๕๗ มาก
๖	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อการผลิต มากขึ้น	๑๔ ๔.๓	๑๐๖ ๓๒.๔	๑๓๕ ๔๒.๕	๕๗ ๑๗.๔	๑๑ ๓.๔	๓.๒๒ ๐.๕๘ ปานกลาง
๗	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการแบ่งหน้าที่กันเพื่อการผลิต มากขึ้น	๑๘ ๕.๕	๙๖ ๒๙.๔	๑๕๗ ๔๘.๐	๔๖ ๑๔.๑	๑๐ ๓.๐	๓.๒๕ ๐.๕๕ ปานกลาง
๘	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความคล่องตัวในการประกอบ อาชีพมากขึ้น	๒๓ ๗.๐	๑๓๗ ๔๑.๕	๑๔๑ ๔๓.๑	๒๒ ๖.๗	๔ ๑.๒	๓.๕๒ ๐.๘๖ มาก
๙	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก มากขึ้น	๑๑ ๓.๔	๑๓๘ ๔๒.๒	๑๓๘ ๔๒.๒	๓๒ ๙.๘	๘ ๒.๔	๓.๓๕ ๐.๘๕ ปานกลาง
๑๐	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมาก ขึ้น	๑๒ ๓.๗	๑๓๓ ๔๐.๗	๑๔๕ ๔๔.๓	๓๓ ๑๐.๑	๔ ๑.๒	๓.๔๐ ๐.๘๕ ปานกลาง
๑๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีสภาพความเป็นหนี้ทั้งใน ระบบและนอกระบบมากขึ้น	๒๔ ๗.๓	๙๖ ๒๙.๔	๑๒๗ ๓๘.๘	๗๒ ๒๒.๐	๘ ๒.๔	๓.๒๒ ๑.๐๓ ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๐ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} S.D. ระดับ
		มากที่สุด จำนวน %	มาก จำนวน %	ปาน กลาง จำนวน %	น้อย จำนวน %	น้อย ที่สุด จำนวน %	
๑๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนต้องทำงานหนักมากขึ้น	๒๔ ๗.๓	๑๑๘ ๓๖.๑	๑๒๘ ๓๙.๑	๕๒ ๑๕.๕	๕ ๑.๕	๓.๓๗ ๐.๕๗ ปาน กลาง
๑๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีความเครียดจากการทำงาน หนักมากขึ้น	๒๒ ๖.๗	๘๕ ๒๖.๐	๑๓๓ ๔๐.๗	๖๕ ๒๑.๑	๑๘ ๕.๕	๓.๑๒ ๑.๐๗ ปาน กลาง
๑๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีโอกาสสูญเสียกรรมสิทธิ์ใน ทรัพย์สินของตนมากขึ้น	๑๓ ๔.๐	๔๓ ๑๓.๑	๑๐๕ ๓๓.๓	๑๒๐ ๓๖.๗	๔๒ ๑๒.๒	๒.๖๔ ๑.๑๑ ปาน กลาง
๑๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ ชุมชนในระดับรากหญ้ามากขึ้นในอนาคต	๒๐ ๖.๑	๘๔ ๒๕.๗	๑๔๔ ๔๔.๐	๖๒ ๑๙.๐	๑๗ ๕.๒	๓.๑๘ ๑.๑๒ ปาน กลาง
รวมเฉลี่ยผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และอาชีพ		$\bar{X} = ๓.๓๐$		S.D.= ๐.๗๐		ระดับ = ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๑๐ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตาม
โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/
อาชีพจากการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัด
นครศรีธรรมราช ว่ามีภาพรวมของผลกระทบทางเศรษฐกิจ/อาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
๓.๒๘) เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพในด้านบวก พบว่า
ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มี
ระดับความเห็นว่าเป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพในด้านบวก มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็น

ว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีช่องทางในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความคล่องตัวในการประกอบอาชีพมากขึ้น และ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = ๓.๖๒, ๓.๕๒$ และ ๓.๔๕ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพในด้านลบ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนต้องทำงานหนักมากขึ้น ($\bar{X} = ๓.๔๐, ๓.๓๕$ และ ๓.๓๓ ตามลำดับ)

๔.๖ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการประมวลข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัด นครศรีธรรมราช ดังต่อไปนี้

๔.๖.๑ ปัญหา อุปสรรค

๑. ปัญหา อุปสรรคส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคือ

- ๑) ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโดยเฉพาะการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี
- ๒) ขาดความรู้ความเข้าใจในการการบริหารจัดการกองทุนที่เป็นระบบ
- ๓) ขาดการติดตามผู้กู้ให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้
- ๔) ไม่สามารถติดตามให้ผู้กู้ที่ไม่ส่งเงินคืนกองทุนเมื่อครบกำหนดชำระ
- ๕) ไม่มีสถานที่ทำการกองทุนที่เป็นศูนย์กลางและเป็นเอกเทศ
- ๖) ขาดการให้คำปรึกษาแนะนำจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๗) คณะกรรมการกองทุนบางแห่งไม่มีความโปร่งใสและความยุติธรรมในการดำเนินการ
- ๘) ไม่มีเวลาเพียงพอในการดำเนินการตามโครงการ
- ๙) ไม่มีแรงจูงใจในการทำงานในฐานะคณะกรรมการกองทุน

๑๐) มีการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนบางคน

๒. ปัญหาอุปสรรคส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน พบว่า มีปัญหา อุปสรรคสำคัญในการดำเนินการ คือ

๑) ไม่เข้าใจในหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ
๒) ขาดความรับผิดชอบในการชำระคืนเงินกู้แก่กองทุน
๓) เงินกองทุนที่รัฐจัดสรรให้ไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกและไม่เพียงพอในการนำไปลงทุน

๔) ขาดการระดมเพิ่มเงินให้กองทุน
๕) สมาชิกไม่นำเงินที่กู้ได้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้

๖) ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ

๗) ขาดตลาดรองรับผลผลิตทำให้ไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้

๘) ชุมชนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามโครงการ

๔.๖.๒ ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการอบรมให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการที่เป็นระบบแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒. ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชีแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๓. ควรมีการเสริมประสบการณ์ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยการไปดูงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือกองทุนสัจจะออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ

๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐควรมีการติดตาม และให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างใกล้ชิด

๕. ควรจัดหาสถานที่ที่เป็นที่ทำการกองทุนที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและชุมชน พร้อมวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

๖. ควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่ถูกต้องในหลักการและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการโครงการ

๗. ควรจัดการอบรมอาชีพเสริมแก่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน

๘. รัฐควรเข้ามาส่งเสริมอาชีพและหาตลาดรองรับผลผลิตที่เกิดจากการนำเงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการ

๘. รัฐควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มเพื่อการผลิต
๑๐. ควรมีการเตรียมความพร้อมของชุมชนก่อนจัดสรรเงินกองทุนให้
๑๑. ควรมีการระดมเงินทุนเพิ่มจากสมาชิกโดยนำหลักการของกองทุนสัจจะออม

ทรัพย์มาใช้

๑๒. ควรมีการกระจายเงินกองทุนให้ทั่วถึง
๑๓. ควรมีการพิจารณาให้เงินกู้แก่โครงการที่เห็นว่าจะสามารถทำได้จริงๆ
๑๔. ไม่ควรจัดสรรเงินกู้ให้แก่โครงการที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น
๑๕. ควรมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่ผิดสัญญาชำระคืนเงินกู้ และไม่นำเงินกู้ไป

ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่ต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
๒. วิธีดำเนินการวิจัย
๓. สรุปผลการวิจัย
๔. อภิปรายผลการวิจัย
๕. ข้อเสนอแนะ

๕.๑ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่ต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านวิธีการจัดตั้งกองทุน และด้านการบริหารจัดการกองทุน
๒. เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านสังคม ด้านคุณธรรม และด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
๓. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช

๕.๒ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยออกเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๒๑๘ ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๒๗ ตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๕๔๕ ตัวอย่าง และสามารถเก็บรวบรวมเครื่องมือจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ หากค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows v.๑๑

๕.๓ สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า

๑.๑ **สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพดังนี้คือเป็นเพศชาย, มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี, มีอาชีพทำการเกษตร/รับจ้าง, กรรมกร, มีระดับรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท, มีสถานภาพเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, เคยได้รับการอบรมหรือได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านมาแล้ว จำนวน ๑ - ๓ ครั้ง, มีความภาคภูมิใจที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, และมีความยินดีที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในวาระต่อไป

๑.๒ **สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพดังนี้ คือ เป็นเพศหญิง, มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี, มีอาชีพทำการเกษตร/รับจ้าง, กรรมกร, มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท, เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, มีสถานภาพการเป็นลูกหนี้กองทุนหมู่บ้าน, กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการเกษตร, เมื่อกู้เงินมาแล้วได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้, ยังมีหนี้อื่นนอกจากการเป็นลูกหนี้กองทุนหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์, มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มาดำเนินการตามวัตถุประสงค์, มีหนี้สินลดลงหลังจากกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มาดำเนินการตามวัตถุประสงค์, มีฐานะการดำรงชีพดีขึ้นหลังจากกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มาแล้วเป็นเวลา ๖ เดือน - ๑ ปี, สามารถคืนเงินที่กู้จากกองทุนหมู่บ้านได้เมื่อ

ครบกำหนดชำระ, ไม่มีความวิตก/หนักใจในการหาเงินชำระคืนกองทุนหมู่บ้านฯเมื่อครบกำหนดชำระ, คิดว่าจะสามารถชำระหนี้คืนกองทุนหมู่บ้านฯ ได้จากรายได้ที่เกิดจากการกู้เงินของกองทุนหมู่บ้านฯไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์, และเห็นว่าการมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นสิ่งที่ดีสมควรที่จะจัดให้มีขึ้น

๒. ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า

๒.๑ วิธีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีวิธีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยอาศัยแนวทางและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี คือ “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔” และ “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔” โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ และหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ

๑) คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ได้แก่ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด พาณิชยจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ผู้จัดการธนาคารออมสินจังหวัด ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวน ๕ คน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวน ๕ คน เป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๒) คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนระดับอำเภอ แต่งตั้งโดยคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดเทศบาล ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่นๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน ๕ - ๑๕ คน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งในการดำเนินการเพื่อให้มีคณะกรรมการในวาระเริ่มแรก จัดทำโดยให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน

ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และ ดำเนินการให้มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยผู้ที่ได้รับการ คัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องมิคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ ๑๗ ของระเบียบดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

๒.๒ รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นไปตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี คือ “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔” และ “ระเบียบคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔” เช่นเดียวกัน ทั้งการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การกำหนดระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การรับสมาชิก การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน การกำหนดอัตราดอกเบี้ย การกำหนดการชำระคืนเงินกู้แก่กองทุน การเร่งรัดการชำระหนี้ มาตรการและการติดตามตรวจสอบการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ การทำบัญชีและตรวจสอบ ตลอดถึงการจัดสรรกำไร และการรายงานผลการดำเนินการต่อสมาชิกและสาธารณชน

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะตัว ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการนั้น พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ควรมีคุณลักษณะ เฉพาะตัวเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ดี, ควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์, ควรเป็นผู้ที่มีความเสียสละ, ควรเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ และควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม

๓. ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชในด้านความคาดหวังของโครงการ สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต่อ ความคาดหวังในผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน จังหวัดนครศรีธรรมราชในด้านความคาดหวังของโครงการ พบว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเห็นต่อความคาดหวังที่ควรจะเกิดขึ้นจากการ ดำเนินการตามโครงการดังกล่าว คือ มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือ ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการ กำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้, มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อ

ผู้ด้อยโอกาส, ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน และมีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามลำดับ

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ต่อความคาดหวังในผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านความคาดหวังของโครงการ พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อความคาดหวังที่ควรเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว คือ มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส มากที่สุด, รองลงมาคือ มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน, มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมคิด ร่วมทำและรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม, และชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้ ตามลำดับ

๔. ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเห็นว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีภาพรวมของการบริหารจัดการในระดับมาก โดยเห็นว่า มีระดับการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนได้มีการบริหารเงินกองทุนด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ก่อให้เกิดความเชื่อถือไว้วางใจจากสมาชิกกองทุน รองลงมาคือ เห็นว่าสมาชิกของกองทุนได้รับความเป็นธรรมในการขอกู้เงินจากกองทุน และ เห็นว่าการขอกู้เงินกองทุนมีขั้นตอนการดำเนินการและการพิจารณาที่เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนรายการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เห็นว่ามีระดับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในระดับน้อยที่สุด ๓ อันดับหลัง คือ เห็นว่าสมาชิกกองทุนสามารถใช้ที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการกู้ คณะกรรมการกองทุนได้มีการติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และความเหมาะสมของการกำหนดระยะเวลาคืนเงินผู้แก่กองทุน ตามลำดับ

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ของประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีภาพรวมของการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่า มีระดับความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมือง มากที่สุดคือ ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าวิธีการคัดเลือกบุคคลมาเป็นคณะกรรมการ กองทุนฯ มีความเหมาะสม รองลงมา เห็นว่าระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของกองทุนฯ ที่คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้มีความเหมาะสม และ เห็นว่าสมาชิกของ กองทุนฯ ได้รับความเป็นธรรมในการขอกู้เงินตามลำดับ ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการ ดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีระดับการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในระดับต่ำสุด ๓ อันดับหลัง คือ เห็นว่าสมาชิกกองทุน สามารถใช้ที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการกู้, ความเหมาะสมของการกำหนด ระยะเวลาคืนเงินกู้แก่กองทุน และ การติดตามควบคุมสมาชิกผู้ขอกู้เงินให้ใช้ตามวัตถุประสงค์ใน การขอกู้ ตามลำดับ

๕. ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม จากการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการ ตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านสังคมจาก การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่า มีภาพรวมของผลกระทบทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่ามีผลกระทบทางด้านสังคมใน ด้านบวกที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้เกิดภาวะผู้นำในชุมชน รองลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำ กิจกรรมทางสังคมมากขึ้น ตามลำดับ ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีผลกระทบทางด้านสังคมในด้านลบ จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีภาระ ในการหาเงินใช้หนี้มากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรอคอยโครงการช่วยเหลือจากรัฐบาลมากขึ้น และ มีส่วนทำ ให้นักการเมืองระดับประเทศมีโอกาสร้าวงคะแนนนิยมแก่ตนเองและพรรคมากขึ้น ตามลำดับ

๖. ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านคุณธรรมจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชว่ามีภาพรวมของผลกระทบทางคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าผลกระทบทางด้านคุณธรรมในด้านบวก มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีศีลจะมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมมากขึ้น ตามลำดับ ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เห็นว่า มีผลกระทบทางด้านคุณธรรมในด้านลบ จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนขาดวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการทะเลาะเบาะแว้งกันมากขึ้น ตามลำดับ

๗. ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า

ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพ จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีความเห็นต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราชว่ามีภาพรวมของผลกระทบทางเศรษฐกิจ/อาชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพในด้านบวก ที่เกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีช่องทางในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลจากการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

มีความคล่องตัวในการประกอบอาชีพมากขึ้น และ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ตามลำดับ ส่วนรายการที่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเห็นว่า มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพในด้านลบจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ เห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่าผลของการดำเนินของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นและมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนต้องทำงานหนักมากขึ้น ตามลำดับ

๘. ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่าการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโดยเฉพาะการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การติดตามผู้กู้ให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้และการส่งเงินคืนกองทุนเมื่อครบกำหนดชำระ ไม่มีสถานที่ทำการกองทุนที่เป็นศูนย์กลางและเป็นเอกเทศ ขาดการให้คำปรึกษาแนะนำจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน คือ ความไม่เข้าใจในหลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการ ขาดความรับผิดชอบในการชำระคืนเงินกู้แก่กองทุนเงินกองทุนที่รัฐจัดสรรให้ไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกและไม่เพียงพอในการนำไปลงทุน การไม่นำเงินที่กู้ได้จากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ ชุมชนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามโครงการ

๙. ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น คือ ควรมีการอบรมให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ความรู้ในการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชีแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐควรมีการติดตาม และให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างใกล้ชิด ควรจัดหาสถานที่ที่เป็นที่ทำการกองทุนที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและชุมชน พร้อมวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่ถูกต้องในหลักการและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการโครงการ ควรจัดการอบรมอาชีพเสริมแก่

ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน รัฐควรเข้ามาส่งเสริมอาชีพและหาตลาดรองรับผลผลิตที่เกิดจากการนำเงินที่กู้จากกองทุนไปดำเนินการ รัฐควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มเพื่อการผลิต ควรมีการเตรียมความพร้อมของชุมชนก่อนจัดสรรเงินกองทุนให้ ควรมีการระดมเงินทุนเพิ่มจากสมาชิกโดยนำหลักการของกองทุนสัจจะออมทรัพย์มาใช้ ควรมีการกระจายเงินกองทุนให้ทั่วถึง ควรมีการพิจารณาให้เงินกู้แก่โครงการที่เห็นว่าจะสามารถทำได้จริง ๆ ไม่ควรจัดสรรเงินกู้ให้แก่โครงการที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และควรมีมาตรการในการลงโทษผู้ที่ผิดสัญญาชำระคืนเงินกู้ และนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

๕.๔ อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่พบว่า วิธีการจัดตั้งและรูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดตั้งและรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช อาศัยแนวทางตามระเบียบดังกล่าวเป็นแนวทางในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะมีส่วนที่แตกต่างกันในแต่ละกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรายละเอียดของการบริหารจัดการบางประเด็น ได้แก่ ระเบียบว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุน การส่งเงินคืนกองทุน อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินกองทุน ที่แตกต่างกันไปตามสภาพประเพณี และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมดีอยู่แล้วเพียงแต่ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในการที่จะต้องมีส่วนช่วยของการคืนเงินกู้แก่กองทุนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ และอาจจะต้องมีที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายเพื่อให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเรื่องการฟ้องร้องสมาชิกที่ผิดสัญญาไม่ยอมคืนเงินให้แก่กองทุน

๒. ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลจากการดำเนินการ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นว่าผลที่

เกิดขึ้นมากที่สุดคือ มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำและรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม รองลงมาคือ ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกตিকা และเคารพในกตিকাที่ได้กำหนดไว้ มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส ชาวบ้านมีจิตสำนึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน และมีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว มีความเห็นว่า ผลที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือมีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส รองลงมาคือ มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชาวบ้านมีจิตสำนึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม และมีส่วนร่วมในการกำหนดกตিকা และเคารพในกตিকাที่ได้กำหนดไว้ นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยที่มีผลในลักษณะดังกล่าว ยังไม่ปลูกจิตสำนึกของประชาชนที่มีต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพราะยังไม่เกิดผลในด้านการมีจิตสำนึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุนเท่าที่ควร จึงมีผลทำให้ประชาชนไม่ช่วยกันดูแลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนที่มีอยู่ ตรงกันข้ามกับมีการลักษณะของความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในกองทุน และไม่มี ความพยายามในการรักษากองทุนให้เป็นของส่วนรวม

ที่เป็นเช่นนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินั้น เป็นการจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล โดยจะสนับสนุนเงินให้แก่กองทุน ๆ ละ ๑ ล้านบาท เมื่อกองทุนได้รับเงินสนับสนุนต่างก็มีความคิดในการนำเงินสนับสนุนดังกล่าวมาแจกจ่ายกันในลักษณะของการกั๊ยืม ส่วนหนึ่งมีความคิดว่าเป็นเงินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่จัดสรรมาให้ประชาชนแก้ปัญหาความยากจน เมื่อประชาชนได้รับเงินส่วนนี้แล้วก็ไม่จำเป็นต้องคืนก็ได้ ลักษณะดังกล่าวได้กลายมาเป็นหัวข้อในการประชุมสัมมนาเครือข่ายชุมชนเมืองของกองทุนชุมชนเมืองในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๗ ณ ห้องประชุมเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนาดังกล่าว ในการประชุมสัมมนารั้งนั้น คณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ได้กล่าวถึงปัญหาที่สมาชิกกองทุนกั๊ยืมเงินไปแล้วไม่ยอมจ่ายคืนกองทุน และกำลังเป็นปัญหาที่ลุกลามออกไปอย่างกว้างขวาง หากไม่สามารถจะแก้ปัญหานี้ได้ อาจจะทำให้การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติล้มเหลวในที่สุด

ผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของทุนร่วมกันนั้น น่าจะนำเอาหลักการของกองทุนธักจะออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จมาใช้ร่วมกันกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการให้สมาชิกกองทุนได้ฝากเงินธักจะของตนเองเข้าร่วมกับเงินสนับสนุน

กองทุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ โดยกำหนดวันฝากเงินสัจจะไว้เป็นเงินออมของสมาชิก เมื่อสมาชิกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของทุนโดยมีเงินสัจจะของตนฝากร่วมอยู่ด้วย ก็ย่อมจะมีความห่วงหาและช่วยกันรักษากองทุนที่มีอยู่ และเมื่อมีสมาชิกรายใดกู้เงินจากกองทุนไป ก็ควรจะมีการใช้พลังทางสังคมในการควบคุมให้ผู้กู้คืนเงินเมื่อครบกำหนดชำระ ดังกรณีของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลคลองเปรี๊ยะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่มีการใช้พลังทางสังคมกดดันผู้กู้ที่ไม่ยอมชำระเงินกู้คืนกองทุนเมื่อครบกำหนดชำระ โดยประชาชนทั้งตำบลจะไม่ยอมคบหาสมาคมกับผู้กู้ที่ผิดนัด จนกว่าผู้กู้นั้นนำเงินชำระคืนกองทุนเรียบร้อยแล้วจึงจะยอมคบหาพูดคุยกัน หรือกรณีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในจังหวัดตราด ที่มีการใช้พลังทางสังคมกดดันให้ผู้กู้ที่ผิดสัจจะจะไม่ยอมนำเงินกู้อาชำระคืนกองทุนเมื่อถึงกำหนดนัด โดยทางกลุ่มจะไม่อนุญาติให้ผู้กู้อายต่อไปกู้เงินได้ หากยังมีสมาชิกไม่มาชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดนัดครบทุกราย เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้กู้อายใดที่ผิดนัดเมื่อถึงเวลาที่กำหนดชำระคืนเงินกู้แล้วไม่มาตามนัด จะถูกชาวบ้านส่วนหนึ่งไปตามให้มาชำระหนี้ เพราะถ้าไม่ตามผู้ผิดนัดมาชำระหนี้ สมาชิกผู้กู้อายอื่นก็ไม่สามารถจะกู้เงินต่อไปได้

๓. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพพร หนูเพชร^๑ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การติดตามผลการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา และอำเภอไพศาลี ศรีวิริยะไพบูลย์^๒ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ที่พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีระดับผลการบริหารจัดการในระดับมาก

นอกจากนั้น ผลการวิจัยที่พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใน

^๑ นพพร หนูเพชร, การติดตามผลการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษากรณีจังหวัดสงขลา, (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๔) หน้า ๒๓๕-๒๓๖.

^๒ อำเภอไพศาลี ศรีวิริยะไพบูลย์, การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา, (สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๕) หน้า ๑๓๖.

จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังมีความเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องสมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนไปแล้วไม่นำไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการขอกู้ สมาชิกบางรายไม่คืนเงินกู้แก่กองทุนเมื่อครบกำหนดชำระคืนกองทุนอีกทั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่สามารถควบคุมสมาชิกผู้กู้ให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ และ ไม่สามารถติดตามให้สมาชิกบางรายคืนเงินกู้ได้เมื่อครบกำหนดชำระ นั้น ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำไพวรรณ ศรีวิริยไพบูลย์^๑ ที่พบว่า สมาชิกบางรายมีการกู้เงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติกาล หมานสะยะ^๒ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปร่าง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านท่ามะปร่างมีปัญหาในด้านสมาชิกบางรายกู้เงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ จึงไม่เกิดผลตอบแทนในการประกอบอาชีพ และกลับทำให้เกิดภาวะหนี้สินแก่สมาชิก

ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นไปในลักษณะของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองยังขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านตัวบุคคลที่เป็นคณะกรรมการ สถานที่ที่ใช้เป็นที่ปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วัสดุ อุปกรณ์จำเป็นที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านตัวบุคคลนั้น มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางและวิธีการจัดตั้งจำนวน ๘-๑๕ คน แต่จากการศึกษาและมีส่วนร่วมกับการทำงานของคณะกรรมการเหล่านี้ พบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หลายแห่งมีตัวบุคคลปฏิบัติงานหลักคือ ประธาน และเหรัญญิกเท่านั้น นอกจากนั้นคณะกรรมการยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการกองทุน การจัดทำบัญชี ขาดที่ปรึกษาทางฝ่ายกฎหมาย ขาดการสนับสนุนด้านความคิดเห็นในการดำเนินการจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร และคณะกรรมการบางท่านไม่มีเวลาให้กับการบริหารจัดการกองทุน เนื่องจากมีภาระหน้าที่ของตนอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ

^๑ อ่างแล้ว, อำไพวรรณ ศรีวิริยไพบูลย์, การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา, หน้า ๑๑๖.

^๒ รัตติกาล หมานสะยะ, การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปร่าง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา, สารนิพนธ์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต, (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, ๒๕๔๕), หน้า บทคัดย่อ.

ผลการวิจัยของ สุนิสา ฉิมพลี^๑ ที่พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองส่วนใหญ่มีความรู้ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องการจัดทำบัญชี และการบริหารจัดการ

ในด้านสถานที่ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสถานที่ที่เป็นที่ทำการกองทุนชั่วคราวคือ บ้านของประธาน หรือ เจริญฤติก หรือของคณะกรรมการท่านใดท่านหนึ่งนั่นเอง การที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่มีสถานที่ทำการเป็นของตนเอง อย่างน้อยก็ควรจะมีที่ทำการที่เป็นส่วนกลาง ประชาชนหรือสมาชิกสามารถไปที่ทำการได้ทุกคน จะมีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนหรือสมาชิกเป็นอย่างมาก จากการสังเกตขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม มีข้อสังเกตเกี่ยวกับที่ทำการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชั่วคราวบางกองทุน โดยสมาชิกกองทุนหรือประชาชนบอกว่าไม่สามารถไปร่วมกิจกรรมของกองทุนได้เนื่องจากความไม่ลงรอยกันกับเจ้าของสถานที่ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยมีโอกาสไปศึกษาดูงานการดำเนินการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในจังหวัดตราด พบว่า ที่ทำการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในจังหวัดตราด จะมีที่ทำการกองทุนอยู่ในวัด ซึ่งเป็นศูนย์กลางที่ทุกคนสามารถจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากไม่สามารถจัดหาสถานที่ที่เป็นที่ทำการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นส่วนกลางและเป็นเอกเทศได้ ก็น่าจะพิจารณาสถาบันในหมู่บ้านหรือชุมชนให้เป็นที่ทำการชั่วคราวของกองทุนก็ได้ เพราะเป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านและชุมชน หรือหากจะให้ดียิ่งขึ้นกว่านั้น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองน่าจะกำหนดวันในการทำธุรกรรมของกองทุน เกี่ยวกับการส่งเงิน การกู้ยืมเงิน หรือการประชุมสมาชิก โดยกำหนดในช่วงบ่ายของวันพระสัปดาห์แรกของเดือนให้เป็นวันนัดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของกองทุน ประชาชนและสมาชิกกองทุนจะได้ถือโอกาสไปวัดทำบุญไหว้พระ และทำธุรกรรมของกองทุนในวันเดียวกัน ในกรณีหมู่บ้านและชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น ก็ให้กำหนดวันที่สอดคล้องกับศาสนาของตน

ในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็เช่นกัน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหลายแห่งยังขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคำนวณ ตลอดจนเครื่องใช้สำนักงานอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ เท่าที่สังเกตพบว่า วัสดุ อุปกรณ์ที่มี

^๑ สุนิสา ฉิมพลี, ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖) หน้า ๗๕.

ใช้ในที่ทำการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้มาจากการจัดหาของประชาชนหรือเหรียญกษาปณ์ที่หาได้มาใช้ได้

๔. ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่พบว่า มีผลกระทบในด้านบวกมากที่สุด คือ มีส่วนทำให้เกิดภาวะผู้นำในชุมชน รองลงมาคือ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น นั้น มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติกาล หมานสะยะ^๑ ที่พบว่า การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำให้เกิดผู้นำชุมชนขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการกลุ่มต่าง ๆ และยังทำให้เกิดการประสานงานกันระหว่างผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ บัวพันธ์ พรรกเทิง สุรัสวดี หุ่นยนต์ และสุชีรา ตันชัยนันท์^๒ ที่พบว่า พฤติกรรมการเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาของชาวบ้านในโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งโครงการของรัฐและโครงการของชาวบ้านอยู่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ โดยเฉพาะโครงการของรัฐบาล ที่ชาวบ้านทั่วไปจะเข้าไปร่วมเพียงบางขั้นตอนเพราะมีความรู้สึกว่าเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาล ผู้วิจัยเห็นว่า ผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่ส่งผลให้เกิดภาวะผู้นำชุมชนขึ้นนั้นเกิดจากกฎระเบียบและข้อบังคับที่โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการกองทุนขึ้นมา เมื่อสามารถคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินการกองทุนได้แล้ว รัฐจึงจะจัดสรรงบประมาณเป็นเงินสนับสนุนกองทุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงจำเป็นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องดำเนินการให้มีผู้นำเกิดขึ้น ดังนั้นผู้นำหรือประธานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ส่วนใหญ่จึงเป็นผู้นำชุมชนที่มีอยู่แล้ว เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานชุมชน หรือภรรยาของผู้ใหญ่บ้าน ภรรยาของกำนัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การก่อเกิดผู้นำในลักษณะนี้เป็นการเกิดผู้นำเชิงบังคับ ส่งผลให้เป็นภาวะผู้นำเฉพาะกิจ พร้อมทั้งจะสลายไปได้โดยง่าย ในทางกลับกันหากชาวบ้านมีการคัดเลือกผู้นำจากธรรมชาติ จากผู้ที่ชาวบ้านเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และยกย่องให้

^๑ อ่างแล้ว, รัตติกาล หมานสะยะ, การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปร่าง หมู่ ๘ ตำบลท่ามะม่วง อำเภอรัตติกุมิ จังหวัดสงขลา, หน้า บทคัดย่อ.

^๒ บัวพันธ์ พรรกเทิง สุรัสวดี หุ่นยนต์ และสุชีรา ตันชัยนันท์, การพัฒนาชนบท : การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้าน, (กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒) หน้า ๘๔ - ๘๑.

เป็นผู้นำจากผลงานที่กระทำ ภาวะผู้นำจะยั่งยืนนาน อาทิ นายอัมพร ด้วงปาน ครูชบ ยอดแก้ว หรือพระสุปิน มณีโต เป็นต้น

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ผลของการดำเนินตามโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า การมีเงินทุนหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาทให้ชาวบ้านได้กู้ยืมไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ก็ตาม มีผลทำให้เกิดการสะสมของเงินขึ้นในหมู่บ้านและชุมชน มีการใช้จ่ายเกิดขึ้น ประชาชนมีเงินใช้คล่องตัวมากขึ้น ทำให้เห็นว่าประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โครงการที่นำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในทางที่ จะก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ก็ส่งผลทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าว จะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เมื่อประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนได้ใช้จ่ายเงินที่ได้มาจากการกู้กองทุนหมดแล้ว ภาวะเช่นนี้จะหมดตามไปด้วย

ส่วนผลกระทบในด้านลบที่พบว่า ผลจากการดำเนินการตามโครงการมีผลกระทบในด้านลบมากที่สุด คือ เห็นว่าทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการระเหินการหาเงินใช้หนี้มากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการรอคอยโครงการช่วยเหลือจากรัฐบาลมากขึ้น และมีส่วนทำให้นักการเมืองระดับประเทศมีโอกาสสร้างคะแนนนิยมแก่ตนเองและพรรคมากขึ้น นั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติกาล หมานสะยะ^๑ ที่พบว่า ผลของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาบ้านท่ามะปราง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตติกุมิ จังหวัดสงขลา ส่งผลให้สมาชิกเกิดภาวะหนี้สินตามมา ผู้วิจัยเห็นว่า ผลของการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ส่งผลให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีภาวะหนี้สินมากขึ้น เนื่องจากความต้องการที่จะได้มีส่วนร่วมในเงินกองทุนที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่หมู่บ้าน แม้ไม่มีจำเป็นที่จะขอกู้ ก็ขอกู้ด้วยเพื่อใช้สิทธิ และเมื่อได้เงินกู้มาแล้วก็ไม่ได้ไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ กลับนำไปใช้จ่ายอื่นจนหมดไปโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามมา และเฝ้ารอคอยโครงการช่วยเหลืออื่นจากรัฐบาลอีก ซึ่งรัฐบาลจะมีโครงการช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนเงินทุนต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องในโครงการเอื้ออาทรต่างๆ ล้วนสนับสนุนให้ประชาชนมีหนี้สินมากขึ้น สอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่รายงานว่า หนี้สินภาคครัวเรือนสูงขึ้นจาก ๘๒,๔๘๕ บาท ต่อครัวเรือนในปี ๒๕๔๕ เป็น ๑๑๐,๑๓๓ บาท ในไตรมาสที่ ๑ ของปี พ.ศ. ๒๕๔๗^๒

^๑ อ่างแล้ว, รัตติกาล หมานสะยะ, การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านท่ามะปราง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตติกุมิ จังหวัดสงขลา, หน้า บทคัดย่อ.

^๒ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, (๔ มิถุนายน ๒๕๔๗) หน้า ๗.

อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบาย(ประชานิยม) และโครงการที่จะสนับสนุนเงินทุนให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โครงการเอื้ออาทรต่าง ๆ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โครงการSML ฯลฯ ส่งผลทำให้ประชาชนมีความหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลมากขึ้น และทำให้คะแนนนิยมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลอยู่ในปัจจุบันมีคะแนนนิยมเพิ่มมากขึ้น

๕. ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านคุณธรรมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่พบว่า มีผลกระทบในด้านบวกมากที่สุด คือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีศีลจะมากขึ้น และเห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมมากขึ้น นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ส่งผลกระทบต่อคุณธรรมในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การมีศีลจะ และความซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคมมากขึ้นนั้น โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการนี้ จะต้องมีการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม คือ จะต้องการทำความเข้าใจร่วมกัน มีมีการตั้งกฎกติกาและใช้กฎกติกานั้นร่วมกัน มีการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน คุณธรรมในด้านดังกล่าวจึงเกิดขึ้น

ในคู่มือการดำเนินการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการตามโครงการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดังกล่าว จึงส่งผลให้เกิดคุณธรรมในด้านดังกล่าวมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัย สาริต เชื้ออยู่นาน^๑ ที่พบว่ารูปแบบของการพัฒนาทุนมนุษย์จากการดำเนินกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน เป็นลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับความรู้กิจกรรมกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านโดยรวมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๘๔.๓๕

^๑ สาริต เชื้ออยู่นาน, การพัฒนาทุนมนุษย์จากกิจกรรมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา กิจกรรมกองทุนหมู่บ้านห้วยเกียง, วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖) หน้า บทคัดย่อ และ ๑๒๖.

ส่วนผลกระทบในด้านลบที่พบว่า ผลจากการดำเนินการตามโครงการมีผลกระทบในด้านลบมากที่สุด คือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากขึ้น รองลงมาคือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนขาดวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการทะเลาะเบาะแว้งมากขึ้นนั้น สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่ว่า หนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นนั้นเกิดจากการบริโภคของประชาชนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดจนนำไปเป็นห่วง °

ผลกระทบด้านคุณธรรมที่พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการทะเลาะเบาะแว้งมากขึ้นนั้น จากการสัมภาษณ์และสังเกตขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในบางหมู่บ้านหรือชุมชน คณะกรรมการผู้ดำเนินการขาดความโปร่งใส ยุติธรรมในการพิจารณาจัดสรรเงินกู้ให้แก่สมาชิก โดยผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับเงินกู้จะอยู่ในกลุ่มเครือญาติหรือพวกพ้องของตนเอง ทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน ภาวะดังกล่าวได้สะท้อนในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามปลายเปิดโดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการที่ไม่โปร่งใส และไม่ยุติธรรมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหลายแห่ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นข้อมูลที่ได้รับผิดชอบในการดำเนินการโครงการนี้ทุกระดับควรรับฟังและให้ความสนใจพอสมควร

๖. ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/อาชีพที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่พบว่า มีผลกระทบในด้านบวกมากที่สุด คือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีช่องทางในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีความคล่องตัวในการประกอบอาชีพมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผลกระทบในด้านนี้เป็นผลกระทบที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในหมู่บ้านหรือชุมชนที่ดำเนินการตามโครงการนี้ เพราะการที่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาทนั้น ทำให้ประชาชนมีความคล่องตัวในการประกอบอาชีพ มีกิจการการค้าเล็กๆ น้อยเกิดขึ้น ส่งผลทำให้มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น แต่ผู้วิจัยใคร่เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ผลกระทบในด้านนี้มีผลมากขึ้น เพราะจากการประมวลข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนยังขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพหลัก และอาชีพเสริมที่จะทำให้เกิดรายได้

° อ่างแล้ว, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, หน้า ๗.

เพิ่มขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะให้รัฐช่วยเหลือในด้านการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สมาชิกเพื่อให้มีช่องทางในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพวรรณ ศรีวิริยะไพบูลย์^๑ ที่พบว่า ในด้านข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รัฐควรให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก

ส่วนผลกระทบในด้านลบที่พบว่า ผลจากการดำเนินการตามโครงการมีผลกระทบในด้านลบมากที่สุด คือ เห็นว่ามีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น รองลงมา คือ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น และมีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนต้องทำงานหนักมากขึ้น นั้น นอกจากจะสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)^๒ แล้ว ผู้วิจัยยังเห็นว่า ผลกระทบในด้านดังกล่าว จะส่งผลถึงวินัยในการใช้จ่ายเงินของประชาชนในอนาคต และยังส่งผลทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนต้องทำงานหนักมากขึ้นเพราะต้องทำงานใช้หนี้ที่ก่อขึ้นหลายที่หลายแห่ง บางคนอาจจะมียุติการใช้หนี้ที่มีอยู่ โดยการกู้หนี้ใหม่จากแหล่งใหม่มาชดใช้หนี้เก่า เกิดเป็นวัฏจักรของความเป็นหนี้ไม่มีที่สิ้นสุด

๕.๕ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติ ผู้วิจัยมีและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๕.๑ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑.๑ จากผลการวิจัยที่พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยังไม่มีความรู้ในเรื่องระบบบัญชี การจัดทำบัญชีและการบริหารจัดการกองทุนที่เป็นระบบ ผู้รับผิดชอบภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การอบรมหรือให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำระบบบัญชี และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

^๑ อ่างแล้ว, อำไพวรรณ ศรีวิริยะไพบูลย์, การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา, หน้า ๑๓๖.

^๒ อ่างแล้ว, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, หน้า ๗.

๑.๒ จากผลการวิจัยที่พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการกู้เงินแล้ว ไม่นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ โดยนำไปใช้จ่ายในทางที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงควรจะได้มีการพิจารณาโครงการที่ขอกู้เงินโดยให้ความสำคัญกับโครงการที่ผู้ขอกู้กระทำร่วมกันในลักษณะของการรวมกลุ่มกันทำโครงการร่วมกัน และควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอกู้ด้วย และควรมีการส่งเสริมอาชีพอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้กู้ได้นำเงินกู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีรายได้ตามมา

๕.๕.๒ ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประชาชนในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๒.๑ จำนวนเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ ๑ ล้านบาทนั้น ไม่เพียงพอสำหรับหมู่บ้านที่มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวนมาก เพราะเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพิจารณาจัดสรรยอดเงินกู้ให้แก่สมาชิกแล้ว บางหมู่บ้านสมาชิกสามารถกู้ได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่เพียงพอในการนำไปดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้ สมาชิกจึงนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น ทำให้ไม่เกิดผลในทางสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก รัฐบาลจึงควรเพิ่มจำนวนเงินให้กับหมู่บ้านที่มีสมาชิกจำนวนมาก

นอกจากนั้น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถจะเพิ่มเงินให้กองทุนได้โดยการนำหลักการของกองทุนสัจจะออมทรัพย์มาใช้ร่วมกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กล่าวคือให้สมาชิกได้มีการชำระเงินสัจจะเพื่อการออมทรัพย์เป็นประจำทุกเดือนตามความสามารถของสมาชิกแต่ละคน เงินสัจจะออมทรัพย์เหล่านี้จะกลายเป็นเงินกองทุนให้สมาชิกที่ต้องการนำไปดำเนินการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้ โดยไม่หวังพึ่งเพียงยอดเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รัฐจัดสรรให้ และยังทำให้สมาชิกมีความสำนึกในการเป็นเจ้าของกองทุน ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการชำระคืนเงินกู้ให้แก่กองทุนอีกด้วย

๒.๒ เมื่อสมาชิกกองทุนได้รับเงินกู้ไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ มีผลผลิตจากการเกษตรเพิ่มขึ้น แต่ไม่สามารถขายผลผลิตนั้นได้เนื่องจากไม่มีตลาดรับซื้อ ทำให้สมาชิกต้องขาดทุนจากการดำเนินการ และไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ให้แก่กองทุนได้เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าไปดูแล ให้คำแนะนำในการผลิต และจัดหาตลาดเพื่อระบายผลผลิตเหล่านั้น นอกจากนี้ การอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกควรคำนึงถึงการรวมกลุ่มกันกู้เพื่อรวมตัวกันผลิต มากกว่าจะให้กู้ส่วนบุคคล

๒.๓ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ บางครั้งยังโดนสมาชิกตำหนิ ทำให้ไม่อยากปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ควรได้มีการสร้างแรงจูงใจให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อาจจะให้ในรูปแบบของค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม หรือมอบรางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

๒.๔ ยังมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับหลักการ และวัตถุประสงค์ของโครงการอีกมาก โดยประชาชนมีความเข้าใจว่า การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นการจัดตั้งตามคำสัญญาของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้ประกาศเป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อพรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง มาเป็นรัฐบาล จึงนำเงินมาจัดสรรให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนละหนึ่งล้านบาท โดยประชาชนเข้าใจว่าเป็นเงินให้เปล่าของรัฐบาลแก่ประชาชน จึงมีความต้องการส่วนแบ่งจากเงินจำนวนนี้โดยการจัดทำโครงการขอกู้ เมื่อได้รับเงินกู้ไปแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องส่งคืน การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวในจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงประสบปัญหาการไม่ส่งเงินชำระคืนแก่กองทุนเมื่อครบกำหนดตามสัญญา ปัญหาดังกล่าวถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นส่วนน้อย แต่ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข ก็จะลุกลามบานปลายออกไปยังผู้กู้คนอื่นที่จะไม่ยอมคืนเงินกู้ให้กองทุนด้วย ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักการ และวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด อำเภอ และระดับหมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ทางสื่อของรัฐอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ควรถือเป็นเรื่องสำคัญในการชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าวด้วยตนเอง มีการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ไม่รับฟังข้อมูลเฉพาะจากการรายงานของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น เพราะจากการศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า การรายงานข้อมูลการดำเนินการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประจำเดือน ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัดนั้น คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการประเมินตนเองและรายงานไม่ตรงกับสภาพข้อเท็จจริงมากนัก เป็นการรายงานเพียงเพื่อให้เห็นว่า การดำเนินการประสบผลสำเร็จ มีระดับการบริหารจัดการที่น่าพอใจ มีผลกระทบต่อชาวบ้านในทางที่ดี ทั้งนี้เพื่อหวังผลในการที่จะได้รับการจัดสรรเพิ่มวงเงินทุนให้แก่กองทุนของตนเองเพิ่มขึ้นต่อไป

๕.๕.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๓.๑ ควรมีการศึกษาถึงแรงจูงใจหรือผลตอบแทนที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรจะได้รับจากการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจของคณะกรรมการในการดำเนินการตามโครงการนี้ต่อไป

๓.๒ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสบความสำเร็จ และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ล้มเหลวในการดำเนินการ เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑.๑ หนังสือ

การพัฒนาชุมชน, กรม. รายงานการวิจัยโครงการสารภีตำบลวังม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๕.

_____ . คู่มือการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ : ธันวารธุรกิจ, ๒๕๔๔.

กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

กองวิจัยและประเมินผล และปฏิบัติการ. การประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการพัฒนาชนบท :

งานพัฒนาเศรษฐกิจชนบท. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๓๑.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. กองทุนหมู่บ้าน ผลการ

ดำเนินงานเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัทสามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด, ๒๕๔๕.

_____ . คู่มือการดำเนินงานสำหรับ อนุกรรมการ สนับสนุนและติดตามการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

_____ . คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : ศุภ

สภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕.

_____ . คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

_____ . คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

เมือง. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

_____ . ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔.

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (บรรณาธิการ). สวัสดิการโดยภาคชุมชน(๑) กลุ่มออมทรัพย์. กรุงเทพฯ :

บริษัทเอดิสันเพรสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๔.

ธงชัย ถันติวงษ์. องค์การและการบริหาร : การศึกษาการจัดการแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

บัวพันธ์ พรรคเทิง, สุรัสวดี หุ่นพยนต์ และสุชีลา ตันชัยนันท์. การพัฒนาชนบท : การเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักบัณฑิตอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : หจก.การพิมพ์ พระนคร, ๒๕๒๔.

ประภาส ศิลประศรี. “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” วารสารพัฒนาชุมชน. ๒๖ (๕) ๓๕-๔๗; พฤษภาคม ๒๕๓๐.

ปาริชาติ วลัยเสถียร,รศ. และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๓.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. การจัดองค์กรประชาชน : เฉพาะกรณีของกรมการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

ภัทรา นิคมานนท์, ผศ. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. กรุงเทพฯ : บริษัท อักษราพิพัฒน์ จำกัด, ๒๕๒๕.

วันทนีย์ ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๕.

ศุภชัย ขาวประภาส. นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

อังกาบ กอศรีพร. หลักการในการออกแบบและวิธีการติดตาม ประเมินผลโครงการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ ฟรีดริช เนามัน, ๒๕๓๑.

๑.๒ วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย

กิ่งแก้ว อินหว่าง และวีรศักดิ์ อนันตมงคล. รายงานการวิจัยการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๓๒.

นพพร หนูเพชร. การติดตามผลการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษากรณีจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๔, (ถ่ายสำเนา)

- ปิยะ ปิจน้า. ความคิดเห็นของผู้กู้เงินต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.
- รัตติกาล همانสะยะ. การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา บ้านท่ามะปราง หมู่ ๘ ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต, สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, ๒๕๔๕, (ถ่ายสำเนา).
- ราชภัฏนครราชสีมา, สถาบัน. รายงานผลการสังเคราะห์สารนิพนธ์ระดับจังหวัด การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา ๒๑ อำเภอ ๖ กิ่งอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, ๒๕๔๖.
- วิจัยและประเมินผล, กอง. รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๓๘.
- ศิริลักษณ์ สุภานันท์. ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๐, (ถ่ายสำเนา).
- สาริต เชื้ออยู่นาน. การพัฒนาทุนมนุษย์จากกิจกรรมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษากิจกรรมกองทุนหมู่บ้านห้วยเกียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตร มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.
- สุเทพ โลไทยสงค์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๖, (ถ่ายสำเนา).
- สุนิสา ฉิมพลี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตร มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖, (ถ่ายสำเนา).
- อำไพวรรณ ศรีวิริยะไพบูลย์. การประเมินประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา หมู่บ้านในอำเภอ ควนเนียง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๕, (ถ่ายสำเนา).

๑.๓ สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, (๔ มิถุนายน ๒๕๔๓).

๒. ภาษาอังกฤษ

John W. Best. **Research in Education.** New jersey : Englewood Clifts Prentice – Hall, ๑๙๗๐.

ภาคผนวก

ผนวก ก

(สำเนา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงาน และแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ”

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๑๐ คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๓ คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ จำนวนอย่างน้อย สามคนไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้ง
อีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่
คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระ
อยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่ง
เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่งหากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้น
ใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้คุก

ข้อ ๙ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมนคราใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- (๒) กำหนดแผนการจัดหาทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (๓) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (๔) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (๗) แต่งตั้งอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (๘) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (๙) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้าง

ของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน โดยถือว่าเป็น การปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอก เวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(๑๐) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของ กองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ คณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ ๘ มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาด ของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบ นี้ ได้เบี่ยงประชุม ค่าตอบแทน ตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุม และค่าตอบแทน ที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเบิกจ่ายจากสำนัก เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ ๒

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๔ สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (๒) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาของคณะกรรมการและ คณะอนุกรรมการ
 - (๓) ศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ คณะกรรมการและของกองทุน
 - (๔) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการ บริหารกองทุน
 - (๕) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

- (๖) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- (๘) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์การดำเนินงานกองทุน
- (๙) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนของการบริหารกองทุน
- (๑๐) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๑๑) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๓๐ง ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔

(สำเนา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐(๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- (๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- (๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- (๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๖ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

(๓) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

(๕) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๗ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุน

(๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคารเพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีชุมชนเมืองตามหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๐ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมดูแลตนเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้การบังคับแห่งข้อ ๑๑ และบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย่อมหมดอำนาจในการบริหาร

จัดการเงินกองทุน และจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด ๓

คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะอนุกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวง สาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๓ คณะอนุกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแผนปฏิรูปการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(๒) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

(๔) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์

(๕) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวตามวรรคแรก ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประชาสัมพันธ์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการ กำหนด

(๑) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือ วิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(๕) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด

(๖) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทราบ

(๗) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตาม ระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุน ระดับ อำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาล หรือ ปลัดเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตแล้วแต่ กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน เป็น อนุกรรมการ และพัฒนาการอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนแล้วแต่กรณี เป็นอนุกรรมการและ เลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมีหน้าที่ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียม ความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการดำเนิน กิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับ จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กร ประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยให้มี บทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด ๕

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๖ ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเอง โดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับ ของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติข้อ ๑๗

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้น ให้คณะกรรมการกองทุน ออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ ๑๗ กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อย กว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ชุมชน ไม่คิดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึด มั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และ ความผิดฐานบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายร้ายแรง แก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

(๙) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๒๐(๑) และ (๔)

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนรวมทั้งการตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของ เงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

(๓) รับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๔) สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

(๖) ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

(๗) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(๘) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๑๕ กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗(๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๕ วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เภรัญญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ ๒๒ การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้อือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

หมวด ๖

กองทุนและสมาชิกกองทุน

ข้อ ๒๓ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (๕) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (๖) เงินค่าหุ้น
- (๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (๘) เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๔ สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๖ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน และรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๗ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๒๘ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๒๙ สมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๓

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๓๐ สมาชิกตามข้อ ๑๘(๓) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทน
คณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชี
ออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้
ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการ
กองทุน

ข้อ ๓๓ คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือ
ทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและ
เงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และ
สภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือ
ค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ ๓๕ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตาม
ความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้
ชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไป
ส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการ
ลงทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตาม
เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่
กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อน
ผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กูรายหนึ่ง รายใด
ก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือ
ดำเนินการอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อ
หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร
ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่
ค้างชำระคืนเงินเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด ๘

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุนเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ ๔๐ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๑ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกเสร็จแล้ว ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของผู้แทนหมู่บ้านให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๔๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เข้าดำรงตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล/..... แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....) ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

ข้อ ๔๕ ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๔๘ง ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

(สำเนา)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะอนุกรรมการ

สนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วย
ความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๕๗ง

ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔

ผนวก ข

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
	๑. เมืองนครศรีธรรมราช	จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๓ ชุมชนเมือง		
๑	หมู่บ้าน	บางจาก	บ้านหนองนก	๑๐
๒		ท่าเรือ	บ้านหมนใต้	๕
๓		ท่าจิว	บ้านป่ายาง	๔
๔		กำแพงเขา	บ้านชัน	๔
๕		โพธิเสด็จ	บ้านไสชัน	๓
๖		ปากนคร	บ้านคันธง	๕
๗		ท่าไร่	บ้านท่าไร่	๑
๘	ชุมชนเมือง		ไสเจริญ	
๙			ชุมชนเพ็ญศ	
๑๐			ลูกแม่อ่างทอง	
	๒. พรหมคีรี	จำนวน ๓ หมู่บ้าน		
๑๑		พรหมโลก	บ้านศาลาใหม่	๔
๑๒		บ้านเกาะ	บ้านนาออก	๗
๑๓		นาเรียง	กำแพงถม	๕
	๓. ลานสกา	จำนวน ๓ หมู่บ้าน		
๑๔		กำโลน	บ้านวัดจันทร์	๑
๑๕		เขาแก้ว	บ้านศิริกันทร	๓
๑๖		ท่าดี	บ้านสันยูง	๗
	๔. ฉวาง	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๗		จันดี	บ้านท่าสะท้อน	๑
๑๘		กะเปียด	บ้านคลองชัน	๕

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
๑๕		ฉวาง	บ้านวังม่วง	๑
๒๐		นาแวน	บ้านปากเปียด	๕
๒๑		บ้านปริก	บ้านพลูชีกา	๖
๒๒		ละอาย	บ้านนาค้อ	๑
	๕. พิบูน	จำนวน ๓ หมู่บ้าน		
๒๓		พิบูน	บ้านเหนือฟ้า	๗
๒๔		เขาพระ	บ้านห้วยใหม่	๕
๒๕		ยางค้อม	บ้านในไส	๓
	๖. เขียรใหญ่	จำนวน ๗ หมู่บ้าน		
๒๖		เสื่อหึ่ง	บ้านฉาง	๓
๒๗		ไสหมาก	บ้านสระกำ	๕
๒๘		เขียรใหญ่	บ้านเขาแก้ววิเชียร	๕
๒๙		การะเกด	บ้านนา	๕
๓๐		การะเกด	บ้านศาลาตะเคียน	๑๑
๓๑		ท่าขนาน	บ้านสระแก้ว	๑
๓๒		ท่าขนาน	บ้านโพธิ์ใหม่	๒
	๗. ชะอวด	จำนวน ๖ หมู่บ้าน		
๓๓		เขาพระทอง	บ้านเขากอย	๓
๓๔		ควนหนองหงส์	บ้านควนวัดใหม่	๒
๓๕		นางหลง	บ้านนางหลง	๑
๓๖		บ้านตุล	บ้านกุ่มแป	๓
๓๗		ท่าประจะ	บ้านควนสมบุรณ์	๑
๓๘		ท่าเสม็ด	บ้านยางงาม	๗
	๘. ท่าศาลา	จำนวน ๗ หมู่บ้าน		
๓๙		ท่าจีน	บ้านทางจีน	๑
๔๐		โมคลาน	บ้านโมคลาน	๑๑
๔๑		คอนตะโก	บ้านไทรขาม	๖

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
๔๒		ไทยบุรี	บ้านศาลาดันต้อน	๗
๔๓		ท่าศาลา	บ้านในไร่	๑๓
๔๔		สระแก้ว	บ้านในญาติ	๑๑
๔๕		กลาย	บ้านบางสาร	๓
	๕. ทุ้งสง	จำนวน ๘ หมู่บ้าน ๒ ชุมชนเมือง		
๔๖		หนองหงส์	บ้านนาป่า	๔
๔๗		กะปาง	บ้านลานช้าง	๔
๔๘		ชมาย	บ้านหนองหว่า	๑
๔๙		เขาโร	บ้านหนองปลิง	๒
๕๐		นาหลวงเสน	บ้านประคู้	๗
๕๑		น้ำตก	บ้านมะขาม	๑
๕๒		เขาขาว	บ้านพรุณา	๘
๕๓		ควนกรด	บ้านโคกบก	๕
๕๔	ชุมชนเมือง	ปากแพรก	ชุมชนเปรมประชา	
๕๕		ปากแพรก	ชุมชนเสริมชาติ	
	๑๐. นาบอน	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๕๖		ทุ้งสง	บ้านคลองโอม	๘
๕๗		นาบอน	บ้านบ่อทราย	๑๓
	๑๑. ทุ้งใหญ่	จำนวน ๔ หมู่บ้าน		
๕๘		กุแหระ	บ้านควนแดง	๘
๕๙		กรงหยัน	บ้านป่าคลองกรงหยัน	๕
๖๐		ท่ายาง	บ้านนาท่อม	๔
๖๑		ทุ้งสัง	บ้านโคกวัด	๑
	๑๒. ปากพนัง	จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๒ ชุมชนเมือง		
๖๒	หมู่บ้าน	ชะเมา	บ้านปากแตร	๔
๖๓		ชะเมา	บ้านวัดลาว	๒
๖๔		บ้านเพิง	บ้านบางฉัตร	๘

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
๖๕		คลองกระปือ	บ้านคลองสุขุม	๘
๖๖		แหลมตะลุมพุก	บ้านแหลมตะลุมพุก	๒
๖๗		ปากพ่องฝั่งตะวันตก	บ้านบางทวด	๑
๖๘		ปากพ่องฝั่งตะวันออก	บ้านเกาะไชย	๗
๖๙		ขนานนาก	บ้านหน้าโกฏิ	๑๐
๗๐		เกาะทวด	บ้านเกาะทวด	๓
๗๑		ท่าพญา	บ้านสระท่าออก	๕
๗๒	ชุมชนเมือง		บ้านต้นหาด	
๗๓			บ้านเสาธงทอง	
	๑๓. ร่อนพิบูลย์	จำนวน ๔ หมู่บ้าน		
๗๔		เสาธง	บ้านควนรูย	๑
๗๕		ควนเกย	บ้านเขาชุมทอง	๔
๗๖		หินตก	บ้านไม้หลา	๕
๗๗		ควนชุม	บ้านวัวหลุง	๕
	๑๔. สิชล	จำนวน ๗ หมู่บ้าน		
๗๘		เทพราช	บ้านเขาคา	๕
๗๙		ทุ่งไส	บ้านตลาดเสาร์(เขาฝ้าย)	๗
๘๐		เสาเกา	บ้านต้นเหรียญ	๕
๘๑		สี่ขีด	บ้านเขาหัวช้าง	๘
๘๒		ทุ่งปรัง	บ้านทุ่งใหญ่	๒
๘๓		เขาน้อย	บ้านเหนือทุ่ง	๒
๘๔		สิชล	บ้านตลาดสิชล	๑
	๑๕. ขนอม	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๘๕		ขนอม	บ้านในเพลา	๘
๘๖		ควนทอง	บ้านทำน้อย	๑๒

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
	๑๖. หัวไทร	จำนวน ๗ หมู่บ้าน		
๘๖		เกาะเพชร	บ้านเนินหนองหงส์	๔
๘๘		รามแก้ว	บ้านรามแก้ว	๒
๘๙		ควนชะลิก	บ้านมาบใหญ่	๖
๙๐		หัวไทร	บ้านหัวไทร	๑
๙๑		ทรายขาว	บ้านไทรงด	๓
๙๒		เขาพังไกร	บ้านลากชาย	๕
๙๓		บางนบ	บ้านหนองจระเข้	๗
	๑๗. บางขัน	จำนวน ๔ หมู่บ้าน		
๙๔		ลำนาว	บ้านบางปริก	๓
๙๕		วังหิน	บ้านห้วยบ้าน	๔
๙๖		บ้านนิคม	บ้านควนแบก	๑
๙๗		บางขัน	บ้านไสเตาอ้อย	๑๑
	๑๘. ถ้ำพรรณรา	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๙๘		ถ้ำพรรณรา	บ้านควนกอ	๓
๙๙		คลองเส	บ้านด่านช้าง	๖
	๑๙. จุฬาภรณ์	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๐๐		สามตำบล	บ้านวังน้อ	๓
๑๐๑		ควนมุด	บ้านควนมุด	๑
	๒๐. พระพรหม	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๐๒		ท่าช้าง	บ้านท่าช้าง	๕
๑๐๓		นาพรุ	บ้านห้วยระย้า	๕
	๒๑. เฉลิมพระเกียรติ	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๐๔		สวนหลวง	บ้านหนองหม้อ	๕
๑๐๕		ทางพูน	บ้านทางพูน	๒

รายชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
	๒๒. กิ่งอำเภอนบพิตำ	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๐๖		นพพิตำ	บ้านหนองผักกูด	๕
๑๐๗		กะหรอ	บ้านหัวทุ่ง	๕
	๒๓. กิ่งอำเภอช้างกลาง	จำนวน ๒ หมู่บ้าน		
๑๐๘		ช้างกลาง	บ้านมะนาวหวาน	๔
๑๐๙		สวนขัน	บ้านยางในลุ่ม	๓

ผนวก ค

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

No.

(สำหรับคณะกรรมการกองทุนฯ)

เรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากร
ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ชื่อกองทุน.....

ที่ตั้ง บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์.....

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์

๑.๑ เพศ ชาย หญิง

๑.๒ ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

๑.๓ อาชีพ เกษตร/รับจ้าง, กรรมกร ธุรกิจ
รับราชการ อื่นๆ (ระบุ).....

๑.๔ ระดับรายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท

๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท

มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๕ สถานภาพการเป็นคณะกรรมการกองทุน

ประธานคณะกรรมการ

รองประธาน

เหรัญญิก

เลขานุการ

กรรมการ

อื่นๆ ระบุ.....

๑.๖ สถานภาพการได้รับการอบรมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน.....ครั้ง ความรู้ที่ได้รับการอบรม เรื่อง

๑).....จัดโดย.....

๒).....จัดโดย.....

๓).....จัดโดย.....

๑.๗ ในฐานะคณะกรรมการกองทุนท่านต้องการที่จะได้รับการอบรมหรือให้ความรู้ในเรื่องใดบ้างในการปฏิบัติงาน

๑).....

๒).....

๓).....

๑.๘ ในการปฏิบัติงานท่านต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านใดบ้าง

๑).....

๒).....

๓).....

๑.๙ ท่านมีความภาคภูมิใจที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ หรือไม่

ภูมิใจมาก

เฉย ๆ

ไม่ภูมิใจ เพราะ.....

๑.๑๐ หากได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนในวาระต่อไปอีกท่านยินดีรับหรือไม่

ยินดีรับ

ไม่รับ เพราะ.....

ตอนที่ ๒ รูปแบบการบริหารจัดการกองทุน

๒.๑. ที่มาของคณะกรรมการกองทุน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๒. จำนวนของคณะกรรมการกองทุนคน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๓. ตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๔. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๕. ระเบียบการเป็นสมาชิกกองทุน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๖. ระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๗. ระเบียบการส่งเงินคืนกองทุน

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๘. อัตราดอกเบี้ย

เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดขึ้นเอง

๒.๙. หากเป็นไปได้ท่านต้องการให้กองทุนฯของท่านมีรูปแบบในการบริหารจัดการเป็น
แบบใด.....

๒.๑๐. หากเป็นไปได้ท่านต้องการให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ
ของท่าน มีคุณลักษณะเฉพาะตัวอย่างไร

โปรดเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยจากคุณลักษณะต่อไปนี้

มีความรู้ดี

มีความเสียสละ

มีความซื่อสัตย์

มีความเป็นผู้นำ

มีความคิดริเริ่ม

๒.๑๑ ท่านคิดว่าผลจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้าน
และชุมชนของท่าน ทำให้เกิดสิ่งต่อไปนี้หรือไม่

๑) ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน

ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-------	----	-----------	-----	---------	------	------------

๒) ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้

ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-------	----	-----------	-----	---------	------	------------

๓) มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ

ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-------	----	-----------	-----	---------	------	------------

๔) มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อผู้ด้อยโอกาส

ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-------	----	-----------	-----	---------	------	------------

๕) มีการประสานความร่วมมือการเรียนรู้และทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง

ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-------	----	-----------	-----	---------	------	------------

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนฯ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น	สำหรับ
-----	--------	------------------	--------

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ผู้วิจัย
๑	ท่านเห็นว่าระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆของกองทุนฯที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้มีความเหมาะสมในระดับใด						
๒	ท่านเห็นว่าแต่ละกองทุนฯ ควรมีการออกระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ ใ้เองไม่จำเป็นต้องใช้ระเบียบข้อปฏิบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ						
๓	ท่านเห็นว่าวิธีการคัดเลือกบุคคลมาเป็นคณะกรรมการกองทุนฯมีความเหมาะสมในระดับใด						
๔	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถเหมาะสมในระดับใด						
๕	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีแผนดำเนินงานของกองทุนเหมาะสมในระดับใด						
๖	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนได้มีการติดตามควบคุมสมาชิกผู้กู้เงินให้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ได้ในระดับใด						
๗	ท่านเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนฯได้ให้สมาชิกกองทุนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ในระดับใด						
ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ผู้วิจัย

๑๘	ท่านเห็นว่าสมาชิกของกองทุนได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกองทุนในระดับใด						
๑๙	ท่านเห็นว่าประชาชนในหมู่บ้านมีความมั่นใจในการบริหารจัดการกองทุนในระดับใด						
๒๐	ท่านเห็นว่ารูปแบบในการบริหารจัดการกองทุนที่ดำเนินการอยู่มีความเหมาะสมในระดับใด						

ตอนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไข

๔.๑ ปัญหาอุปสรรคที่พบ

๑)

.....

๒)

.....

๓)

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

๑)

.....

๒)

.....

๓)

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

(สำหรับประชาชนในหมู่บ้าน)

เรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและผลกระทบทางสังคมที่มีต่อประชากร

No.

ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการดำเนินการตามโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ชื่อกองทุน.....

ที่ตั้ง บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์.....

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์

๑.๑ เพศ ชาย หญิง

๑.๒ ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

๑.๓ อาชีพ เกษตร/รับจ้าง, กรรมการ

ธุรกิจ

รับราชการ

อื่นๆ (ระบุ).....

๑.๔ ระดับรายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท

๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท

มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๑.๕ สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุน

เป็นสมาชิกกองทุน

ไม่เป็นสมาชิกกองทุน

๑.๖ สถานภาพการเป็นลูกหนี้กองทุน

เป็นหนี้กองทุนจำนวน.....บาท

ไม่เป็นหนี้กองทุน

๑.๗ ท่านได้กู้ยืมเงินกองทุนตามข้อ ๒.๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....

๑.๘ หลังจากได้กู้ยืมเงินจากกองทุนแล้ว ท่านได้นำเงินไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้หรือไม่

ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้

ไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้

นำไปชำระหนี้อื่น (ระบุ).....

นำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (อาหาร การกิน ฯลฯ)

นำไปใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค (เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)

นำไปใช้เพื่อ.....

๑.๕ นอกจากเป็นลูกหนี้กองทุนแล้วท่านมีหนี้สินอื่นที่ใดบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

หนี้เงินกู้เอกชน (นอกระบบ) จำนวน.....บาท

หนี้เงินกู้ ธกส. จำนวน.....บาท

หนี้เงินกู้ธนาคารออมสิน จำนวน.....บาท

หนี้เงินกู้อื่นๆ (ระบุ.....)

จำนวน.....บาท

๑.๑๐ หลังจากกู้เงินจากกองทุนมาแล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินกู้จากกองทุนมาดำเนินการตามวัตถุประสงค์หรือไม่

มีรายได้เพิ่มขึ้น

ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น

๑.๑๑ หลังจากกู้เงินจากกองทุนมาแล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี ท่านมีหนี้สินลดลงหรือไม่

หนี้สินลดลง

หนี้สินไม่ลดลง

หนี้สินเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

ไม่มีหนี้สินอีกเลย

๑.๑๒ หลังจากกู้เงินจากกองทุนมาแล้ว ๖ เดือน - ๑ ปี ท่านมีฐานะการดำรงชีพ หรือสภาพการดำเนินชีวิตดีขึ้นจากเดิมหรือไม่

ดีขึ้น

ไม่ดีขึ้น

เหมือนเดิม

๑.๑๓ เมื่อถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ให้กองทุน ท่านคิดว่าสามารถคืนเงินให้กองทุนตามที่กำหนดไว้ได้หรือไม่

ได้

ไม่ได้

ไม่แน่ใจ

๑.๑๔ เมื่อถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ให้กองทุน ท่านมีความวิตกหรือหนักใจในการหาเงินชำระคืนกองทุนหรือไม่

วิตก/หนักใจ

ไม่วิตก/หนักใจ

๑.๑๕ เมื่อถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ให้กองทุน ท่านคิดว่าจะนำเงินจากแหล่งใดไปชำระคืนเงินกู้ให้แก่กองทุน

จากรายได้ที่เกิดจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้กองทุน

จากเงินกู้แหล่งอื่นๆ ระบุ.....

ยังไม่ทราบ

๑.๑๖ ท่านเห็นว่าการที่รัฐบาลจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ขึ้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่

เป็นสิ่งที่ดี เพราะ.....

เป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะ.....

๑.๑๗ ท่านเห็นว่าการที่รัฐบาลจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ขึ้น มีผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน ในด้านบวกอย่างไรบ้าง

๑)

๒)

๓)

๑.๑๘ ท่านเห็นว่าการที่รัฐบาลจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ ขึ้น มีผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน ในด้านลบอย่างไรบ้าง

๑)

๒)

๓)

๑.๑๙ ท่านคิดว่าผลจากการดำเนินการโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านและชุมชนของท่าน ทำให้เกิดสิ่งต่อไปนี้หรือไม่

๑) ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของทุน

ไม่มี

มี

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

๒) ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา และเคารพในกติกาที่ได้กำหนดไว้

	เกี่ยวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ/ อาชีพ						
๑	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีช่องทางในการ ประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น						
๒	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น						
๓	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น						
๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีเงินเก็บออมมาก ขึ้น						
๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีเงินลงทุนมากขึ้น						
๖	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อการผลิตมากขึ้น						
๗	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของ กองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนใน หมู่บ้านหรือชุมชนมีการแบ่งหน้าที่ กันเพื่อการผลิตมากขึ้น						
ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	

๑๔	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนมีโอกาสสูญเสียกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของตนมากขึ้น						
๑๕	ท่านเห็นว่าผลของการดำเนินการของกองทุนฯ มีส่วนทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจชุมชนในระดับรากหญ้ามากขึ้นในอนาคต						

ตอนที่ ๓ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไข

๔.๑ ปัญหาอุปสรรคที่พบ

๑)

.....

๒)

.....

๓)

.....

๔)

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

๑)

๒)

๓)

๔)

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

ประวัติผู้วิจัย และคณะ

๑. ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ชื่อ ผศ.ปัญญา นามสกุล เลิศไกร

รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ

๓๓ -๐๐ - ๐๐ - ๐๐๒๑

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

หน่วยงานที่ติดต่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

รหัส ๘๐๒๘๐ โทร. ๐-๓๕๓๕ -๒๑๐๕ โทรสาร ๐- ๓๕๓๓ -๓๔๔๐

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	สาขา	สถาบัน	พ.ศ.
ปริญญาตรี	ค.บ.	สังคมศึกษา	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๒๕๑๕
ปริญญาโท	ศศ.ม.	พัฒนาสังคม	ม.เกษตรศาสตร์	๒๕๒๓

ผลงานทางวิชาการด้านการวิจัย

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	พ.ศ.	สถานภาพ
๑	การสำรวจความเห็นของสมาชิกอบต. ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ทุนสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช)	๒๕๔๑	หัวหน้าโครงการ
๒	ผลผลิตตลาดพืชผลที่ตลาดหัวอัฐ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช (โครงการย่อยที่ ๔) เมธีวิจัยอาวุโส ศ.สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (ทุน สกว.)	๒๕๔๒	หัวหน้าโครงการย่อยที่ ๔
๓	การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประชาชนรอบอ่างเก็บน้ำกะทูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช (ทุนสกว.วิจัยแห่งชาติ)	๒๕๔๓	หัวหน้าโครงการ
	ฯลฯ		

๒. หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ ผศ.สมบูรณ์ นามสกุล บุญฤทธิ์

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

หน่วยงานที่ติดต่อ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ต.ท่าวัง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

รหัส ๘๐๐๐๐ โทร.๐-๗๕๓๔-๕๘๖๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๒๘๘๘

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	สาขา	สถาบัน	พ.ศ.
การศึกษามัธยมศึกษา	กศ.บ.	สังคมศึกษา	มศว.สงขลา	๒๕๒๗
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	ศศ.ม.	ไทยคดีศึกษา	มศว.สงขลา	๒๕๓๒

ผลงานทางวิชาการด้านการวิจัย

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	พ.ศ.	สถานภาพ
๑	บทบาทหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนในการดำเนินงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๒๕๓๓	หัวหน้าโครงการ
๒	การศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๓	หัวหน้าโครงการ
๓	การติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	๒๕๔๕	หัวหน้าโครงการ
๔	การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พ.ศ. ๒๕๓๘ ๒๕๔๗	หัวหน้าโครงการ

๓. ผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ (ภาษาไทย) นายสุชาติ นามสกุล ปิยะกาญจน์

ตำแหน่งปัจจุบัน

นักวิชาการศึกษา ๘

หน่วยงานที่ติดต่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๓ อำเภอเข็รใหญ่

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	คุณวุฒิ	สาขา	สถาบัน	พ.ศ.
การศึกษามัธยมศึกษา	กศ.บ.	ภาษาไทย	มศว.สงขลา	๒๕๑๕
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	ศศ.ม.	ไทยคดีศึกษา	มศว.สงขลา	๒๕๓๘

ผลงานทางวิชาการด้านการวิจัย

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	พ.ศ.	สถานภาพ
๑	ศึกษาแนวคิดและความเชื่อต่อการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา ๓	๒๕๔๐	ผู้ร่วมวิจัย
๒	ศึกษาความต้องการในการพัฒนาทางวิชาการของบุคลากร เขตการศึกษา ๓	๒๕๔๑	ผู้ร่วมวิจัย
๓	การศึกษาคำแนะนำงานป้องกันและแก้ปัญหาเสาพิศในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในจังหวัดนครศรีธรรมราช	๒๕๔๔	เลขานุการโครงการ